

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LEVNEDSBESKRIVELSER

AF

DE VED KJØBENHAVNS UNIVERSITETS

FIREHUNDREDAARSFEST

PROMOVEREDE DOKTORER OG LICENTIATER

MEDDELTE AF DEM SELV.

KJØBENHAVN.

TRYKT HOS J. H. SCHULTZ.

1879.

Den Orden, hvori Levnedbeskrivelserne følge efter hinanden, er tilfældig; Tidens Korthed bød at trykke dem efter som de kom ind. Ved den foranstaaende Fortegnelse er tilføjet Henviſning til det Sted i Bogen, hvor Enhvers Levnedbeskrivelse findes.

I Anledning af
Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest

promoveredes den 5te Juli 1879

følgende Doctores og Licentiati.

I.

I det theologiske Fakultet.

a) Presdaktorer.

Danske.	Side
N. G. Blædel, Sognepræst ved Garnisonskirken i Kbhvn. . .	105
B. J. Fog, Dr. phil., Provst for Holmens Provsti	136
N. L. Helveg, Dr. phil., res. Kap ved St. Knuds Kirke i Odense	108
H. O. C. Laub, fh. Biskop over Viborg Stift	111
P. E. Lind, Lic. theol., Biskop over Aalborg Stift	113
D. G. Monrad, Dr. phil., Biskop over Laaland-Falsters Stift	114
J. Paludan Müller, Sognepræst for Snesere, fh. Provst	115
P. C. Rothe, Lic. theol., Stiftsprovst for Sjællands Stift . . .	118
J. C. Schurmann, Professor og Seminarieforstander i Skaarup	133

Fremmede.

A. Blomstrand, Missionær, fh. Docent i Theologi i Lund . .	103
F. F. Carlson, Dr. phil., fh. Statsraad	136
C. P. P. Essendrop, Biskop over Kristiania Stift	108
G. K. Johnson, Professor i Theologi i Kristiania	109
R. Tønder Nissen, Statsraad	118

b) efter foregaaende Disputation.

Doctores Theologiæ:

P. Madsen, Professor i Theologien	161
F. K. Nielsen, Professor i Theologien	159
C. H. Scharling, Lic. theol., Professor i Theologien	148

Licentiatus theologiæ:

H. M. Fenger, ord. Kateket ved St. Stephans Kirke i Kbhvn.	155
--	-----

II.

I det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

a) Æresdoktorer.

Danske.		Side
V. L. Finsen, Assessor i Højesteret		54
J. N. Madvig, Dr. phil., Konferentsraad, Professor		134
H. Matzen, Professor iuris		143
C. F. L. Mourier, Justitiarius i Højesteret		56
J. P. Trap, Geheimeetatsraad, Kabinetssekretær		75
W. J. A. Ussing, Højesteretsassessor, Direktør i Nationalbanken		60
P. A. F. S. Vedel, Gehejmelegationsraad, Direktør for Udenrigsministeriet		62

Fremmede.

H. J. Chr. Aall, fh. Amtmand		63
O. A. Bachke, Justitiarius i Kristiania Stiftsoverret		142
Fr. Th. Berg, Dr. med. & phil., Medicinalraad, Chef for det statistiske Centralbureau i Stockholm		65
B. Getz, Prof. i Lovkyndighed i Kristiania		64
A. Grotenfelt, Hofretsraad, Inspektør over Finlands Fængsler		73
H. L. H. Hamilton, Greve, Universitetskansler		67
O. J. Løvenskiold, Assessor i Norges Højesteret		64
A. Nyblæus, Dr. phil., Professor ord. i Filosofi i Lund		151
A. N. Sundberg, Dr. theol. & phil., Erkebisp i Upsala		69
W. E. Svedelius, Dr. phil., Professor i Statskundskab i Upsala		70
J. St. Thomle, Justitiarius i Norges Højesteret		146

b) efter foregaaende Disputation.

J. S. V. Lassen, Cand. iuris, Assistent i Justitsministeriet		96
--	--	----

III.

I det lægevidenskabelige Fakultet.

a) Æresdoktorer.

Danske.		
C. J. Boye, praktiserende Læge		92
H. P. Jensen, Etatsr., fh. Overlæge ved Oringe Sindssygeanst.		89
F. C. Krebs, Stiftsfysikus i Fyens Stift		90
H. V. Stockfleth, Professor, Lektor ved Veterinær- og Landbohøjskolen		93
J. Thomsen, Dr. phil., Professor chemiæ		20

Fremmede.		Side
J. G. Agardh, Dr. phil., Professor ord. i Botanik i Lund . . .		151
J. V. Broberg, Dr. phil. et chir. mag., Bibliothekar ved det Kgl. Carolinske Institut i Stockholm		79
C. P. Curmann, Prof. i Anatomi ved Kunstakadem. i Stockholm.		80
A. T. Goës, Provinslæge i Visby		81
C. H. Homann, Distriktslæge i Kragerø		83
M. Malnberg, Distriktslæge i Motala østre Distrikt		82
J. Nicolaysen, Professor i Kristiania		83
P. H. Vogt, Overlæge ved Fødselsstiftelsen i Bergen		87
J. Worn-Müller, Professor i Kristiania		85

b) efter foregaaende Disputation.

O. T. Bloch, Cand. med., Prosector	157
J. J. V. Bokkenheuser, Kommuelæge i Kjøbenhavn	1
J. E. Buntzen, Cand. med.	25
A. Friedenreich, Reservelæge ved Kommunehospitalet	158
J. A. Goldschmidt, prakt. Læge i Lyngby	2
O. E. G. H. Ingerslev, Kommuelæge i Kbhvn.	150
F. M. Levy, Reservelæge ved Frederiks Hospital	152
J. G. Lykke, Kommuelæge i Kbhvn.	117
L. J. Mygge, Cand. med.	153
R. A. S. Paulli, Reservelæge ved Fødselsstiftelsen	4

IV.

I det filosofiske Fakultet.

a) Æresdoktorer.

Danske.

F. C. C. Birch, Professor, Rektor ved Metropolitanskolen . .	12
C. W. Bruun, Justitsr., Bibliothekar ved det store kgl. Bibliot.	40
H. C. C. Engelhardt, Professor, Sekretær ved Oldskriftselsk.	39
M. V. Fausbøll, Professor i indisk Filologi	22
N. V. Gade, Professor, Organist ved Holmens Kirke	35
J. A. Jerichau, Professor ved Kunstakademiet	133
E. Lembecke, fh. Konrektor ved Haderslev lærde Skole . . .	18
Chr. Molbech, fh. Prof. i Kiel, Censor ved det kgl. Theater	98
T. A. J. Regenburg, Stiftamtmand over Aarhus Stift	162
J. Thorkelsson, Rektor ved den lærde Skole i Reykjavik.	
P. G. Thorsen, Professor, Universitetsbibliothekar	120

Fremmede.

N. G. Djurklou, Friherre, Kammerherre	16
L. Daae, Professor ord. i Historien i Kristiania	29

	Side
J. Fritzner, fh. Provst	31
O. S. Rydberg, Protokolsekretær i Hofexpeditionen	97
J. E. W. Sars, Professor extr. i Historien i Kristiania	38
G. A. V. Sparre, Greve, Rigsmarskalk	157

b) efter foregaaende Disputation.

C. E. C. Brandes, Cand. mag.	44
J. L. Heiberg, Cand. philologiæ	47
P. E. K. Kaalund, Cand. mag.	128
C. L. Nielsen, Sognepræst i Rudkjøbing	127

∇.

I det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

a) Æresdoktorer.

Danske.

C. C. G. Andræ, Gehejmeetsraad, Direktør for Gradmaalingen	5
C. Barfoed, Professor, Lektor ved Landbohøjskolen	27
H. C. B. Bendz, Etatsraad, Lektor ved Landbohøjskolen	7
H. C. Hansen, Etatsraad, Professor ved Kunstakademiet	17
J. D. Herholdt, Etatsr., Architect, Medlem af Kunstakademiet	125
J. C. Jacobsen, Capitain, Brygger	36

Fremmede.

A. T. A. Almén, Dr. med., Prof. i medicinsk Chemi i Upsala	48
D. C. Danielssen, Dr. med., Overlæge i Bergen	49
P. H. Malmsten, Dr. med., Professor emer., Kong Oscar II's Livlæge	52
C. G. Santesson, Dr. med., Professor i Chirurgi ved det Kgl. Carolinske Institut i Stockholm	53

b) efter foregaaende Disputation.

J. P. Gram, Cand. mag.	44
E. C. Hansen, Cand. philos.	131

J. J. V. BOKKENHEUSER.

Jeg, *Johan Julius Victor Bokkenheuser*, der er en Son af Oberst Christian Peter Bokkenheuser og Olivia Sophie Frederikke Wanding, blev født i Kjøbenhavn den 5te Oktober 1843. 1853 blev jeg sat i Aalborg Katedralskole, til hvilken By min Fader var bleven forflyttet, og dimitteredes 1861 fra samme Skole med første Karakter. Dels af Lyst til Soldaterlivet, dels i den Hensigt saa tidlig som muligt at aftjene min Værnepligt, gik jeg den 2den Februar 1863 ind paa en Reserveofficersskole og udnævntes derpaa i Oktober s. A. til Sekondløjtenant i Infanteriets Krigsreserve. Allerede i December Maaned blev Armeen mobiliseret, og jeg blev da indkaldt til 18de Infanteri-Regiment, der strax derpaa rykkede over i Slesvig, hvorpaa jeg vedblev at gjøre Tjeneste ved samme under hele Feltoget 1864. Jeg kom saaledes til at deltage i Regimentets Fægtninger ved Midsunde og paa Dybbøl og tilsidst i den blodige Kamp i Kjør paa Als den 29de Juni.

Efter at være kommen hjem, begyndte jeg atter paa Studeringerne og tog i Sommeren 1869 medicinsk Embedsexamen med Laudabilis, hvorpaa jeg den 1ste November s. A. blev ansat som Lægekandidat paa Kommunehospitalet og Sect. Hans Hospital, fra hvilken Stilling jeg trak mig tilbage den 31te August 1871. Derpaa praktiserede jeg (fra 9de November) i Sønder Broby ved Faaborg, men for at uddanne mig videre søgte og fik jeg den 1ste November 1872 Posten som klinisk Assistent ved Fødselsstiftelsen, hvor jeg blev indtil den 31te December 1873. Fra 1ste September 1874 til 31te August 1877 fungerede jeg som Reservelæge ved Kommunehospitalets 3die

Afdeling, og udnævntes den 1ste Mai 1878 til Kommunelæge i Kjøbenhavn. Den 10de December s. A. disputerede jeg for Doktorgraden i Medicinen over Emnet: „Om Salicylsyrens Indvirkning paa den akute Ledderrevmatisme, en klinisk Undersøgelse“, et Arbejde, som jeg havde udført under min Reservelægetjeneste, og hvorved min daværende Overlæges, Dr. med. F. Triers, kyndige og velvillige Bistand var mig til væsentlig Nytte.

Af literære Arbejder har jeg kun skrevet et Par Ubetydeligheder, der alle ere offentliggjorte i Ugeskrift for Læger, nemlig: „Nogle Tilfælde af blodig Dilatation af Orificium uteri under Fødslen“ (3die Række XVI, Nr. 24—25), „Nogle Erfaringer om Salicylsyre mod akut Ledderrevmatisme“ (3die Række XXI, Nr. 30 og XXII, Nr. 1) og „Et Tilfælde af Aneurisma aortae“ (3die Række, XXV, Nr. 4).

Den 5te Juni 1877 ægtede jeg Christiane Cathrine Augusta Colding, en Datter af Sognepræst i Kjøng paa Fyen, Provst Peter Andreas Colding og Frederikke Vilhelmine Emilie f. Redsted, i hvilket Ægteskab jeg har en Søn.

J. A. GOLDSCHMIDT.

Jeg, *Johannes Adolph Goldschmidt*, er Søn af Professor M. Goldschmidt og født i Kjøbenhavn den 25de August 1845. Lidt over fem Aar gammel blev jeg sat i Skole i det v. Westenske Institut, hvorfra jeg i Juli 1863 dimitteredes med Charakteren *Laudabilis*, og efter det følgende Aar at have absolveret Philosophicum, begyndte jeg paa det medicinske Studium, hvortil jeg tog Forberedelsesexamen i Januar 1865. Umiddelbart derefter blev jeg indskreven som Volontair ved Kommunehospitalet. I Løbet af de paafølgende fire Aar tilendebrogte jeg den kliniske og den theoretiske Forberedelse til medicinsk Examen, hvoraf jeg tog første Del i Juni 1867, anden Del den 28de Juni 1869. I de sidste 1½ Aar af denne Tid havde jeg oppebaaret den eneste offentlige Understøttelse, jeg har nydt, nemlig Commu-

nitetsstipendiet og i de sidste Maaneder, fra Marts 1869, tillige Regentsbeneficet, hvilket jeg som Candidat allerede maatte fratræde i September s. A.

Efter at have endt mine Studeringer modtog jeg først en midlertidig Ansættelse af militair Natur, nemlig som Læge ved Sessionen i 5te Udskrivningskreds, og da jeg vendte tilbage fra denne Udflygt, fandt jeg en kjærkommen Anvendelse for min Lyst til videnskabelig Virksomhed i Besvarelsen af Universitetets medicinske Prisopgave for 1870, en historisk-kritisk Fremstilling af Fosterets Stillings- og Lieforandringer og Aarsagerne til Issestillingen. Af denne Besvarelse, som fandtes værdig til den udsatte Pris, er et lille Uddrag trykt i Nordiskt medicinskt Arkiv, Bd. IV, 1871.

Medens jeg var sysselsat med dette Arbejde, havde jeg af og til midlertidig Ansættelse som constitueret Candidat ved Kommunehospitalet, en kort Tid i Foraaret 1870 vicarierede jeg for en Collega i Marstal, i Mai—Juni samme Aar gennemgik jeg det befalede Kursus paa Fødselsstiftelsen, og den 1ste September 1870 blev jeg ansat som Reservelæge paa Garnisons-sygehuset i Kjøbenhavn, hvor jeg for en Forseelse, hvis Sammenhæng ikke kan fremstilles med faa Ord, men om hvilken nogle Oplysninger foreligge i Hospitalstidende for 4de Jan. 1871 og i et Par Dagbladsartikler, ved Krigsretsdom blev idømt 8 Dages Arrest (Decbr. 1870). Den 1ste August 1871 blev jeg fast Candidat paa Kommunehospitalet, og forblev her, kun med Afbrydelse af et Par korte Fraværelser for at vicariere for Colleger, den ene Gang i Saxkjøbing, den anden Gang i Rudkjøbing, indtil jeg den 1ste Marts 1873 tog herfra for at nedsætte mig i Lyngby. Paa Kommunehospitalet gjorde jeg den største Del af Tiden dels som Candidat, dels som Reservelæge Tjeneste hos Professor *Aarestrup*, hvem jeg bevarer i kjær og taknemlig Erindring for den Interesse og Velvillie, hvormed han ledede min praktiske Uddannelse, og for den hjertelige Deltagelse for de Syge, hvoraf han selv var opfyldt og som han forstod at meddele sine Candidater.

Aaret efter min Nedsættelse ægtede jeg Anna Marie Vil-

helmine de Meza, Datter af Organist de Meza i Aalborg, og her i Lyngby har jeg i min Fritid temmelig stadig syslet med den Undersøgelse om acute Infectionssygdommes Indflydelse paa Svangerskabet, som jeg har offentliggjort i Form af en Afhandling for Doctorgraden, som jeg forsvarede den 22de Marts 1879.

R. A. S. PAULLI.

Jeg, *Richard August Simon Paulli*, der er født i Kjøbenhavn den 18de Juli 1846, er næstældste Søn af daværende Hof- og Slotspræst, senere Stiftsprovst og kgl. Confessionarius J. H. Paulli og Hustru Marie Elisabeth Paulli, født Mynster. I 1864 blev jeg Student fra Metropolitanskolen med 1ste Charakter, og mindes fra denne min Skoletid med varm Taknemlighed Overlærer Carl Fogh, der vakte min Sands for naturvidenskabeligt Studium. I mit nittende Aar, netop da jeg begyndte at studere Medicin, mistede jeg min Fader, og under de forandrede Forhold var det af Betydning for mig, at det Moltkeske Stipendium for Embedsmænds Sønner, der studere ved Kjøbenhavns Universitet, blev mig til Del. Blandt de medicinske Videnskabsfag kastede jeg mig med særlig Iver ind paa Anatomi og Chirurgi, og fik i Sommeren 1871 medicinsk Embedsexamen med Characteren *Laudabilis*.

I det følgende Aar flakkede jeg endel omkring; nogle Maaneder var jeg Læge paa en Herregaard i Fyen, og gjorde senere i samme Egenskab en Rejse til Norge; dernæst blev jeg ansat som Candidat ved Aarhus Sindssygeasyl, hvorfra jeg i Efteraaret 1872 traadte ind som Candidat paa Frederiks Hospital. Her besvarede jeg Universitetets Prisspørgsmaal for 1872—73: „En Fremstilling af de chirurgiske Behandlingsmaader, som kunne henføres til den antiseptiske Methode, særlig med Hensyn til Amputationer“, og min Afhandling tilkjenndtes Universitetets Guldmedaille. Efter endt Hospitalstjeneste udnævntes jeg til fast Candidat paa Fødselsstiftelsen, hvor jeg var i 10 Maaneder,

indtil jeg i December 1875 med offentlig Understøttelse tiltraadte en Rejse til Frankrig, England og Skotland. I Paris sluttede jeg mig særlig til Guyon, Civiales Efterfølger paa „hôpital Necker“, og fik her Tanken om senere at udarbejde en Afhandling over den indre Urethrotomi; den bedste Erindring fra min Rejse er imidlertid Opholdet i Edinburgh, hvor jeg paa nært Hold saa Listers Antiseptik. Kort efter min Hjemkomst. blev jeg i November 1876 Reservechirurg paa Frederiks Hospital under Hr. Professor Saxtorph; jeg forlod først denne Stilling i Oktober 1878, for at tiltræde min nuværende Plads som Underaccoucheur og Reservelæge ved Fødselsstiftelsen. Den 4de April 1879 forsvarede jeg min for Doktorgraden skrevne Afhandling: Studier over Urethrotomia interna.

Endnu kan jeg tilføje, at jeg i en Række Aar har manuduceret saavel i Anatomi som i Chirurgi, og at jeg indtil Gehejmeconferentsraad Bangs Død fungerede som hans Amanuensis, hvorved jeg i højere og højere Grad lærte at skatte denne ejendommelig begavede, elskværdige og kraftige Personlighed. — I Slutningen af 1878 ægtede jeg Ingenieurcaptain Kolderup-Rosenvinges ældste Datter.

C. C. G. ANDRÆ.

Carl Christopher Georg Andræ er født den 14de Oktober 1812 paa Møen, hvor en Del af det 3die Jydske Infanteriregiment, i hvilket min i 1814 afdøde Fader var Capitain, paa Grund af de daværende Krigsforhold var henlagt i Cantonnement. I Aaret 1825 optoges jeg paa Landcadetacademiet, og efter i de følgende Aar at have gennemgaaet dettes forskjellige Classer erholdt jeg i December 1828 Anciennetet som Officier. I 1829 forrettede jeg Tjeneste som Page og udnævntes derpaa til Secondlieutenant i Veicorpsset, idet jeg samtidigt indtraadte som Elev i den nys oprettede polytechniske Lærestalt. Mit Ophold her blev imidlertid af kortere Varighed. Ved den

Kongelige militaire Høiskoles Oprettelse i 1830 overgik jeg nemlig til denne, hvor jeg nu fulgte det ved Underviisningsplanerne foreskrevne fireaarige Cursus gennem begge Skolens Afdelinger. Efter at have underkastet mig den befalede Afgangsexamen modtog jeg i 1834 Ansættelse som Adjoint i Generalstaben, og allerede i det paafølgende Aar lykkedes det mig at erholde offentlig Understøttelse til at foretage en længere Reise til Paris, hvor det paalagdes mig at fortsætte min videnskabelige Uddannelse i mathematisk og geodætisk Retning, samt tillige at gjøre mig nøie bekendt med Underviisningen i école polytechnique og i den franske Generalstabsskole. Mod Slutningen af Aaret 1836 vendte jeg tilbage til Kjøbenhavn, men foretog atter i 1837 og 1838 en lignende Reise over England til Frankrig og Schweitz. I 1842 erholdt jeg Ansættelse som Lærer i Topographie og Geodæsie ved den militaire Høiskole, og da jeg i 1843 tillige havde overtaget Underviisningen i mathematisk Analyse og rationel Mechanik, beklædte jeg nu gennem en længere Aarrække disse tvende Lærerposter i Forening. I 1848 indtraadte jeg som kongevalgt Medlem i den grundlovgivende Rigsforsamling, og i det paafølgende Aar valgtes jeg til Rigsdagen, hvor jeg i det første Treaar indtog Pladsen som Formand for Folkethinget. Paa Grund af en mellem Regjeringen og Rigsdagen opstaaet Conflict afskedigedes jeg i Foraaret 1854 fra den af mig beklædte Embedsstilling og blev derved sat istand til at foretage en kortere Udenlandsreise gennem Frankrig, Schweitz og Nord-Italien. Nogen Tid efter min Hjemkomst kaldtes jeg til at indtræde som Finantsminister i det i Decembermaaned 1854 dannede Ministerium, i hvilket jeg senere i Aaret 1856 tillige overtog Conseilspræsidiets, som jeg dog atter fratraadte det paafølgende Aar. Da jeg i Juli 1858 ogsaa opgav min Portefeuille som Finantsminister, har jeg siden kunnet gjenoptage den paabegyndte Bearbejdelse af den danske Gradmaaling, hvis Fortsættelse og Afslutning allerede var bleven mig overdraget, forinden jeg i 1854 indtraadte i Ministeriet.

Med Hensyn til min litteraire Virksomhed skal jeg kun

bemærke, at endeel mindre geodætiske og matematiske Afhandlinger ville findes spredte i forskjellige Tidsskrifter, fortrinsviis i „Astronomische Nachrichten“ og i Oversigterne over Forhandlingerne i Videnskabernes Selskab, af hvis matematiske Classe jeg siden Aaret 1853 har været Medlem. Af den danske Gradmaaling har jeg hidtil udgivet 3 Quartbind, det 1ste i 1867, det 2det i 1872 og det 3die, hvormed den geodætiske Deel af Værket er bleven afsluttet, i Aaret 1878.

Endelig skal jeg endnu tilføje, at jeg efter tidligere at have modtaget Ridderkorset og Commandeurkorset af Dannebrogens ogsaa i Aaret 1857 er bleven benaadet med Storkorset af denne Orden.

H. C. B. BENDZ.

Henrik Carl Bang Bendz, født den 15de Februar 1806 i Odense, var den yngste Søn af Etatsraad Laurits Martin Bendz, Borgmester og Auctionsdirecteur i Odense († 1824) og Hustru Regine Christence Bang († 1854). — Efter at have modtaget den første Underviisning i Adjunct Brohms Forberedelsesskole optoges jeg i Efteraaret 1815 som Discipel i yngste Classe i Cathedralskolen i Odense, hvorfra jeg dimitteredes i Aaret 1824 til Kjøbenhavns Universitet. — Da jeg havde underkastet mig de to første Examina, valgte jeg Lægevidenskaben som Fagstudium, besøgte Forelæsninger ved det den Gang særskilt bestaaende chirurgiske Academie og ved Universitetets medicinske Facultet, samt erholdt min praktiske Uddannelse ved det kgl. Frederiks Hospital. I Foraaret 1830 underkastede jeg mig den chirurgiske Embedsexamen (med Charakteren: Første med Føje) og samme Aars Efteraar Examen medicum rigorosum (med Char. Laudabilis).

Den 1ste Januar 1829 tiltraadte jeg en Ansættelse som Compagnichirurg ved andet Livregiment til Fods, hvorved jeg fungerede, indtil jeg i Sommeren 1831 blev udsendt af det kgl.

Sundhedscollegium til Storeheddinge som Hjælpelæge under den den Gang herskende typhøse Koldfeber-epidemie, og om Efteraaret ansattes jeg som militair Læge ved den Cordon, som i samme Egn blev opstillet til Forebyggelse af den asiatiske Choleras Indførelse. Ved Lægernes Afskedigelse ved St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard blev jeg ansat der den 15de Decbr. 1831 som Reservelæge, hvor jeg med Afbrydelse af en to Aars Udenlandsreise virkede indtil Efteraaret 1837, da jeg kaldtes som Lærer i Anatomie og Physiologie ved den kngl. Veterinair-skole.

Under hele mit lægevidenskabelige Studium var det fornemmelig Naturvidenskaberne og navnlig de, der stode nærmest i Forhold til Lægevidenskaben, Anatomie og Physiologie, som fortrinsvis fængslede og fyldte min Sjæl. Jeg benyttede alle Forelæsninger ved Universitetet, som den Gang bleve holdte af en Samling udmærkede Mænd, H. Chr. Ørsted, Forchhammer, Zeise, J. Fr. Schouw og Reinhardt, og da jeg allerede den Gang følte, at Menneskets Anatomie og Physiologie kun rigtig vilde kunne forstaaes ved Sammenligningen med Dyrenes, søgte jeg Kundskaber heri dels ved Forelæsninger (Reinhardt), dels ved Dissektion af Dyr. Jeg blev allerede tidlig knyttet til vor berømte Zootom Ludvig Jacobson, som jeg i denne Retning skylder saa meget, at jeg tør kalde mig hans Elev i den sammenlignende Anatomie. Som en Prøve paa en anatomisk Monographie af et lavere Dyr udarbejdede jeg i Foraaret 1831 en saadan af den almindelige Havesnegl, *Helix nemoralis*, hvilken jeg efter Prof. Jacobsons Tilskyndelse indsendte til det kngl. danske Videnskabernes Selskab, der som Opmuntring til fortsat Studium tilkjendte mig sin Sølvmedaille. Derpaa begyndte jeg et særskilt Studium af Nervesystemet hos Hvirveldyrene, og forsvarede i 1833 min Dissertatio pro licentia: „De anastomosi Jacobsonii & ganglio Arnoldi, cum tabula lith. Hauniæ 1833. 4.“ og ved Universitetets 300-aarige Jubelfest for Reformationens Indførelse min Dissertatio pro gradu: „De connexu inter nervum vagum & accessorium Willisii cum tabulis lith. Hauniæ 1836. 4.“ — Jeg har været saa heldig at kunne foretage flere

Reiser i Udlandet med Understøttelse af Staten og derved havt Leilighed til at udvide mine Kundskaber i flere Retninger. Den første Reise tiltraadte jeg i Efteraaret 1833, besøgte Tydskland, Østrig, Schweitz, Italien og Frankrig og vendte tilbage i Efteraaret 1835. Det var fortrinnsviis Berlin og Paris, hvor jeg tilbragte den længste Tid, der i videnskabelig Henseende var meest frugtbringende for mig i mange Retninger. Det udmærkede Universitet i Berlin og Jardin des plantes i Paris have givet mig riig Leilighed til at supplere mine Kundskaber i Naturvidenskaberne og at studere den sammenlignende Anatomie i de fortrinlige Museer. Ved min Vandring igjennem Schweitz og et flere Maaneders Ophold i Italien vakttes og forhoiedes min Sands for mange Naturforhold og den store Rigdom af Konstskatte.

Min Ansættelse som Docent i Anatomie og Physiologie ved den kngl. Veterinairskole i Følge kongelig Udnævnelse af 29de August 1837 fra 1ste October at regne forandrede aldeles min Livsbane, men bragte mine Kundskaber i den sammenlignende Anatomie til at træde ud i det praktiske Liv, navnlig nærmest for Huusdyrenes Vedkommende. Den Lærestalt, hvorved jeg skulde virke, var i Aarenes Løb af forskjellige Grunde geraadet i Forfald og bleven tilbage for de Fremskridt, som Naturvidenskaberne og Lægevidenskaben den Gang havde gjort, og trængte høiligen til en aandelig og materiel Udvikling og Reform. Under Lærestaltens aandrige og kraftige Bestyrer, Conferentsraad Jonas Collin, blev der givet mig Leilighed til i Somrene 1840 og 41 at besøge de væsentligste Lærestalter for Veterinairvidenskaben og til efterhaanden at virke for en Reform af vor egen Lærestalt med Hensyn til Underviisningen og Materialet. Desværre vare de ydre Forhold og de Anskuelser, man den Gang almindelig nærede om Studiet og Behandlingen af Huusdyrene i sund og syg Tilstand, ikke skikkede til, at en gjennemgribende Reform lod sig udføre. Veterinairstudiet lod sig kun løfte ved at rive det ud af det gamle Forhold og sideordne det med Studiet af de praktiske Landbofag, Agerbruget, Skovbruget, Havebruget og Landmaalingen, hvorved

alle disse vigtige Fagstudier kunde vækkes og gjenfødes i en fælles Anstalt, der kunde oprettes med mindre Bekostning for Staten end flere særskilte. For denne Tanke og en dermed i forbunden Flytning af Veterinairskolen begyndte jeg allerede i 1846 at vække Conferentsraad Collins Interesse. Da han var udtraadt fra sin Virksomhed ved Læreanstalten, fremkom jeg i Aarene 1852 og 53 i „Fædrelandet“ med et Forslag til en saadan combineret Anstalt, først under Form af et naturvidenskabeligt Universitet og senere som en fælles Anstalt for Lærefagene, vedkommende Landbostanden. Sidstnævnte Forslag vandt Indenrigsministeriets Bifald, og det nedsatte i 1853 en Commission, til hvis Præsides det valgte Professor E. Fenger, til at drøfte og gjøre Forslag til en endelig Reform af Veterinairskolen og Oprettelsen af en Institution, der omfattede Studiet af Veterinairfaget, Agerbruget og Landmaalingen.

Jeg havde allerede tidligere bestræbt mig for at virke hen til, at saadanne Institutioner og Forhold, som vare knyttede til Veterinairskolen, men ikke vedkom den som Læreanstalt for Veterinairer, bleve skilte fra den. I Aaret 1851 blev paa mit Forslag (jevnf. Tidsskr. for Vet. 1 Bind S. 22) det veterinaire Sundhedsraad oprettet; derved befriedes Læreanstalten for at udfærdige Betænkninger og Skjøn over Sager vedrørende Landets Veterinairvæsen og veterinaire Retsspørgsmaal. Førend 1848 havde et Udvalg af Underofficerer fra Cavalleriet, der gennemgik Manegen, nydt Underviisning paa Veterinairskolen og været indcaserneret der. Dette Forhold maatte i flere Henseender være hemmende for Læreanstalten, og derfor greb jeg Leiligheden ved Gjenoprettelsen af Manegen efter Krigen til saavidt muligt at faae Underviisningen af Manegeeleverne og deres Ophold fjernet fra Skolen. Jeg fik tillige ved Samvirken med Manegens daværende Forstander, Ritmester Bruhn, Krigsministeriet stemt for Oprettelsen af en Skole for militaire Beslagsmede, der begyndte sin Virksomhed 1857. Herved faldt den tidligere Forpligtelse for Veterinairskolen til at oplære saadanne Beslagsmede bort.

Den ovenfor omtalte Commissions Betænkning i Anledning

af Veterinairkolens Udvidelse til en Læreanstalt for de Landbovirksomheden vedkommende Fag foreligger fuldstændig trykt i Tidsskr. for Veterinairer 3. Bind S. 247 og blev forelagt Rigsdagen, hvorefter Loven af 8de Marts 1856 udgik om Oprettelse af en Veterinair- og Landbohøiskole. To Aar efter stod Læreanstalten færdig, og efter en høitidelig Indvielse i Nærværelse af Kong Frederik VII begyndte den sin Virksomhed d. 24. Aug. 1858. Det var uheldigt, at Underviisningen i Skovbrug og Havebrug i Følge de den Gang bestaaende Forhold ikke var bleven optaget i den nye Anstalt, hvilket havde til Følge, at flere Forandringer ved Bygningerne maatte foretages, da disse Fag efter flere Aars Forløb bleve indlemmede.

Ved min Ansættelse ved Veterinairskolen følte jeg strax, at dersom dette Institut skulde hæves til en videnskabelig Underviisningsanstalt, maatte det skee ved grundige og selvstændige Studier af Veterinairfagets forskjellige Grene og ved Skrifter, der kunne danne Grundlaget for det fremtidige Studium. Jeg lod mig det være magtpaaliggende at gjøre dette for mine Fag, vel vidende, at det vilde optage min hele Livsvirksomhed. Frugten af mine Undersøgelser og Studier over Huusdyrenes Anatomie og Physiologie har seet Lyset i Lobet af over 30 Aar og indbefatter følgende Hovedværker, foruden Afhandlinger i flere periodiske Skrifter:

Haandbog i den almindelige Anatomie med Hensyn til Mennesket og Huusdyrene, med 7 lithogr. Tavler. Kjøbenhavn 1846—47. Imp. 8.

Icones anatomicæ vulgarium danicorum mammalium domesticorum. Fasciculus osteologicus. Hauniæ 1850. Imp. Folio, Explicatio Iconum etc. Imp. 8.

Haandbog i den physiologiske Anatomie af de almindeligste danske Huuspattedyr. 4 Dele. Kjøbenhavn 1853—76. Imp. 8.

Jeg har bestræbt mig for at give det omhandlede Æmne en videnskabelig Form, har grundet Beskrivelserne paa selvstændige Undersøgelser og har omhandlet den levende Organisme uden at fordybe mig i en smaalig og aandløs Cadaverbeskrivelse, og endelig har jeg søgt at lempe og danne mit Modersmaal til

at give en ukonstlet, men træffende Fremstilling af mit Æmne. — Som Lærer ved den kngl. militaire Manege udarbeidede jeg: Kort Fremstilling af Hestens Bygning og Liv efter Opfordring af Krigsministeriet; oplyst ved Afbildninger efter Forfatterens Tegninger. Kjøbenhavn 1855. Imp. 8., og da jeg ved Veterinair- og Landbohøiskolen har holdt en lignende Forelæsning over Huusdyrene, udarbeidede jeg en hertil afpasset Lærebog: Kort Fremstilling af de almindeligste danske Huuspattedyrs Bygning og Liv, med Afbildninger efter Forfatterens Tegninger, udkommen i tre Udgaver i Kjøbenhavn 1858—75, samt i tysk Oversættelse ved H. C. Fock, Berlin 1875, 8. Fra Aaret 1851 begyndte jeg med Professor Bagge Udgivelsen af Tidsskrift for Veterinairer, hvoraf jeg var Medredakteur i 18 Aar.

Jeg blev tidlig (den 10. April 1840) hædret ved Optagelsen i det kngl. danske Videnskabernes Selskab, og i Aarenes Løb er dette skeet i flere inden- og udenlandske lærde Selskaber og Foreninger. I Aaret 1845 blev jeg udnævnt til Lector ved Veterinairskolen, 1848 blev jeg benaadet med Titel af Professor, gik som saadan over til den kngl. Veterinair- og Landbohøiskole og erholdt i Anledning af mit 25-aarige Jubilæum Titel af Etatsraad. Den svenske Konge og den russiske Keiser hædrede mig med Fortjenstmedailler for mine Icones anatomicæ, og i Aarenes Løb blev jeg udnævnt til Ridder af Danebrog, Danebrogsmænd, Ridder af Nordstjernen og St. Olafs Ordenen.

F. C. C. BIRCH.

Jeg, *Frederik Christian Carl Birch*, er født den 21de August 1812 i Vindekilde, en Landsby i Odsherred, hvor min Fader, den ved sin Retskaffenhed, Dygtighed og Embedsiver hæderlig bekjendte Borgmester i Slagelse og Birkedommer i Antvorskov Birk, Etatsraad og Ridder Peter Lund Birch, dengang levede som Over- og Underretsprocurator samt Forvalter ved Baroniet Adlersborg. Min kjærlige og omhyggelige Moder, Johanne

Henriette Gunilda f. Schrøder, var en Datter af Carl Wilhelm Schrøder, Inspecteur over Flyvesandet i Danmark, og Sønnedatter af den ansete Skolemand Rector Mag. Johannes Schrøder i Frederiksborg. Allerede Aaret efter min Fødsel flyttede mine Forældre til Slagelse, hvor jeg, efter at have modtaget nogen Underviisning hjemme, i mit 8de Aar blev indsat i en Forberedelsesklasse, som daværende Rector Withusen havde sat i Forbindelse med den lærde Skole og fra hvilken jeg to Aar senere gik over i denne Skole selv. Blandt mine Lærere der skal jeg særlig nævne Rector Dr. philos. S. Meisling, hvis Undervisning i Græsk og Latin endnu staaer for mig som et Mønster paa smagfuld Oversættelse og Fortolkning af classiske Oldtidsskrifter, den dygtige Mathematiker Adjunct J. Andresen og i de sidste Aar af min Skolegang Overlærer (senere Rector, først i Randers, derefter i Frederiksborg, Etatsraad) H. M. Flemmer. I Aaret 1829 blev jeg dimitteret til Universitetet, hvor jeg bestod saavel Examen artium som det følgende Aar anden Examen med Udmærkelse. Allerede i Skolen havde jeg faaet megen Interesse for de philologiske Fag, hvortil endeel med gode Commentarer forsynede Udgaver af Classikerne, som min Fader efter mit Ønske anskaffede til mig, ikke lidet bidrog, og tillige en Følelse af, at jeg mulig var kaldet til at gaae Skolevejen. Men Tanken om at vælge det philologiske Studium blev dog først modent hos mig til Beslutning, da jeg til første Deel af anden Examen hørte Professor J. N. Madvigs Forelæsninger over udvalgte Satirer af Juvenal samt romerske Antiquiteter og samtidig deltog i hans private Øvelser i at skrive og tale Latin. Af alle Højskolens Lærere har ingen øvet en saa kraftig og velgjørende Indflydelse paa min videnskabelige Uddannelse som denne udmærkede Lærde, og som jeg regner det til mit Livs lykkeligste Tilskikkelser, at mine Læreaar ved Universitetet faldt paa en Tid, da han allerede taltes blandt dets ypperste Prydelser, saaledes har det senere i den lange Aarrække, jeg har arbejdet under hans Øjne, altid været min Glæde og Stolthed at turde troe, at min Skolevirksomhed i det Hele havde hans Bifald. Samtidig med mit Examenstudium

fik jeg ogsaa Lejlighed til praktisk at uddanne mig for Skolefaget, idet Bestyreren af Borgerdydskolen paa Christianshavn, Dr. philos. N. B. Krarup, i Aaret 1832 betroede mig Undervisningen i Latin i den ene Afdeling af næstøverste Klasse i denne Skole. I 1836 underkastede jeg mig den philologiske Embedsexamen og Aaret efter den tilsvarende praktiske Prøve, begge med bedste Charakter. Efter derpaa at have tilbragt noget over et Aar som Alumnus paa Borchs Collegium, hvor jeg ved Siden af mine fortsatte philologiske Studier gjorde mig noget nærmere end hidtil bekjendt med den nyere, navnlig den hegelske Philosophi, blev jeg den 28de October 1837 ansat som Adjunct ved Sorø Akademies Skole og Opdragelsesanstalt — en Stilling, der gav mig rig Lejlighed til at indhøste pædagogisk Erfaring, men som ved de mange Forretninger, ikke blot Undervisningen, men ogsaa Inspectionen paa Opdragelsesanstalten paalagde mig, og den Uro, som Livet paa denne medførte, var mindre gunstig for sammenhængende videnskabeligt Arbejde. Jeg paatænkte en Afhandling om den homeriske Udødelighedstro, men bragte det hverken da eller senere videre end til en temmelig betydelig Materialsamling. Som Manuscript for Skolens Disciple lod jeg i 1840 trykke en Fremstilling af Læren om Indicativ og Conjunctiv samt om Sætningers Forbindelse med hinanden i det latinske Sprog, et Supplement til den dengang endnu brugte latinske Grammatik af J. Baden, og to Aar tidligere havde jeg til „Maanedsskrift for Litteratur“ (20. B.) leveret en kritisk Anmeldelse af C. Wilsters Oversættelse af Homers Iliade og Odyssee. Under 17de October 1841 blev jeg beskikket til Overlærer ved Vordingborg lærde Skole, hvorfra jeg under 17de Maj 1844 blev forflyttet i samme Egenskab til Metropolitanskolen. Medens jeg tidligere kun havde undervist i Latin og Græsk, begyndte jeg her og har senere bestandig vedblevet tillige at undervise i Dansk (i de sidste 8 Aar dog kun i Stil). Til „Dansk Ugeskrift, redigeret af J. F. Schouw“ (2den Række, 5te B.) leverede jeg samme Aar en Artikel om det lærde Undervisningsvæsen (1. Om examen philosophicum. 2. Om den lærde Skoleundervisning) og til

Metropolitanskolens Program for 1848 en Afhandling om Sprogundervisningen i de lærde Skoler, i hvilken jeg ved at omtale de ethiske og de physiske Lærefags Stilling til hinanden, foreslog som Middell til at fyldestgjøre de forskjellige Interessers berettigede Krav uden Overbebyrdelse for Disciplene, at dele Undervisningen i de to Hovedgrupper af Fag paa det øverste Trin saaledes, at Tyngdepunktet for den ene Afdeling faldt paa de gamle Sprog, for den anden paa Mathematik og Naturlære, men at hverken den sidstnævnte Faggruppe var helt udelukket fra den humanistiske Afdeling eller den førstnævnte fra den matematiske, og at begge Afdelinger gave lige Adgang til Universitetets Facultetsstudier — en Ordning, som jeg endnu mener vilde være at foretrække for den nuværende, langt videre gaaende Tvedeling. — Under 30te Juli 1849 blev jeg beskikket til Rector for Horsens lærde Skole og den 16de November næsteftter af Stiftets Biskop højtidelig indsat i mit Embede. To Aar efter ægtede jeg min trofaste og forstandige Hustru Sophie Frederikke Knobelauch, en Datter af afg. Artillerilieutenant J. Knobelauch. Som Indbydelsesskrifter til Skolens Aarsprøve udgav jeg i 1850 „Kort Oversigt over de i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten i Aarene 1848 og 1849 førte Forhandlinger om det offentlige Skolevæsen“, i 1852 en Afhandling om Euripides's Iphigenia i Aulis, i hvilken jeg søgte at paavise, at der gjennem selve Stykket gaar to modsatte Strømninger, Troens og Tvivlens, der ogsaa tilstede en dobbelt Opfattelse af Maaden, hvorpaa den dramatiske Knude løses, — i 1861 i Forening med Skolens andre Lærere „Forslag til nogle Forandringer i Skoleplanen, indgivet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet“. Efter at have tilbragt 22 i det Hele meget lykkelige Aar ved Horsens Skole blev jeg under 31te Maj 1871 beskikket til Rector for Metropolitanskolen og tiltraadte dette Embede med Begyndelsen af Skoleaaret 1871—1872. — Til Brug for den Commission, som af den daværende franske Undervisningsminister var nedsat for at udarbejde en ny Plan for den geographiske Undervisning i de franske Skoler, meddelte jeg efter Opfordring af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet

en Beretning om Planen for den geographiske Undervisning i de lærde Skoler i Danmark, der, oversat paa Fransk, blev trykt i det franske Undervisningsministeriums „Bulletin“ for 1872. — I 1858 var jeg bleven udnævnt til Professor, i 1862 til Ridder af Dannebrog, og i 1874 blev jeg benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Som Rector har jeg i det Hele dimitteret til Universitetet 216 Disciple, af hvilke 10 erholdt 1ste Charakter med Udmærkelse, 139 1ste Charakter, 62 2den Charakter og 5 3die Charakter. Til andre og større literaire Frembringelser end de her anførte Smaaarbejder og nogle endnu ubetydeligere Bladartikler samt de aarlige Efterretninger om Horsens lærde Skole for Skoleaarene 1849—71 og om Metropolitanskolen for Skoleaarene 1871—78 har jeg baade savnet Kald og Tid.

N. G. DJURKLOU.

Nils Gabriel Djurklou, född på Sörby i Närke den 24 Julii 1829. — Föräldrar: Friherre *Gabriel Djurklou* och dess hustru *Christina Maria* född Friherrinna *Silfverschiöld*. Student 1847 i Upsala, der han år 1854 aflade examen för enträde i Konungens Cancelli, flyttade han samma år på hösten till sin fädernegård Sörby. Stiftare af Föreningen för Nerikes Folk, språk och fornummen samt dess sekreterare år 1856, blef han ledamot af Kongl. Oldskrift Selskabet i Köpenhamn 1857 samt korresp. ledamot af Kongl. Samfundet för utgifvande af handlingar rörande Skandinavien Historia 1861 och af Kongl. Vitterh. Hist. og Antiqv. Akademien 1862. Tjenstgörande Kammarherre hos H. Mt. Drottning Louise 1863, erhöil han år 1865 derjemte förordnande såsom Antiquitets Intendent och företog i denna egenskap antiqvariska forskningsresor i Wermland 1866—67, i Elfsborgs län 1868—69 samt i Finweden och Mo härad af Småland 1870. Registrator vid Kongl. Majt.'s Orden och R. N. O. 1868 samt Underceremonimästare vid förstnämnda Orden 1870.

Arbetande ledamot af K. Vitterhets Hist. och Ant. Akademien 1872 samt af Kongl. Samfundet för utg. af handl. rörande Skandinavien Historia 1873, har han dessutom emottagit kallelser såsom ledamot af flera andra in- och utländiska literära samfund. Gift sedan 1863 med *Hedvig Nathalia von Hennigs*.

Af trycket utgifna skrifter: Några Ord om Svenska Landskabsmålen (1856). Ur Nerikes Folkspråk och Folklif (1860). Hjelmaresänkingsfrågan för och nu (1863). Om Svensk Fornforskning (1872). Hambraei öfversättning af E. Roterodami De civilitate morum puerilium (1872). Hvad den privata Fornforskningen väntar af 1873 års riksdag (1873). Unnarsboarne (1874). Hjelmaresänkingsfrågan i sitt sista skede (1876) samt Göran Månssons till Bolmsnäs jordebok, enträdestal i Kongl. Vitterh. Hist. och Antiqv. Akademien (under tryckning). Har dessutom lemnat anmälanden, recensioner, sagor på Svenska landsmål, sägner och kulturbilder äfvensom historiska och antiqvariska uppsatser till åtskilliga tidskrifter såsom Svenska fornminnes föreningens tidskrift, Svensk Tidskrift, Historiskt Bibliothek, Land och Folk, Förr och Nu, Nu, Svenska Familjejournalen m. fl., och hafva af dessa uppsatser följande särskildt utgifvets: Om vapentaget såsom laglig bekräftelseform i Sverige (1872). Bidrag till Svenska Adels Historia (1875). Strödda Anteckningar om Kinds Härad i Vestergötland i äldre tider (1877) samt Bidrag till Svenska Frälsets Historia under medeltiden. I. Om arfstvisterna efter Eggert Grupendal (1878).

H. C. HANSEN.

Hans Christian Hansen, födt i Köbenhavn den 20de April 1803, erholdt Kunstakademiets store Guldmedaille i 1829 og tiltraadte 2 Aar derefter en Reise i Udlandet med Akademiets Stipendium. Han begav sig, efter først at have besøgt Italien og Sicilien, i 1833 til Grækenland, modtog her en Ansættelse som Arkitekt i Græsk Tjeneste og fik Leilighed til at udføre Uni-

versitetet, flere offentlige og private Bygninger, udarbejdede forskellige Stadplaner og deltog i Ledelsen af Udgravningen og Restaureringen af de antike Bygninger i Athen. I 1850 blev det af Loyds Dampskibsselskab i Triest overdraget ham at udføre et Marinearsenal sammesteds.

I 1857 udnævnt til Kongelig Bygningsinspektør og Professor ved Kunstakademiet i Kjøbenhavn.

Til dette Inspektorat hører nu omtrent 150 Bygninger, hvoraf mange, navnlig 13 Universitets-Landsbykirker og 15 Sorø Akademies Landsbykirker i Tidsrummet siden 1857 ere blevne hovedreparerede. Af Nybygninger i samme Tidsrum kan nævnes Kommunehospitalet, Universitetets zoologiske Museum og Astronomisk Observatorium, endvidere Holbæk Kirke. Af større Restaureringer nævnes de Kongelige Gravkapeller i Roeskilde Domkirke, Sorø og Maribo Kirker. Af private Bygninger kan nævnes Opførelsen af Christiansdals Kloster ved Næsbyholm.

Kongelige Benaadninger: Udnævnt til Justitsraad i 1862, til Etatsraad i 1867, til Ridder af Dbg. i 1857; benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn i 1860, udnævnt til Kommandør af Dannebrog 2. Gr. i 1876.

Er desuden dekoreret som Kommandør af den hellige Frelserens Orden af Grækenland og med den Baierske Fortjenstorden af St. Michael.

Er Medlem af Kunstakademierne i Wien, Amsterdam og Florents samt af det Britiske Arkitektur-Institut i London.

C. L. E. LÉMBCKE.

Christian Ludvig Edvard Lembcke, Søn af Auctionsholder A. C. Lembcke og Christiane f. Lykke, er født i Kjøbenhavn 15de Juni 1815. Han blev dimitteret fra Metropolitanskolen og bestod Examen Artium 1833 med Karakteren Laudab. et publ. encom. orn. og i det følgende Aar Examen philosophicum med

samme Karakter; 1838 theologisk Embedsexamen med Laudab. inpr. ob spec. script. samt homiletisk og kateketisk Prøve med Laudabilis. Efter at have tilbragt et Par Aar med Privatundervisning og forskjellige Studier blev han i 1841 ansat som Adjunkt ved Vordingborg lærde Skole og ægtede Laura f. Jørgensen, Datter af Skipper Joh. Jørgensen († 1875). Af dette Ægteskab har han 3 Sønner. Da Vordingborg Skole blev nedlagt 1846, drog han til Kjøbenhavn, studerede Filologi og bestod 1849 den filologiske Embedsexamen, som da første Gang blev afholdt i sin reformerede Skikkelse; ved den theoretiske Prøve erholdt han Laudabilis, ved den praktiske Laudabilis et qu. egregie. Samme Aar blev han ansat som Adjunkt ved Odense Kathedralskole, og 1850 blev han Konrektor ved den da oprettede danske lærde Skole i Haderslev, hvor hans Hovedfag var Latin i de øverste Klasser. Her arbejdede han i 14 Aar; men da Skolen i 1864 midt i sin fulde Blomstring blev omstyrtet af det fremmede Voldsherredømme, og dens Lærere fordrevne, drog han til Kjøbenhavn og deltog med de fleste af sine Kolleger i Oprettelsen af „Haderslev Læreres Skole“, ved hvilken han endnu arbejder.

De Skrifter, han har udgivet, ere:

Manfred. Et dramatisk Digt af Byron. Overs. Kbhvn. 1843. — Stændernes Forhold i Middelalderen (i Vordingborg Skoles Program). Kbhvn. 1844. — Europas Folkestammer (i Vdbg. Sk. Prg.). Kbhvn. 1845. — Horats's Oder og Breve, udg. til Skolebrug. Kbhvn. 1855 (2den Udg. 1869). — Udvalg af Horats's Satirer og Epoder, udg. t. Skolebrug. Haderslev 1858. — Nogle Oder af Horats. Overs. i Haderslev Skoles Program 1858. — Will. Shakespeares dramatiske Værker. Overs. 1—18. Bd. Kbhvn. 1861—73. (Anden Udg. 1877). — Digte og Sange. Kbhvn. 1870. — Udvalgte dramatiske Digte og Fortællinger af Byron. 1—2 Bd. Overs. Kbhvn. 1873—76. — Erechteus, Tragedie af Swinburne, Overs. Kbhvn. 1877. — Lalla Rookh. Et østerlandsk Digt af Thomas Moore, Overs. Kbhvn. 1878.

H. P. J. J. THOMSEN.

Hans Peter Jørgen Julius Thomsen, Prof. ordin. i Chemi ved Kjøbenhavns Universitet, er født i Kjøbenhavn den 16de Februar 1826; han er en Søn af afdøde Revisor i Nationalbanken Thomas Thomsen og ligeledes afdøde Hustru Jensine Frederikke f. Lund.

I Aaret 1846 underkastede han sig Examen i anvendt Naturvidenskab ved den polytechniske Lærestalt og blev i det følgende Aar ansat som Assistent ved sammes chemiske Laboratorium, i hvilken Stilling han forblev til Aaret 1853, da han tiltraadte en videnskabelig Reise til Udlandet, navnlig Frankrig og Tydskland. I Aaret 1850—56 var han Lærer i Agerdyrkningschemi ved den polytechniske Lærestalt, i Aarene 1856—59 Justeermester i Kjøbenhavn og i Aarene 1859—66 Lærer i Physik ved den kgl. militaire Høiskole. Efterat han i Aarene 1859—60 havde vikarieret for Prof. chemiæ under dennes Sygdom, blev han den 22de Aug. 1865 extraordinair Docent, den 3die Marts 1866 Lector og den 22de December 1866 Prof. ordin. i Chemi ved Universitetet. Fra Aaret 1867 har han været Medlem af Bestyrelsen af den polytechniske Lærestalt.

I Aaret 1860 blev han optaget som Medlem af det kgl. danske Videnskabernes Selskab, i Aaret 1861 som bestandigt Medlem af det kgl. danske Landhuusholdningsselskab og i Aaret 1876 som Hædersmedlem af the chemical society of London. I Aaret 1871 modtog han Dannebrogordenens Ridderkors, og ved Upsala Universitetets Jubelfest i September 1877 blev han kreeret til Doctor philosophiæ.

I Aaret 1861 blev han valgt til Borgerrepræsentant for Kjøbenhavn og har siden den Tid uafbrudt været Medlem af Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse.

Hans videnskabelige Virksomhed begyndte med Aaret 1850, idet han valgte Varmephenomenerne, der ledsage de chemiske Virkninger, som Hovedemne for sine videnskabelige Undersøgelser. Allerede i Aaret 1851 meddeelte han paa Natur-

forskermodet i Stockholm nogle Resultater af sine Undersøgelser over Varmedviklingen ved kemiske Foreninger, indsendte dernæst tvende Afhandlinger til det kgl. danske Vidensk. Selskab: „Bidrag til et thermochemisk System, I & II“, som ere optagne i Selskabets Skrifter 5te Række 3die Bind i Aaret 1852. I Aarene 1853—54 lod han nogle Afhandlinger over samme Emne „Die Grundzüge eines thermochemischen Systems“ trykke i Poggendorffs Annalen der Physik und Chemie (Bd. 88 S. 349, Bd. 90 S. 261, Bd. 91 S. 83 og Bd. 92 S. 34).

Da et passende Lokale til Fortsættelsen af disse Undersøgelser ikke var til hans Raadighed, valgte han midlertidigt beslægtede Retninger for sin videnskabelige Virksomhed. Saaledes fremkom Undersøgelsen over den elektromotoriske Kraft, meddeelt paa Naturforskermodet i Christiania 1856 (trykt i det kgl. danske Vidensk. Selskabs Skrifter 1858), Undersøgelsen over Lysets mekaniske Æquivalent, meddeelt paa Naturforskermodet i Stockholm 1863, og Polarisationsbatteriet (Pogg. Ann. Bd. 124, S. 498), som blev præmiebelønnet ved de følgende Industriudstillinger i Stockholm og Paris.

Først fra Aaret 1866, da han som Professor i Chemi overtog Bestyrelsen af Universitetets kemiske Laboratorium, kunde han atter med Iver fortsætte sine afbrudte thermochemiske Undersøgelser. Resultaterne af disse Undersøgelser, der endnu stadigt fortsættes, ere offentliggjorte i 30 Afsnit under den fælleds Titel: „Thermochemiske Undersøgelser“, af hvilke de første 12 Afsnit ere trykte i Videnskabernes Selskabs Skrifter 1869—73. Samtidigt har han meddeelt sine Undersøgelser til Udlandets Tidsskrifter, nemlig Afsnit I—XIII til Poggendorffs Annalen der Physik und Chemie i Aarene 1869—74 og Afsnit XIV—XXIX til Kolbes Journal f. praktische Chemie i Aarene 1875—79, medens Afsnit XXX udgjør en Afhandling i det math. naturvidensk. Fakultets Festskrifter i Anledning af Jubelfesten; som Indledning til det sidstnævnte Afsnit findes en Angivelse af det specielle Indhold af samtlige 30 Afsnit.

Til denne Række af noie sammenhængende Afhandlinger slutter sig et større Antal mindre Meddelelser, tildeels over be-

slægtede Emner, som for den største Deel findes optagne i Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft zu Berlin 1869—79.

Foruden endeel Afhandlinger og Smaaskrifter af populært Indhold har han udgivet et større populært Arbeide: „Vandringer paa Naturvidenskabernes Gebeet“, Kbhvn. 1856. —

Ligesom hans videnskabelige Arbeider samle sig om en Hovedopgave, at tyde de chemiske Processers Varmephænomener, saaledes har ogsaa hans Virksomhed i industriel Retning væsentligt været knyttet til Løsningen af en Hovedopgave, nemlig den praktiske Benyttelse af det grønlandske Mineral Kryolith. Efterat han nemlig i Aaret 1852 havde udfundet en praktisk Fremgangsmaade til af Kryolith at tilvirke Soda og Leerjord, søgte han at gjøre denne Opfindelse frugtbringende for Industrien, og under hans Medvirkning blev derved Kryolith et vigtigt Raastof for en stor Industriegreen og en betydelig Indtægtskilde for Staten.

Som Bestyrer af Universitetets chemiske Laboratorium har han stræbt efter, saavidt de forhaandenværende Midler tillode det, at indrette dette saa beqvemt og tidssvarende som muligt saavel for Arbeider i videnskabelig Retning som for Underviisningen af det store Antal af ca. 100 Studerende, som hvert Semester deeltage i Laboratoriets chemiske Øvelser.

M. V. FAUSBØLL.

Jeg, *Michael Viggo Fausbøll*, er en Søn af Christian Nissen Fausbøll og D. A. Hacksen. Min Fader var født paa Gården Fagsbøl i Uge Sogn i Slesvig, gik først ved Ploven, blev senere Student i Kiel og tog theologisk Examen i Kjøbenhavn; min Moder stammede ligeledes fra Slesvig. Min Vugge stod ved Vesterhavet, idet jeg blev født den 22de Sept. 1821 i Houe (ved Lemvig), hvor min Fader først var Præst. Da han var bleven forflyttet til Blegind i Nærheden af Århus, blev jeg

tilligemed en ældre Broder sat i Århus Skole. Min Skoletid faldt i en uheldig Periode; det stod kun dårligt til med Skolen den Gang; Rector Stougaard havde en Gang været en dygtig Skolemand, men nu var han over 70 År gammel, kun Conrector Blache holdt Skolen oppe. Den Lærer, jeg skylder mest, er Adj. O. Arentzen, som lærte os Græsk og Tydsk med stor Nøjagtighed. Fra Århus dimitteredes jeg til Universitetet 1838 (haud) og næste År tog jeg 2den Examen (laud). I Rusåret studerede jeg fornemmelig Æsthetik og Philosophi. Min Broder havde allerede den Gang begyndt at studere Theologi, så fulgte jeg efter, men min egentlige Tilbøjelighed gik dog i en anden Retning; jeg studerede først Islandsk med H. Sigfússon som Lærer, senere, efter at være bleven bekjendt med Rasks Skrifter, Sanskrit under daværende Docent M. Hammerich, og 1843 vandt jeg Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af Prisspørgsmålet: Af Texten i Hitopadesas at udlede Grundtrækkene af Sanskritsprogets Syntax. I Januar 1847 underkastede jeg mig den theologiske Embølseexamen (haud), fordi jeg efter min Faders Død var henvist til mig selv og indså, at jeg ikke let kunde få Informationer som Student. Jeg fortsatte derpaa mine Sanskritstudier under Prof. Westergaard, medens jeg samtidig ernærede mig ved Informationer. Af egen Drift, men med Westergaards Hjælp tog jeg tillige fat på det hidtil sågodt som ukjendte Palisprog, hvori Buddhismens hellige Skrifter ere skrevne. Rask havde, som bekjendt, foruden andre Skatte også bragt en stor Samling af disse Bøger tilbage med sig fra sin Rejse i Østerland. Ved Hjælp af Sanskrit lykkedes det mig efterhånden således at arbejde mig ind i Pali, at jeg i 1855 med Regjeringens Understøttelse (Madvig var den Gang Kultusminister) kunde udgive min første Palibog: Dhammapadam. Ex tribus codicibus hamiensibus palice edidit, latine vertit, excerptis ex commentario palico notisque illustravit V. F. Det Bifald, hvormed dette Skrift blev modtaget (Texten er senere bleven oversat på Tydsk, Engelsk og Fransk), opmuntrede mig til at blive ved i samme Retning. Efterat jeg havde haft den mindre Grad af det Smithske Stipendium, rejste jeg i Sommeren 1858 til London

for at samle Materialier til lignende Skrifter, navnlig for at søge efter Manuskripter af den hidtil uudgivne, interessante Jåtakabog, der foruden hvad den indeholder til Oplysning om Indiens Oldtid, især om den buddhistiske Sjølevandringsslære, tillige indbefatter ikke faa Legender, Eventyr og Fabler, som gå igjen i Vesten, i Persien, Arabien, Grækenland, den evropæiske Middelalders Litteratur og den nyere Folkelitteratur. I Sommeren 1860 vendte jeg tilbage fra London, efterat jeg derfra i et Par Måneder havde besøgt Paris for at gjøre mig bekendt med, hvad daværende Bibliothèque Impériale besad af Pali-Manuskripter. Mit Ophold i London, hvor jeg hver Dag i Ugen arbejdede fittigt i det brittiske Musæums og det asiatiske Selskabs Bibliotheker og hver Lørdag Aften besøgte de såkaldte „debating clubs“ for at blive ret fortrolig med den engelske Tankegang, regner jeg for den rigeste Periode i mit Liv. Det gik efterhånden op for mig, at Englænderne have Ret, når de påstå, at der er en himmelvid Forskjel mellem de engelske og de continentale Principper, idet Alt i England væsentlig har sin Udgang fra Individet og sigter hen på Individet, medens Continentet går ud fra og sigter tilbage på Staten, Samfundet. Efter min Hjemkomst fra England blev jeg den 9de Oct. 1861 af Consistorium ansat som Medhjælper ved Universitetsbibliotheket og forblev i denne Stilling, indtil jeg den 13de Decbr. 1878 blev beskikket til Professor i indisk-orientalsk Philologi og Litteratur efter Etatsråd Westergaards dødelige Afgang. Den 7de April 1876 var jeg bleven optaget som Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab.

Blandt dem, som have støttet mig under min Kamp fremad, nævner jeg med Taknemmelighed nuværende Pastor Th. Hammer, som hjalp mig til at få Informationer, så at jeg sattes i Stand til at blive i Kjøbenhavn, og nuværende Professor Rovsing, som i sin Tid skaffede mig Hjælp fra Philadelphia. Tillige må jeg med varm Påskjønnelse udhæve den Understøttelse, jeg gjentagne Gange har modtaget af Universitetet og Staten.

Hvad jeg under Navn har udgivet er Følgende:

1. Småhistorier fra Østerland. Efter det Persiske. 1852.

2. Dhammapadam. 1855. Se ovenfor.
3. Five Jātakas, containing a Fairy Tale, a Comical Story, and Three Fables. In the Original Pāli Text, with a Translation and Notes. 1861.
4. Beretning om de vidtbekjendte Molboer. 1. og 2. Oplag 1862.
5. Vægter-Versene i deres ældre (Kings) og yngre Skikkelse. 1. og 2. Opl. 1862.
6. Two Jātakas. The Original Pāli Text, with an English Translation and Critical Notes. I Journal of the Royal Asiatic Society. 1870.
7. The Dasaratha-Jātaka, being the Buddhist Story of King Rāma. The Original Pāli Text with a Translation and Notes. 1871.
8. Ten Jātakas. The Original Pāli Text with a Translation and Notes. 1872.
9. The Jātaka together with its Commentary, being Tales of the Anterior Births of Gotama Buddha. For the First Time edited in the Original Pāli. Vol. 1—2. 1877—79.

J. E. BUNTZEN.

Jeg, *Johan Emil Buntzen*, Søn af afløde Graveur Josias Buntzen og efterlevende Hustru Juliane Franciska Buntzen født Kähler, er født i Kjøbenhavn den 26de Marts 1847. Min første Underviisning fik jeg i Melchiors Borgerskole, hvorfra jeg i mit 12te Aar gik over til Borgerdydskolen paa Christianshavn. Jeg nød her godt af Professor Martin Hammerichs belærende og vækkende Paavirkning og blev i Sommeren 1865 dimitteret med Laudabilis. Efter at have absolveret den filosofiske Examen vendte jeg mig til Studiet af Lægevidenskaben og blev Sommeren 1872 Kandidat med Laudabilis. Allerede i mine Studieaar havde Physiologien og da navnlig dennes mere praktiske og experimentelle Side i høi Grad vakt min Interesse, og dette skyldes da navnlig mine Lærere Professor Panum og daværende Assistent

ved physiologisk Laboratorium Ove Krarup. Jeg arbejdede her i et Par Aar, indtil Examenstudier tvang mig til at afbryde. September 1872 blev Pladsen som Assistent ved physiologisk Laboratorium ledig, og jeg greb med Glæde den Leilighed, der derved tilbødes mig til nøiere at trænge ind i denne Videnskab. Ved Siden af min Virksomhed som Lærer beskæftigede jeg mig her tillige med selvstændige experimentelle Arbejder, ved hvilke jeg stadig nød godt af Hr. Professor Panums Kundskaber og Veiledning. Jeg meente dog ikke herfor at burde forsømme de mere praktiske Retninger af Lægevidenskaben, da det var min Overbeviisning, at denne bedst fremmes derved, at den Enkelte, hvilken Vei han end vil gaae, søger at skaffe sig et saa fuldstændigt Overblik som muligt over de enkelte Specialfag. Jeg søgte derfor og fik Ansættelse i December 1874 som fast Kandidat og i December 1875 som Reserve-medicus ved det kgl. Frederiks Hospital. Jeg forblev i denne Stilling til December 1877. Om end disse Stillinger vel levnede mig Tid til at røgte mit Hverv som Assistent, gjorde de dog et Afbræk i mine videnskabelige Arbejder. Jeg kunde derfor først gjenoptage disse paa det nævnte Tidspunkt, indtil jeg Mai 1878 blev nødt til at bringe dem til en foreløbig Afslutning derved, at jeg med Universitetets og Frederiks Hospitals Understøttelse tiltraadte en større Udenlandsreise. Endeel af mine Forsøg har jeg samlet i en større Afhandling: „Om Ernæringens og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Kjøbenhavn 1879“, og denne blev af det medicinske Facultet antaget til at forsvares for Erhvervelsen af den medicinske Doctorgrad, hvilken Handling fandt Sted den 7de April 1879. Med en kort Afbrydelse har jeg siden Mai 1878 opholdt mig i Leipzig og der fortsat min medicinske Uddannelse, væsentlig i experimental physiologisk Retning under Hr. Prof. Ludwigs Ledelse.

C. T. BARFOED.

Jeg, *Christen Thomsen Barfoed*, Søn af Apotheker Erik Christian Barfoed († 1854) og Hustru Anna Cathrine f. Laurberg († 1869), er født den 16de Juni 1815 i Stege paa Møen. Efter at være underviist af Privatlærere i min Fødeby, kom jeg i Foraaret 1827 i Vordingborg Latinskole, og i Efteraaret 1832 blev jeg dimitteret derfra til Universitetet. Det følgende Aar aflagde jeg Examen philosophicum. Umiddelbart derefter hengav jeg mig til Studiet af Naturvidenskaberne og underkastede mig i Foraaret 1835 pharmaceutisk Examen og i Foraaret 1839 polytechnisk Examen i anvendt Naturvidenskab. I November samme Aar tiltraadte jeg med offentlig Understøttelse (det Cappelske Legat og to mindre Universitetsstipendier samt Tilskud fra den Reiersenske Fond og Fonden ad usus publicos) en længere Reise til Udlandet. Jeg opholdt mig især i Berlin (Vinterhalvaarene 1839—40 og 1841—42), Wien (Sommeren 1840) og Paris (October 1840 til August 1841), men besøgte ogsaa Norditalien, Schweits, England, Holland og Belgien. I Paris var jeg saa heldig ved H. C. Ørsteds Anbefaling at blive optaget i Pelouzes Privatlaboratorium. Efter min Hjemkomst i 1842 gav jeg først Privatunderviisning i theoretisk og praktisk Chemie, men da Landmandens Interesse for denne Videnskab ogsaa hos os var bleven vakt paa denne Tid, begyndte jeg 1844 med det kgl. Landhuusholdnings Selskabs Bistand at holde offentlige Forelæsninger over Agerdyrkningschemie, hvilken Virksomhed jeg fortsatte, indtil Landbohøiskolen blev aabnet, i de første Aar for Landhuusholdningsselskabets, senere for egen Regning. Samme Aar, 1844, vandt jeg Præmien for en af det kgl. Danske Videnskaberne Selskab for det Classenske Legat udsat Priisopgave. I Aaret 1845 ansattes jeg som Lærer i Chemie og Physik ved den kgl. Veterinairskole paa Christianshavn, og 1850 tillige som Lærer i Chemie ved den kgl. militaire Høiskole og Bestyrer af sammes Øvelseslaboratorium. Jeg ramtes her 1853 af en Explosion ved et fra ældre Tid henstaaende Glas med ubekjendt Indhold, og om jeg end beholdt mit Syn, hvad der i Førstningen

kun var lidet Haab om, saa var Lidelsen dog saa dyb, at jeg ikke senere har kunnet ganske forvinde Følgerne deraf. I nogle af de nærmest følgende Aar holdt jeg endvidere paa Foranstaltning af den Danske Apothekerforening offentlige Forelæsninger over pharmaceutisk Chemie; ligesaa for Selskabet for Naturlærens Udbredelse, o. fl. a. — Stillingen ved den militaire Høiskole beklædte jeg indtil 1859, da jeg, efter Afslutningen af det i 1857 begyndte Cursus, maatte opgive den for at kunne anvende al min Tid i den nye Læreanstalts Tjeneste, som under Navn af den kgl. Veterinair- og Landbohøiskole var oprettet ifølge Lov af 8de Marts 1856 og aabnet i August 1858, og ved hvilken jeg 1858 var udnævnt til Lector i Chemie og Pharmacie. At udarbejde Planen for det derværende chemiske Laboratorium var forinden min Udnævnelse overdraget mig, og for ikke at overse Noget derved, besøgte jeg i Forsommeren 1856 de nyere Laboratorier, som dengang vare opførte i Tydskland. Til denne Anstalt har al min Lærergjerning siden været knyttet. Af andre offentlige Hverv paahviler mig at være Medlem af det Veterinaire Sundhedsraad, i hvilket jeg har havt Sæde fra dets Oprettelse i 1851.

I Aaret 1865 nød jeg den Ære at blive Medlem af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Ved samme Selskabs Valg blev jeg 1876 Medlem af Carlsbergfondets Direction og ligesaa af Carlsberglaboratoriets Bestyrelse. Ved Upsala Universitetets Jubelfest 1877 hædredes jeg med Diplom som Doctor medicinæ.

1856 udnævntes jeg af høisalig Kong Frederik VII allernaadigst til Professor. Lige allernaadigst blev jeg 1867 af Hs. Majestæt Kong Christian IX udnævnt til Ridder af Dannebrog og 1878 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, samt af Hs. Majestæt Kongen af Sverrig og Norge i Aaret 1869 udnævnt til Ridder af St. Olafs Ordenen.

I Aaret 1846 ægteviedes jeg til min endnu levende Hustru, en Datter af Erik Nissen Viborg, Forstander for den Danske Veterinair-skole († 1822). Vi have to levende Børn: en Søn,

som er Catheket ved Garnisonskirken i Kjøbenhavn, og en ugift Datter.

Foruden at have, deels alene, deels i Forening med Andre, omplantet nogle fremmede Skrifter paa dansk Grund, og paa forskjellig Maade medvirket ved Udgivelsen af nogle Arbejder af andre danske Forfattere, har jeg leveret endeel Afhandlinger over chemiske Æmner til de videnskabelige Journaler o. s. v., og udgivet: 1, Den rene Krystallographies Hovedtræk, 1851; 2, Lærebog i den analytiske Chemi, 1863, af hvilken en ny Udgave for Tiden er under Trykken; 3, De organiske Stoffers qualitative Analyse, trykt som Manuskript i 10 Hefter fra 1867—77 og endelig udgivet 1878.

L. DAAE.

Ludvig Daae er født den 7de December 1834 paa Aremarks Præstegaard i Smaalenene. Allerede i det følgende Aar mistede han sin Fader, Ludvig Daae, personel Capellan, men fik ved sin Moders Sara Brock's andet Ægteskab med D. H. Brochmann, Sognepræst til Kvinesdal i Christiansands Stift, siden til Næs paa Romerike, en kjærlig Stiffader. Efter allerede som lidet Barn at have begyndt at lære Latin, optoges han 1846 i Christiania Cathedralskole og dimitteredes herfra til det norske Universitet 1852. Til sit Universitetsstudium valgte han den classiske Philologi, men troede dog efter nogle Aars Forløb at føle Kald til at blive Historiker. I Juni 1859 underkastede han sig philologisk Embedsexamen, blev nogle Maaneder efter Adjunct ved den lærde Skole i Drammen og indtraadte endnu i samme Aar i Ægteskab med Johanne, født Koren.

Den største Del af Aaret 1861 opholdt han sig i Kjøbenhavn, hvor han tildeels hørte Forelæsninger ved Universitetet, men dog fornemmelig sysselsatte sig med historiske Forskninger i de to store Bibliotheker og i Geheimearchivet. Ved Tilbagekomsten til Drammen var han fast besluttet paa, om det var

muligt, at hengive sig heelt til videnskabelig Virksomhed. Han ansøgte derfor om et Adjunct-Stipendium ved Universitetet og erholdt det 1863, nedlagde derpaa Skoleembedet og holdt i nogle Semestre academiske Forelæsninger. I Aarene 1866—67 tilbragte han atter en rum Tid i Kjøbenhavn for at fortsætte sine Forskninger og derefter ogsaa nogle Maaneder ved Rigsarchivet i Stockholm.

I November 1869 udnævntes han til Universitetets-Bibliothekar, og fandt i denne Stilling, hvilken han indehavde i sex Aar, en særdeles gunstig Leilighed til at udvide sit Bekjendtskab til den historiske Literatur. I disse Aar fandt han ogsaa Anledning til to mindre Studiereiser til Tydskland og opholdt sig ogsaa atter en Tid i Kjøbenhavn. Ved Professor Ryghs Overgang fra det historiske til det archæologiske Lærefag blev han dennes Eftermand i det førstnævnte, idet han under 18de Februar 1876 udnævntes til Professor i Historie ved Christiania Universitet.

Siden 1863 er han Medlem af Videnskabsselskabet i Christiania, siden 1870 af det kgl. norske Videnskabsselskab i Throndhjem, og siden 1875 af den Letterstedske Forening. I Stiftelsen af den Norske Historiske Forening deltog han (1869) og han har siden været Medlem af sammes Bestyrelse.

Han har udgivet ikke ganske faa Skrifter, men endnu intet af Betydenhed. Flere af hans historiske Afhandlinger ere at betragte som Forarbejder til en Fremstilling af Norges Historie i Overgangstiden fra Middelalderen til den nyere Tid, der tildeels ogsaa skal behandle Danmarks. Til disse Forarbejder kan ogsaa henregnes hans sidste Bog, der er det ene af det norske Universitets tvende Festskrifter til den forestaaende Secularfest ved Moderuniversitetet.

Naar dette har skjænket ham den philosophiske Doctorgrad, da glæder han sig med Føie dobbelt over en saadan Udmerkelse, fordi den kommer fra Danmark. Under sit Studium af dansk-norsk Historie og sine gjentagne Ophold i Danmark har han nemlig lært Broderfolket nøie at kjende, danske Vi-

denskabsmænd have været hans Lærere af Monstre, og han tæller flere Danske blandt sine kjæreste Venner.

J. FRITZNER.

Jeg, *Johan Fritzner*, Søn af Overtoldbetjent Verner Andreas Fritzner og Hustru Cecilie Katrine f. Christie, er født i Askøens Sogn ved Bergen den 9de April 1812, og blev Student ved Kristiania Universitet i Aaret 1828 efter Dimission fra Bergens lærde Skole. I Juni 1829 absolverede jeg Examen philologico-philosophicum og i Juni 1832 den teologiske Embedsexamen, begge ligesom Examen artium med Karakteren Laudabilis. For der at kunne fortsætte mine Studier forblev jeg endnu i Kristiania 2½ Aar, ved hvis Udløb jeg, da mine Bestræbelser for at opnaa en fast Stilling med tilstrækkeligt Udkomme i, eller nærmere ved Kristiania ikke havde lykket, foranledigedes af Hensyn til min Fremtid til at søge Ansættelse som Adjunkt ved Bergens lærde Skole, som jeg ogsaa fik. Allerede tidligere havde det norske Folkesprog i dets forskjellige Dialekter tilvendt sig min Opmærksomhed, ikke som en Kuriositet, men som mere eller mindre vel vedligeholdte Levninger af Norges gamle Sprog, der havde en med det nyere islandske jevnbyrdig Ret til at komme i Betragtning og benyttes som Hjælpemiddel ved dets Studium. Støttende mig til det Bekjendtskab jeg til hine Levninger havde fundet og fremdeles efter fattig Lejlighed søgte udvidet under aarlige men desværre! kun altfor kortvarige Fodvandring i Landets forskjellige Egne, kastede jeg mig nu med al den Tid og Kraft, som jeg dertil kunde afse, paa det gamle norske Sprogs Studium, idet jeg, hvor liden Adgang jeg end paa mit daværende Opholdssted havde til andre Hjælpemidler ved dette som ved ethvert andet videnskabeligt Studium, end de, jeg ved eget Indkøb kunde tilvejebringe, dog fandt Grund til det Haab, at der i dette Studium selv under deslige Forholde kunde være

noget for mig at udrette. Som Grundlag herved benyttede jeg alene de trykte Texter af Sprogets gamle Literatur og de just ikke mange gamle norske Skindbreve, hvortil jeg kunde faa Adgang; og uden at tage til Hjælp nogen af de til den Tid udkomne Ordbøger, som jeg indsaa lidet kunde hjælpe mig, søgte jeg at hjælpe mig selv frem ved de lexikalske Samlinger, som jeg gjorde mig under Gjennemgaaelsen af de gamle Kilder, og som senere under fortsat Studium have været i stadig Tilvæxt og undergivet gjentagen Bearbejdelse.

Som jeg aldrig havde tænkt mig den Lærerstilling, som jeg da indehavde, anderledes end som midlertidig, indtil jeg kunde indtræde i gejstligt Embede, fandt jeg den ogsaa altfor utilfredsstillende, til at jeg ikke ved given Lejlighed skulde søge den ombyttet dermed. Dette lykkedes mig, da jeg under 24de Oktober 1838 udnævntes til Sognepræst i Vadsø Præstegjæld under Østfinmarkens Provsti af Tromsø Stift. At jeg søgte dette Sognekald og vilde drage hen til denne fjerne og under en ublid Himmeleegn liggende Del af Landet, om hvis Forhold og Vilkaar man i Almindelighed gjorde sig de ufordelagtigste Forestillinger, vakte da manges Forundring. Men dertil havde jeg dog tvende for mig vægtige Bevæggrunde, idet jeg dels fandt det magtpaaliggende at komme i en økonomisk Stilling, der tillod mig ved Kjøb at tilvejebringe de for mine Studier fornødne Hjælpe midler, dels ønskede Anledning til Bekjendtskab med det lappiske og finske Sprog, saavel som til at undersøge Forholdet mellem det lappiske og det gamle norske Sprog, idet jeg da antog, hvad jeg senere fik Vished om, at det virkelige Forhold stod i fuld Modsætning til de Forestillinger, som man da i Almindelighed gjorde sig derom. Længt fra at finde Grund til at fortryde det da gjorte Skridt, fandt jeg mig tvertimod vel tilfreds i den Stilling, hvortil det førte mig, og hvorfra jeg har medtaget et i flere Henseender fordelagtigt Udbytte, interessante Erfaringer og behagelige Minder.

Den 6te September 1839 var jeg indtraadt i Ægteskab med min endnu levende Hustru Anne Christine født Qvale, og

med hende forlod jeg efter 6½ Aars Forløb, i hvilke jeg tillige havde været Provst i Østfinmarkens Provsti, Finmarken efter opnaaet Forflyttelse til Landets sydlige Del. Thi hvor fordelagtig, besynderligen i økonomisk Henseende, min finmarske Stilling var, kunde jeg alligevel af andre Hensyn ikke finde mig tjent med, at denne fjærne og i mange Henseender isolerede Egn skulde blive mig et langvarigt Opholdssted. Som en ringe Frugt af det Bekjendtskab, jeg der havde vundet til det lappiske Sprog, offentliggjorde jeg kort Tid derefter „Bemærkninger ved Pastor Stockfleths Grammatik i det lappiske Sprog“, trykte i Tidsskriftet „Nor“ 3dje Binds 4de Hefte (Kristiania 1846). Ikke længe derefter meddelte jeg paa afløde Rigsarkivar Langes Anmodning nogle Anmeldelser af nys udkomne Skrifter til det af ham udgivne „Norsk Tidsskrift for Videnskab og Literatur“, og benyttede Anledningen til deri at fremlægge nogle Frugter af mit Studium af det gamle norske Sprog.

At mine lexikalske Samlinger engang af mig skulde blive benyttede til Udgivelse af en Ordbog over det gamle norske Sprog, havde ingenlunde været Hensigten dermed, og dette kunde saa meget mindre falde mig ind, som der gjentagne Gange, Tid efter anden, bebudedes, at et lignende Værk, en Ordbog over det oldnordiske eller gamle islandske Sprog, med det første kunde ventes udgiven af Mænd, hos hvem Betingelserne for en heldig Udførelse af Arbejdet maatte antages at være tilstede. Men da de derom givne Tilsagn og vakte Forhaabninger ikke opfyldtes, kunde jeg ikke modstaa Opfordringen til at gjøre en saadan Brug af nævnte Samlinger, da jeg modtog den af Mænd, som havde haft Anledning til at gjøre sig bekjendte dermed, og paa hvis Ord jeg ikke kunde andet end lægge Vægt — hvor lidt jeg end følte mig dette Arbejde voxen, og hvor mange Hindringer end mine Livsforholde maatte lægge i Vejen for dets heldige Udførelse. Med alle sine Mangler blev min Ordbog dog modtagen med Velvilje og fandt en Anerkjendelse, som jeg ikke havde vovet at paaregne, idet vel Glæden over hvad derved var gjort til at afljælpe et længe og dybt følt Savn, gjorde mindre nøjeregnende med de Ufuld-

kommenheder, som klæbede derved. Arbejdet begyndtes i Aaret 1860 under mit Ophold i Vansö Præstegjeld paa Lister, hvor jeg var Sognepræst i 15 Aar, de sidste Aar tillige Provst i Listers Provsti, og det fuldførtes medens jeg var Sognepræst til Tjodling ved Larvik, til hvilket Sognekald jeg udnævntes den 12te August 1862. Nu er det allerede flere Aar siden, at Ordbogen er udsolgt, og da den ikke længere var at faa i Boghandelen, modtog jeg snart flere Opfordringer til at lade udkomme en ny Udgave deraf. Men dertil kunde jeg ikke lade mig bevæge, uden at det lod sig gjøre at undergive den en ny Bearbejdelse for derved at afhjælpe de Mangler, som jeg selv fandt ved Bogen, og udstyre den nye Udgave med de Forbedringer og Tillæg, som de imidlertid forøgede Hjælpemidler og mit fortsatte Studium satte mig i Stand til at give den. Dette var mig dog umuligt saa længe som jeg havde mit Embeds Gjerning at varetage, medens jeg nu paa den anden Side var i den Alder, at det syntes være paa høj Tid at tage fat paa Arbejdet, om der skulde være Udsigt til at faa det fuldført, og, hvad der ogsaa laa mig paa Hjerte, til at faa nyttiggjort de Materialier til det norske Folks Sprog- og Kulturhistorie, som jeg havde samlet uden derfor at have Brug til Ordbogen. Bevæget af disse Hensyn og Ønsker indgav jeg i Maj 1877 Ansøgning om Afsked fra mit Embede med en saadan Pension, der kunde antages at sikkre mig sorgfrit Udkomme under min Syslen med nævnte literære Arbejder paa et Opholdssted, der frembød ønskelige Betingelser for dens heldige Fremme. Hvad jeg saaledes søgte, opnaaede jeg ogsaa, da der under 13de Juli 1877 naadigst meddeltes mig Afsked fra Tjodling Sognepræstembede med en aarlig Pension af 3600 Kroner, hvilken jeg ogsaa ved Stortingets Liberalitet under dens Revision har faaet beholde ubeskaaren; og fra den 14de Juni 1878 har mit Opholdssted været Kristiania.

Af mine ved Trykken offentliggjorte literære Arbejder har jeg allerede omtalt:

• Bemærkninger ved Pastor Stockfleths Grammatik i det lappiske Sprog.

Anmeldelser af Skrifter vedkommende Studiet af det gamle norske Sprog i 1ste og 2den Aargang af Chr. Langes Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur.

Ordbog over det gamle norske Sprog. Kristiania 1867.

Desuden skal jeg her nævne, foruden flere mindre Afhandlinger trykte i Kristianias Videnskabselskabs Forhandlinger 1871 og i (norsk) Historisk Tidsskrift 1ste Bind,

Lappernes Hedenskab og Trolddomskunst sammenholdt med andre Folks, især Normændenes Tro og Overtro, trykt i (norsk) Historisk Tidsskrift 4de Bind, Side 135—217.

N. W. GADE.

Niels Wilhelm Gade er født den 22de Febr. 1817 i Kjøbenhavn, hvor min Fader var musikalsk Instrumentmager. Jeg lærte tidligt at spille Guitar og senere lidt Piano og Violin, men først efter min Confirmation fik jeg af Concertmester Wexschall Undervisning i Violinspil og af Organist Berggreen i Musiktheori og blev derpaa Elev i det kongelige Capel. I 1841 componerede jeg Ouverturen „Efterklang af Ossian“, der vandt den af Musikforeningen udsatte Priis. 1842 opførtes min 1ste Symphoni ved Gewandhausconcerterne i Leipzig under Mendelssohns Anførsel. Det følgende Aar fik jeg Rejsestipendium og besøgte Leipzig, hvor den nævnte Symphoni blev gjenopført under min egen Anførsel, og hvor jeg var saa heldig at leve Vinteren sammen med Tydscklands betydeligste Componister. Det næste Foraar rejste jeg til Italien, men vendte tilbage for at modtage et Engagement til at dirigere Gewandhausconcerterne i Saisonen 1844—45 og en Lærerpst ved Conservatoriet i Leipzig. De to følgende Saisoners Concerter dirigerede Mendelssohn og jeg skifteviis, men efter Mendelssohns Død 1847 var jeg atter Ene-dirigent, indtil Krigen 1848 foranledigede mig til at opgive min Stilling i Tydsckland og vende tilbage til Danmark. Rigsdagen tilstod mig et aar-

ligt Honorar, der senere er forhøjet. Fra 1850 har jeg ledet Musikforeningens Concerter. 1851 blev jeg Organist ved Garnisons Kirke og flyttedes 1858 i samme Egenskab til Holmens Kirke. 1865 lagde jeg Planen til det da oprettede „Kjøbenhavns Musikconservatorium“, hvorved jeg er Bestyrer og Inspecteur. 1873 dirigerede jeg efter Indbydelse af det hollandske Selskab „til Tonekunstens Fremme“ flere Concerter i Amsterdam og Utrecht med endeel af mine større Compositioner, og 1876 ved den store Musikfest i Birmingham mine Compositioner „Korsfarerne“ og „Zion“, hvilken sidste efter Directionens Anmodning var componeret i Anledning af denne Fest.

1852 modtog jeg Dannebrogssordenes Ridderkors og er senere bleven udnævnt til Professor, Dannebrogsmænd, Commandeur af 2den Grad af Dannebrog og Ridder af Nordstjernen.

Endvidere er jeg Æresmedlem af Musikselskaber i Tydskland, Holland, England, Schweiz og Italien og blev forrige Aar creeret til corresponderende Medlem af l'Institut de France.

Af mine Værker ere omtrent 60 trykte, deriblandt de større Sangcompositioner Comala, Elverskud, Kalanus, Zion og Korsfarerne, Foraarsphantasier, 8 Symphonier, 5 Ouverturer, 1 Octet, 1 Sextet, 1 Qvintet, Trios, Duetter, endeel Klavermusik etc. etc.

J. C. JACOBSEN.

Jeg, Brygger *Jacob Christian Jacobsen*, er født i Kjøbenhavn den 2den September 1811. Mine Forældre vare Brygger Christen Jacobsen og Hustru Caroline Frederikke, født Shelbeck. Efter endt Skoleunderviisning i det Bisserupske Institut fortsatte jeg i længere Tid paa egen Haand en Deel af mine Yndlingsstudier, navnlig Mathematik, Oltidens Historie og den tydske Literatur, medens jeg samtidig med Lyst og Iver øvede mig i de daglige Arbejder i min Faders Bryggeri. Efter hans

Tilskyndelse begyndte jeg i mit 17de Aar at høre H. C. Ørstedes populære Forelæsninger over Chemi, hvilke bleve af afgjørende Betydning for hele min senere Udvikling, og da den polytechniske Læreanstalt kort efter blev oprettet, indhentede jeg dér ved Ørstedes, Zeises og Forchhammers Forelæsninger gode Forkundskaber i Physik og Chemi; men dette Studium blev uheldigviis snart afbrudt, da min Faders Sygelighed nødte mig til at offere det meste af min Tid til den practiske Virksomhed i Bryggeriet, saa at jeg maatte nøies med ved Selvstudium i mine Fritimer at befæste og udvide de i Læreanstalten erhvervede Kundskaber. Disse ansporede mig, efter min Faders Død i 1835, til at stille mig den Opgave at reformere Ølfabrikationen herhjemme, men det var først efter mange Aars Famlen og efter at have foretaget et Par korte Reiser i Tydskland, at jeg i 1845 kunde skride til et afgjørende Forsøg paa her i Landet at indføre den baierske Brygnings- og Undergjæringsmethode, hvilket lykkedes saa godt, at jeg allerede i 1847 kunde anlægge et nyt, baiersk Bryggeri, Carlsberg, som begyndte med en aarlig Production af 3,000 Tønder, der i Aarenes Løb lidt efter lidt er stegen til 130,000 Tønder.

At dette Foretagende havde saa heldig en Fremgang, maatte nærmest tilskrives den theoretiske Indsigt, som jeg, tidligere end de fleste Bryggere herhjemme og i Uddlandet, havde erhvervet og som, hvor tarvelig den end var, dog i mange Tilfælde hjalp mig til at søge og finde den rette Vei. Dette Resultat opfordrede til at stræbe efter en langt grundigere Indsigt, men under en travl, practisk Virksomhed og med en ufuldstændig Fordannelse kunde disse Bestræbelser ikke føre til det attraaede Maal, og da samtidig flere dygtige Naturforskere rundt om i Evropa med Iver kastede sig over Studiet af de ved Ølbrygningen virksomme Naturlove, fremkom derved, navnlig ved Pasteur's epochegjørende Arbejder, en saadan Rigdom af rigtige Oplysninger og af Materiale til nye Studier, at det blev klart, at en frugtbringende Deeltagelse i Udviklingen af denne Green af Naturvidenskaberne var betinget af, at dygtige Videnskabsmænd gjorde denne Virksomhed til deres Livs-

opgave. For at tilskynde hertil og for at fremme den ønskelige Deeltagelse fra dansk Side i den videnskabelige Virksomhed i Europa, stiftede jeg i 1876 Carlsberg Fondet med det derunder hørende chemisk-physiologiske Laboratorium.

Om mine offentlige Stillinger skal jeg meddele, at jeg fra 1848 til 1852 var Kapitain og Kompagnichef i Kjøbenhavns Borgervæbning; at jeg fra 1842 til 1856 var Medlem af Kjøbenhavns Borgerrepræsentation; at jeg fra 1853 til 1871, med nogle Afbrydelser, havde Sæde i de lovgivende Forsamlinger, først i Folkethinget, derpaa i Rigsraadet og tilsidst i Landsthinget, samt at jeg fra 1871 til 1874 var Medlem af den Komitee, som ledede Anlægget af Universitetets nye, botaniske Have.

Sluttelig skal tilføies, at jeg i 1860 af Hs. Majestæt Kongen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog og i 1874 blev benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn samt at jeg i 1871 af den franske Regjering blev udnævnt til Ridder af Æreslegionen.

J. E. W. SARS

Jeg, *Johan Ernst Welhaven Sars*, er født den 11te Oktober 1835, paa Florø Prestegaard, Kinn's Prestegjeld, Bergens Stift, af Forældrene Michael Sars, daværende Sognepræst til Kinn, siden Professor ved Kristiania Universitet, og Hustru Maren Katharine Welhaven. Efter at have nydt nogen Undervisning i Hjemmet, blev jeg i 1849 indsat i Bergens Kathedralskole, hvorfra jeg dimitteredes til Universitetet i 1853. Jeg tog Examen artium samme Aar med Charakteren Laudabilis, Anden Examen 1855 med Charakteren Laudabilis præceteris. Jeg lagde mig derpaa i nogen Tid efter Naturvidenskaberne, men opgav dette Studium og vendte mig til Historien, særlig den nordiske og norske. I 1857 vandt jeg Kronprinsens Guldmedaille for Besvarelsen af den af Universitetet for dette Aar ud-

satte historiske Prisopgave: „Udvikling af de Forholde og Omstændigheder, som fremkaldte Kalmarunionen, og navnlig af Norges Stilling før og efter Indtrædelsen i samme“. I Somrene 1858 og 1859 opholdt jeg mig i Kjøbenhavn med Understøttelse af det til Udgivelsen af Kilder vedkommende Norges Historie bevilgede Fond; ansattes i 1860 som Assistent ved Rigsarkivet i Kristiania, foretog i 1864—65 en ny Reise til Danmark i videnskabeligt Øjemed; ansattes i 1869 som Universitetsstipendiat og i 1874 som extraordinær Professor i Historie ved Kristiania Universitet.

H. C. C. ENGELHARDT.

Professor *H. Conrad Chr. Engelhardt*, født i Kjøbenhavn den 20de September 1825, blev, efter i 1846 at have reist sammen med afdøde Museumsdirecteur, Conferentsraad C. J. Thomsen i Tydskland og Italien, Student i 1848, udnævnt til Adjunct ved Flensborg lærde- og Realskole med Fransk og Engelsk som Underviisningsfag den 28de December 1851, og kort efter til Bestyrer af den Slesvigske Oldsagsamling, som Regjeringen da grundlagde i Flensborg ved Indkjøb af en større Privatsamling. I den sidstnævnte Egenskab fik jeg Leilighed til i 1858—63 at foretage omfattende antikvariske Undersøgelser af to Moser, som indesluttede de rigeste i Danmark gjorte Fund fra den ældre Jernalder, hvilke jeg dernæst beskrev; „Thorsbjerg Mosefund“ udkom 1863, „Nydam Mosefund“ 1865.

De for Fædrelandet saa sorgelige Begivenheder i 1863—64 berøvede mig mine Embeder i Flensborg; i 1867 blev jeg ansat som extraordinær Medhjælper ved Museet for de nordiske Oldsager, i 1868 valgt til en af Secretairerne ved det kgl. Nordiske Oldskriftsselskab. Af større Arbejder har jeg, foruden de ovennævnte, i 1867 og 1869 med Understøttelse af Kultusministeriet, af Videnskabernes Selskab og af Oldskriftsselskabet udgivet Beskrivelser af to vigtige Oldsagfund fra Moser, hvis anti-

kvariske Undersøgelse jeg helt eller tildels har ledet („Kragehul Mosefund“ 1867, „Vimosefundet“ 1869). Mine øvrige archæologiske Skrifter have især gaaet ud paa at belyse den tidlige Jernalder i Danmark.

C. W. BRUUN.

Christian Walter Bruun er født i Kjøbenhavn den 10de December 1831. Mine Forældre ere fhv. Kapitain i det kongelige Artilleri Carl Frederik Bruun og Colette Maria f. Becker. Dimitteret fra Borgerdydskolen paa Christianshavn underkastede jeg mig i Aaret 1850 Examen artium med Hovedkarakteren Laudabilis. 1851—52 tog jeg anden Examen med Karakteren Haud illaudabilis. Allerede i Skolen var min Interesse for den græske og romerske Oldtid vakt i høj Grad, saa at jeg ikke var i Tvivl om, hvilket Studium jeg skulde vælge. Jeg følte mig snart draget til særlig at lære Oldtidslivet at kjende saa omfattende som muligt, og Archæologi, særlig den græske, blev mit Hovedstudium. Ved Siden af at læse de gamle Forfattere, udvidede jeg mine Kundskaber ved flittigt at besøge de forskjellige Samlinger i Hovedstaden, som kunde være mig til Nytte: Myntkabinettet, Antikkabinettet, Thorvaldsens Museum og Kunstakademiets Samlinger; i det store kongelige Bibliothek benyttede jeg stadig de mange der samlede archæologiske Værker. Vel hørte jeg en Del Forelæsninger og deltog i Øvelserne ved Universitetet, navnlig i de sidste Universitetsaar, men jeg fulgte mest min egen Lyst i min Maade at studere paa, og den kom maaske til vel meget at mangle Regelmæssighed og Sammenhæng. I Aaret 1855 tilkjendtes der mig „et hæderligt Accessit“ for Besvarelsen af Universitetets Prisopgave i den klassiske Filologi: „en historisk Skildring af det Branchidiske Orakel og den didymæiske Apollos Tempel ved Milet“. Fra December 1856 til Oktober 1859 var jeg Alumnus paa Borchs Kollegium. I Juni 1857 underkastede jeg mig den

filologisk-historiske Embedsexamen med Hovedkarakteren Haud illaudabilis. I de nærmeste Aar før og efter denne Examen informerede jeg i Græsk og Latin dels ved private Dimissionskursus, dels i Latin- og Realskolen paa Værnedamsvejen.

Men min Lyst stod egenlig andenstedshen end til at gaa Skolevejen, nemlig til at blive ansat ved Museerne. Hertil aabnede der sig dog ingen Udsigt for mig. Det var mig derfor en stor Glæde, at Konferentsraad Werlauff gav mig Tilladelse til at arbejde som Volontair ved det store kongelige Bibliothek. Jeg begyndte min Virksomhed her den 9de November 1857. Forholdene bleve mig saa gunstige, at jeg i faa Aar aldeles regelmæssig avancerede fra Trin til Trin: den 5te Maj 1858 blev jeg ansat som Assistent, den 19de Juli 1858 blev jeg konstitueret som Amanuensis, den 7de April 1860 udnævntes jeg til tredie Bibliotheks-Sekretair, den 6te April 1861 til Underbibliothekar, den 19de April 1862 blev jeg konstitueret som Bibliothekar, den 20de Marts 1863 udnævntes jeg til Bibliothekar. Faa Dage efter denne sidste Udnævnelse besøgte jeg Konferentsraad Werlauff og talte med ham om det ansvarsfulde Embede, som var blevet betroet mig i en Alder af 32 Aar. Jeg husker, at han da sagde til mig: „Hvem Gud giver Lykke, giver han ogsaa Forstand“. Disse Ord lagde jeg mig paa Sinde; jeg har bestandig stræbt at blive forstandig paa det at være Bibliothekar ved et af Europas store Bibliotheker, stræbt at frede om de samlede Skatte, at sørge for Videnskabens Krav og at hjælpe dem, som ønske at benytte Bibliotheket. Den 14de Juli 1865 blev jeg udnævnt til virkelig Justitsraad, den 24de Maj 1873 benaadedes jeg med Nordstjerneordenens Ridderkors, den 16de December 1873 med Dannebrogordenens Ridderkors. Den 21de November 1867 blev jeg optagen som Medlem af det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, den 12te Maj 1871 som Medlem af det kgl. norske Vidensk. Selskab i Thronhjelm. — Den 13de Oktober 1859 ægtede jeg min nulevende Hustru, Charlotte Justiniane f. Bruun; i vort Ægteskab have vi en Søn og to Døtre.

I mine Studenter- og Kandidat-Aar foredrog jeg nogle mindre Arbejder i det philologisk-historiske Samfund; Æmnerne vare hentede fra den klassiske Oldtids Archæologi og Historie. Min Ansættelse ved det store kongelige Bibliothek bragte en Stansning i Studierne i denne Retning. Efter modent Overlæg og med mine Formænd i Bibliothekar-Embedet for Øje, af hvilke de fleste have arbejdet i Fædrelandets Historie og Literatur, besluttede jeg at slaa ind paa samme Vej, og det saa meget mere, som Bibliotheket netop hertil kunde give mig saa rigt Materiale. Jeg skal i det Følgende gruppere de fleste af mine Arbejder efter de Retninger, i hvilke mine Studier ere gaaede.

I Aaret 1864 udgav jeg: Viser fra Reformationstiden, 1865—66: Psalmebøger fra Reformationstiden, 1866: Modus confitendi. De passione domini, et tabt dansk Skrift fra c. 1500, 1868 et Optryk af den ældste Udgave af: Broder Russes Historie 1555 med en Indledning. 1865 begyndte jeg Udgivelsen af: Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kongelige Bibliothek; til de to første Bind heraf har jeg leveret en omfattende litterar-historisk Beskrivelse af den danske Literatur fra Bogtrykkerkunstens Indførelse i Danmark 1482 til 1550. — 1871 udkom: Curt Sivertsen Adelaer, en historisk Undersøgelse, til hvilket Skrift sluttede sig samme Aar Afhandlingen: Niels Juel og Hollænderne. 1879 udkom: Slaget paa Kolberger Heide og de derefter følgende Begivenheder til Søs. — En særlig Interesse har jeg havt for Hans Grams og Ludvig Holbergs Tidsalder. Vidnesbyrd herom ere Bøgerne: Falsteriana, 1869; Frederik Rostgaard og hans Samtid, to Bind, 1870—71; Ludvig Holbergs Peder Paars, et Afsnit af en Holberg-Bibliographi 1862; Udgaven af Holbergs Epistler i fem Bind med oplysende Anmærkninger, 1865—76; Ludvig Holberg som Lærer i Historie, 1872. — 1873 udgav jeg: Det store kongelige Bibliotheks Stiftelse under Kong Frederik den Tredie og Kong Christian den Femte; 1875 blev trykt som Manuskript: Det danske Katalog i det store kgl. Bibliothek. Fra 1865 til 1879 har jeg været Medudgiver af Tidsskriftet: Danske Samlinger for Historie, Topografi, Personal- og Literaturhistorie, tolv Bind, til hvilket jeg har

meddelt ikke faa Bidrag. Blandt dem maa jeg fremhæve: Pieter Burman, Hans Gram, Christian Falster og Ludvig Holberg, et Bidrag til den Burmanske Polemiks Historie, 1865; Dagbogsoptegnelser fra Rigsdagen 1660, 1872; Bidrag til Danmarks Historie under Christian V., samlede fra udenlandske Arkiver af C. F. Allen, 1873—77. — 1872 besørgede jeg tilligemed Hr. Fr. Krarup Udgivelsen af 5te Bind af Allens Værk: De nordiske Rigers Historie 1497—1535; 1873 udgav jeg ifølge Allens testamentariske Bestemmelse hans Samling af Breve fra danske Krigsmænd 1848—50. Til Historisk Aarvog 1877 skrev jeg en lille Biografi af Professor Allen. — Fremdeles maa jeg nævne, at jeg 1860 i andet Bind af Tidskrift for Philologi og Pædagogik har udgivet et Fragment af et Haandskrift af Saxo Grammaticus, og i 1879 har besørgt for det kgl. danske Videnskaberne Selskab Udgaven i fotolithografisk Facsimile af det i Angers fundne Brudstykke af et Haandskrift af Saxo, hvortil slutter sig som særskilt Skrift en Udgave af dette Brudstykkets Text med Indledning. Til det tredie Bind af Aarsberetninger og Meddelelser fra det st. kgl. Bibliothek har jeg leveret en endnu ikke afsluttet Beskrivelse af de illuminerede Hovedskrifter fra Middelalderen, som findes der. Siden 1868 har jeg været Sekretair i Samfundet til den danske Literaturs Fremme, i denne Egenskab udgav jeg 1877 en lille Skildring af dette litteraire Selskabs Historie i Tidsrummet 1827—1877. Endelig maa jeg nævne, at jeg har sat i Gang Skriftet: Bibliotheca Danica, systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830 efter Samlingerne i det store kongelige Bibliothek, med Supplementer fra Universitetsbibliotheket og Karen Brahes Bibliothek i Odense. Af dette store Skrift, hvis Udgivelse ledes af mig og for hvilket jeg bærer Ansvar, udkom første Hefte 1873, det tredie Hefte, hvormed første Bind sluttedes, udkom 1877.

C. E. C. BRANDES.

Jeg, *Carl Edvard Cohen Brandes*, Søn af Grosserer H. C. Brandes og Hustru Emilie Brandes, fød Bendix, er født i Kjøbenhavn den 21de Oktober 1847. I Aaret 1865 dimitteredes jeg fra det v. Westenske Institut med første Karakter og bestod det følgende Aar den filosofiske Eksamen ligeledes med første Karakter. I Vintersemestret 1866 begyndte jeg at deltage i N. L. Westergaards Øvelser over Sanskrit, men hørte samtidigt Forelæsninger over klassisk Filologi og slaviske Sprog, og det var først i Efteraaret 1868, at jeg besluttede mig til at gøre den orientalske Sprogvidenskab til mit Eksamensstudium. Under Professor Mehrens Vejledning beskæftigede jeg mig i nogle Aar med Arabisk og Ny-Persisk; paa egen Haand lagde jeg mig efter de ældre persiske Dialekter. Saaledes kunde jeg i Januar 1872 underkaste mig Magisterkonferens i østerlandske Sprog med Sanskrit til Hovedfag. Hvad jeg har udgivet, er følgende:

Lervognen. Et indisk Skuespil. 1870.

Kongen og Dandserinden. Lystspil i fem Akter af Kalidasa. 1874.

Ushas og Ushashymnerne i Rigveda. En mytologisk Monografi. 1879 (Doktordisputats).

I Forening med min Broder G. Brandes har jeg fra 1874 til 1877 udgivet: „Det nittende Aarhundrede, Maanedsskrift for Literatur og Kritik“, 6 Bind. Heri og i forskellige andre Tidsskrifter og Blade har jeg offentliggjort ikke faa Artikler af kritisk, særlig dramaturgisk Indhold.

J. P. GRAM.

Jeg, *Jørgen Pedersen Gram*, en Søn af afdøde Gaardejer Peder Jørgensen Gram og Hustru Marie Helene Ankjær, er født i Nustrup i Haderslev Amt den 27de Juni 1850. Min første Undervisning erholdt jeg i Byens Almueskole, hvor jeg under

en duelig Lærers Vejledning allerede i en tidlig Alder erhvervede mig forholdsvis gode Kundskaber, særlig en ikke ubetydelig Færdighed i praktisk Regning. Paavirket navnlig af Sognepræsten, nylig afdøde Provst L. Blædel i Kjeldby paa Møen, bestemte min Fader sig til at lade mig studere, og efterat jeg i nogen Tid havde nydt Undervisning i Fransk og Engelsk af Provst Blædels ældste Datter, optoges jeg i Sommeren 1862 i Haderslev lærde Skoles 3die studerende Klasse. De ulykkelige Krigsbegivenheder i 1864 grebe forstyrrende ind i denne Skoles Tilværelse; den danske Skole blev ophævet af de preussiske Autoriteter, og efterat dens Lærere en Tid havde forsøgt at fortsætte Undervisningen privat, blev ogsaa dette forment dem. Jeg tilbragte derefter nogen Tid i Hjemmet og optoges efter Sommerferien i samme Aar i Ribe Kathedralskoles 5te Klasse. Fra denne Skole dimitteredes jeg i 1868 med 1ste Karakter (78 $\frac{1}{2}$ Points). Allerede i min Skoletid havde jeg haft særlig Forkjærlighed for Naturvidenskaberne; efterhaanden som jeg blev ældre, fik jeg ogsaa mere og mere Smag for Mathematik, i det sidste halve Aar af min Skoletid satte jeg mig endog med megen Interesse ind i Begyndelsesgrundene af Differential- og Integralregningen. Dog var jeg efter min Overgang til Universitetet langt fra klar over, hvad jeg vilde gjøre til mit egentlige Studium, og jeg benyttede derfor mit Rusaar til at høre Forelæsninger i forskjellige Fag for at se, hvilket der tiltalte mig mest. Resultatet blev, at jeg, efter i 1869 at have bestaaet den almindelige filosofiske Prøve med første Karakter, bestemte mig til at gjøre Mathematikken til mit Hovedstudium. Med megen Iver bestræbte jeg mig nu for at sætte mig ind i forskjellige Dele af denne Videnskab. Dog var det bestandig den analytiske Side af den, der interesserede mig mest, og da jeg i Efteraaret 1873 indstillede mig til Magisterkonferens med Mathematik som Hovedfag, opgav jeg som Speciale „den nyere Algebra“, en Del af Videnskaben, der ikke blot havde Nyhedens Interesse, men ogsaa udmærkede sig ved den analytiske Elegance af de Methoder, den anvender. Allerede i Begyndelsen af 1870 havde jeg været saa heldig som Ripenser at opnaa en

Plads som Alumnus paa Borchs Kollegium, og ikke længe efter erholdt jeg det Smithske Stipendium for Studenter. Ved Hjælp af disse Beneficier, i Forbindelse med nogen Understøttelse fra Hjemmet, kunde jeg en Tid uforstyrret hengive mig til mit Studium, men da jeg i 1871 havde den Sorg at miste min Fader, nødtes jeg til ved Informationer selv at bidrage til Erhvervelsen af mit Underhold. Lærervirksomheden tiltalte mig dog ikke særligt, og da jeg fra 1875 erholdt en Plads først som Assistent og senere som Beregner for Dansk Livsforsikrings-selskab „Hafnia“, opgav jeg den efterhaanden. Denne Forandring i Livsstilling blev i Henseende til min videnskabelige Virksomhed af megen Betydning. Jeg fik nu Lejlighed til at gjøre mig bekjendt med en Række Anvendelser af Matematikken paa et Omraade, som tidligere havde været mig helt fremmed. Selv om det ikke kan benægtes, at det Hensyn til praktisk Anvendelighed af de videnskabelige Resultater, som her idelig gjorde sig gjældende, til en Tid virkede noget hæmmende paa min videnskabelige Virksomhed, bevirkede dog netop det samme Hensyn, at jeg efterhaanden erhvervede mig et friere og klarere Syn paa mange Ting, end jeg før havde haft. Da derfor i Begyndelsen af 1878 Ønsket om at disputere for Doktorgraden, som i nogen Tid næsten havde været opgivet, igjen vaagnede hos mig, var det mig ikke vanskeligt at finde et Æmne, som med den theoretiske Interesse forenede en praktisk Betydning, som jeg nu havde lært at sætte Pris paa. Det lykkedes mig at forme et Stof, af hvilket enkelte Dele i længere Tid havde været Gjenstand for mine Undersøgelser, til en Afhandling: „Om Rækkeudviklinger bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode“, som jeg i December f. A. indsendte til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Bedømmelse. Den blev antaget, og den 29de April d. A. har jeg offentlig forsvaret den for den filosofiske Doktorgrad. Den behandler et Thema, som vil kunne afgive en rig Anledning til fremtidige Undersøgelser, og som jeg haaber det skal lykkes mig at udvikle videre. Iøvrigt har jeg i de senere Aar ogsaa

stadig beskæftiget mig med Arbejder af mere praktisk Natur, ved hvilke Matematikkens Metoder og Resultater kunde komme til Anvendelse. Foruden min ovennævnte Doktor-disputats har jeg til forskjellige Tider skrevet nogle mindre Notitser, et Par Boganmeldelser og følgende Afhandlinger:

Forsøg paa en elementær Fremstilling af Invarianttheoriens Grundprinciper, i Tidsskrift for Mathematik III. Række, 3die Aargang.

Sur quelques théorèmes fondamentaux de l'algèbre moderne, i Mathematische Annalen, Bd. VIII.

Om Modenhedsalderens Bestemmelse efter den største Entreprenørfortjeneste, i Tidsskrift for Skovbrug Bd. I.

Om Konstruktion af Tilvæxtoversigter med særligt Hensyn til Iagttagelserne fra Odsherred, ibidem Bd. III. (Under Pressen).

Desuden har jeg siden 1875 til det af Dr. Ohrtmann m. fl. i Berlin udgivne Tidsskrift: Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, leveret Referater af de hertillands i de senere Aar udkomne matematiske Arbejder.

J. L. HEIBERG.

Johan Ludvig Heiberg er født i Aalborg den 27de November 1854, Søn af prakt. Læge Emil Theodor Heiberg sammesteds og Hustru Johanne Henriette Jacoba f. Schmidt. 1863 blev jeg indsat i Aalborg Kathedralskole, hvorfra jeg 1871 blev dimitteret af Rector Dr. J. Forchhammer (med første Char. m. Udm.). Aaret efter tog jeg den philosophiske Examen (med Udm.) og kunde nu udelukkende anvende min Tid paa det philologiske Studium, for hvilket jeg allerede i Skolen havde bestemt mig. Efter at have studeret under Confr. J. N. Madvig, Prof. J. L. Ussing, Dr. O. Siesbye og Dr. M. C. Gertz tog jeg i Januar 1876 den philologisk-historiske Skoleembedsexamen (Laud). I 1877 fik jeg Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det philologiske Prisspørgsmaal (en Commentar til Demosthenes'

Taler mod Boiotos). Fra October 1876 til April 1877 vicarierede jeg for Bestyreren af Vejle Privatskole, Hr. H. A. Krarup. Efter at have aftjent min Værnepligt ved Forplejningscorpset (hjemsendt som Corporal i April 1878) fik jeg Timer i Latin, Græsk og Tysk ved Borgerdydskolen i Kjøbenhavn og Hauchs Skole, og siden har jeg erhvervet mit Udkomme dels derved og dels ved private Informationer. 1877 og 1878 fungerede jeg som Censor i Latin ved Afgangsexamen ved de kjøbenhavnske Privatskoler. Den 6te April 1879 ægtede jeg Cathrine Asmussen, Datter af afsk. Ingenieurcapitain M. Asmussen.

Siden min Examen har jeg stadigt fortsat Studiet af Latin og Græsk, særligt de græske Matematikere, og i Marts 1878 indleverede jeg min Disputats: Quaestiones Archimedee, som jeg forsvarede for den philosophiske Doctorgrad den 18de April 1879. Foruden denne Afhandling har jeg kun skrevet nogle Smaating i Nordisk Tidskrift for Philologi og i Zeitschrift für Mathematik und Physik.

A. T. A. ALMÉN.

August Theodor Andersson Almén föddes den 24. Jan. 1833 i Myckleby prestgård i Bohuslän. Föräldrar: Skolrektorn, sedermera Prosten Johan Andersson och C. E. Lignell. Genomgick efter i hemmet erhållen undervisning Göteborgs gymnasium, blef student i Upsala 1852, promoverades till medicine doktor 1860, utnämndes till Professor i medicinsk og fysiologisk kemi vid Upsala universitet 1861. Riddare af Nordstjerne-orden 1868, ledamot af Vetenskaps-societeten i Upsala 1870, af Vetenskaps-akademien i Stockholm 1872, af Vetenskaps och Vitterhets-samhället i Göteborg 1876.

Gift sedan 1862 med Sanna Fries, dotter af Elias Fries.

Utgifna skrifter:

Om Urinafsöndring och uræmi. Upsala 1860.

Ueber den Xanthingehalt der Leber. Zürich 1861.

Alkalisk vismuthløsning såsom reagens på sockerhaltig urin.
Ammoniakens mængd i organismen.

Det Liebig'ske køttextraktets ringe næringsværdi.

Gelatinæ medicatæ in lamellis.

Nya medicinal- och laborationstaxor jemförda med äldre taxor.

Olika methoders känslighet vid upptäckandet af albumin i urin.

Om blåsyrans igenkännande.

Pröfning af kloroform och kloralhydrat.

Jemförelse mellan naturliga och konstgjorda helsovatten.

Om förvaring under bomull af infusioner, dekokter och näringsmedel.

Karbol- och salicyl-syre reaktioners olika känslighet.

Analys af Karlstads, Drabo, Loka och Lunds brunns jernvatten.

Punsch-analyser, porter-undersökningar m. fl. smärre uppsatser i Upsala läkareförenings förhandlingar.

Berättelser om under åren 1863, 65, 67 och 1868 verkställda apoteksinspektioner (tryckta i Hygiæa).

Huru bör ett dricksvattens godhet bedömmas från sanitär synpunkt (tillkänd Regnellska priset) införd i Svenska läkarsällskapets handlingar och i sammandrag i nordiskt medic. arkiv.

Analyse des Fleisches einiger Fische. Vetenskaps Societet. Jubelband 1877.

D. C. DANIELSSEN.

Daniel Cornelius Danielssen, Dr. Med., Overlæge ved Lungegaardshospitalet, født i Bergen 4de Juli 1815, fik medicinsk Examen Vaaren 1838. Han fortsatte sit Ophold ved Universitetet endnu 1 Aar for mere specielt at studere Physiologi, Chemi og Hudsygdomme. Høsten 1839 vendte han tilbage til Bergen, hvor han strax begyndte at anstille Iagttagelser over den spe-

dalske Sygdom i St. Jørgens Hospital. 1840 udnævntes han til Korpslæge og blev samme Aar ansat som Læge ved nævnte Hospital. Fra April 1843 foretog han i et Aar paa egen Bekostning en videnskabelig Reise til Berlin, Wien og Paris for at studere Hudsygdommene, Physiologi, pathologisk Anatomi, samt pathologisk og medicinsk Chemi.

Den 21de November 1846 udnævntes han til Overlæge ved den vordende Helbredelsesanstalt for Spedalske — Lungegaardshospitalet, og der blev desuden tilstaaet ham af Statskassens et Reisetipendium af 3,200 Kroner for under et Aars Ophold i Udlandet at fortsætte Medicinens og fornemmelig Hudsygdommenes Studium. I Høsten 1847 udkom Danielssens og Boecks Værk om Spedalskheden, der blev udgivet med offentlig Understøttelse paa Norsk og under Danielssens Tilsyn i fransk Oversættelse i Paris. Siden Oktober 1849, da Lungegaardshospitalet begyndte sin Virksomhed, har han fungeret som Overlæge ved samme. I 1853 foretog han atter en Udenlandsreise paa henved et halvt Aar i England og Frankrige.

Han er Medlem af Tilsynskomiteen for Pleiestiftelsen for Spedalske Nr. 1, til hvilken Stiftelses Oprettelse han har givet Stødet, er tillige Medlem af Kontrolkommissionen for Bergens kommunale Sindsygeasyl og for Cand. Fr. Rosenbergs Sindsygeasyl, samt Medlem af Tilsyns og Examenskommissionen for Fødselsstiftelsen og Jordemoderskolen i Bergen. Ved Stortingene i Aarene 1859—60, 1862—63, 1871, 72, 73, 74, 75, samt ved det overordentlige Storting i 1864 har han repræsenteret Bergen. — Siden 1852 har han været Direktør for Bergens Museum og Formand i dets naturhistoriske Afdeling og tillige siden 1864 Præsæs for denne Institution (Alt ulønnet).

I Aarene 1847 - 49 fik han Diplom som Medlem af det anatomiske Selskab i Paris, af det svenske Lægeselskab i Stockholm og af Videnskabs-Selskabet i Trondhjem. Han er siden 1858 Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania; af det medicinske Videnskabs-Selskab i Berlin; siden 1861 af det k. Videnskabs-selskab i Upsala, siden 1863 af det k. k. Lægeselskab i Wien, siden 1865 af det schlesiske Selskab for Fædrelandskultur i

Breslau og siden 1877 af det k. svenske Videnskabs-Selskab i Stockholm. I 1868 erholdt han Diplom som Dr. med. fra Universitet i Lund i Anledning af dets Jubilæum. I 1855 tildelte det franske Institut — L'academie des sciences — ham tilligemed Prof. W. Boeck en Æresbelønning af 2000 Francs for Værket om Spedalskheden, hvilken Sum skjænkedes til Christiania Universitet, saa at Renterne, naar Kapitalen er voxet til 4000 Kr. blive at anvende til en Belønning hvert 3die Aar for en Afhandling vedkommende Hudsydommene.

Han er Ridder af St. Olafs og af Leopoldsordenen, samt af Æreslegionen.

I 1876, 77 og 78 har han deltaget som videnskabeligt Medlem i den norske Nordhavsexpedition.

Literære Arbejder.

Om Spedalskhed af D. C. Danielssen og C. W. Boeck, med Atlas, 24 Pl. Fol. Christiania 1847. *Traité de la spedalskhed ou Eléphantiasis des Grècs avec un atlas de 24 Pl. col.* Paris 1847.

Den spedalske Sygdom, dens Aarsager og dens Forebyggelsesmidler. Et Folkeskrift. Bergen 1853. D. C. Danielssen.

Samling af Iagttagelser om Hudens Sygdomme ved C. W. Boeck og D. C. Danielssen. 3 Hefter med 13 farvetrykte Plancher stor Folio. Christiania 1855–62.

Syphilisationen anvendt mod Syphilis og Spedalskhed. Bergen 1858.

I norsk Magazin for Lægevidenskaben en Række af Afhandlinger i Aarenes Lob.

I Ugeskrift for Medicin & Pharmacie ligesaa.

Foredrag ved Naturforskermoderne i Christiania, betræffende Spedalskhed.

Om Spedalskhed i *Annales des maladies de la peau et de la syphilis.* Paris 1845.

Bidrag til Pectinibranchiernes Udviklingshistorie, I. Koren og D. C. Danielssen, med 4 Tavler. Bergen 1851. I 1852 Supplement dertil.

Med Sars og I. Koren. Fauna littoralis Norwegiæ II. Bergen 1856. Fol. 12 Tavler.

Med I. Koren. Fauna littoralis Norwegiæ III. Bergen 1878. Fol. 16 Tavler.

I nyt Magazin for Naturvidenskaberne Rækker af Afhandlinger sammen med I. Koren.

I Trondhjems Videnskabs-Selskabs Skrifter. Beretning om en zoologisk Reise i Sommeren 1858.

P. H. MALMSTEN.

Peter Henrik Malmsten, født d. 12. Septbr. 1811 i Thuns socken af Skara stift. Fadren: H. G. Malmsten, prost och kyrkoherde; Modren: S. Chr. Ekelund. Student i Upsala 1831. Promoverad derstädes 1841 till Medicinæ Doctor med hedersrum (ultimus). Docent i practisk Medicin vid Upsala Universitet 1842. Tillförordnad Medic. Adjunct vid kongl. Carolinska Medic. chirurgiska Institutet i Stockholm 1843. Biträdande öfverläkare vid kongl. Seraphim Lazarettet 1844. Ordin. Medic. Adjunct vid Carolinska Institutet 1847. Andra öfverläkare vid k. Seraphim Lazarettet samt ext. ord. Professor vid Carolinska Institutet 1850. Ordinarie Professor i Medicin dessammastädes og öfverläkare vid k. Seraphim Lazarettet 1860. Ledamot af kongl. Vetenskaps Academien sedan 1855 og ledamot af flera lärde Sällskap. Ordförande i kongl. Vetenskaps Acad. 1877—1878. Riddare af kongl. Nordstiern-Orden 1852. Erhöll af H. M. Konung Oscar d. I. Nordstiernan i brillanter 1853. Commandör af kongl. Wasa Orden 1859. Commandör af norsk St. Olafs Orden 1864. Commandör med stora Korset af k. Wasa Orden 1873. R. R. Stannislai Orden 1. Klass 1874. Utgifvet flera vetenskapliga skrifter og afhandlingar, af hvilka några blifvit öfversatte paa främmande Språk. Professor Emeritus 1876 og Hederledamot af sv. Läkaresällskapet i Stockholm. Är sedan 1872 H. M. Konung Oscar d. II.'s Läkare.

C. G. SANTESSON.

Carl Gustaf Santesson, Medicine Doktor, Kirurgie Magister, Professor i Kirurgi vid Kgl. Karolinska Mediko-Kirurgiska Institutet och Öfverkirurg vid Kgl. Serafimer Lasarettet i Stockholm. Föddes paa säteriet Säfvenäs nära Göteborg d. 7. Novbr. 1819. Efter erhållan enskild undervisning intagen i tredje Klassen af Göteborgs trivialskola, hvars båda öfre Klasser och gymnasium han genomgick under åren 1831—36. Student i Upsala H. T. 1836; mediko-filosofie Kandidat H. T. 1838. Studerade derefter i Köbenhavn anatomi under Prof. Sophus A. W. Stein och Prosektor Ibsen samt tjenstgjorde som „Volontör“ vid Kirurgiska afdelningen på Kgl. Frederiks hospital under Prof. Gundelach Møller. Återvände hösten 1839 till Stockholm och fortsatte der under tvenne år vid Kgl. Karol. Inst. de förberedande medicinska studierna. Disputerade, enligt då gällande föreskrifter, „pro exercitio“ i Decbr. 1841 i Upsala „Om Alexander Puschkin, Rysslands Byron“ under Docenten C. J. Lénströms præsidium. Medicine Kandidat derstädes V. T. 1842. Fullgjorde under återstoden af detta og följande året den föreskrifna tjenstgöringen vid Klinikerna i hufvudstaden, samtidigt hvarmed studierna i i anatomi, hufvudsakligen den topografiska, och i fysiologi fortsattes vid K. Karol. Instit. under Prof. Anders Retzii ledning. Medicine Licentiat i Upsala d. $\frac{23}{3}$ 1844, efter att derstädes s. a. $\frac{23}{2}$ hafva „pro gradu medico“ offentligten försvarat en afhandling „Utkast till bestämmande af den topografiska anatomiens begrepp, dess studium och förhållande till öfriga dithörande kunskapsarter; — jemte bidrag till anatomi af regio perinæi hos mannen“. Samme år genomgicks kirurgie magister examen $\frac{29}{6}$ och embetsprovet d. $\frac{3}{6}$. Erhöll på grund af särskild kgl. resolution Medicine doktors diplom utan promotion d. $\frac{4}{4}$ 1846.

Stipendiat i Fältläkare-korpsen och underläkare vid Allmänna Garnisons sjukhuset 1840. Pensionär i samma Korps 1842. Under 6 terminer 1840—43 tjenstgörande dels som biträdande dels som tillförordnad prosektor vid K. Karol. Inst. Amanuens vid K. Serafimer Lasarettets Kirurgiska afdelning

1/4 1844. Underkirurg d. 1/10 och Biträdande Öfverkirurg 27/12 s. å. Förordnades 1846 till Anatomie Adjunkt och Prosektor vid Karol. Inst. och 1848 till lärare i Medicina legalis vid nämnda Institut. Tillförordnad Öfverkirurg vid K. Seraf. Lasarettet 24/1 1849; af Kgl. Majt. utnämnd till Kirurgie Professor vid Karol. Inst. 21/12 s. å. Ordinarie Öfverkirurg vid Seraf. Lasarettet 9/2 1850.

Ledamot af „Komitén för afgifvande af förslag till ordnande af sjukvården inom Stockholm jemte yttrande öfver hvad dermed kan hafva sammanhang.“ (1858). En bland de af Kgl. Majt. förordnade besigtningmännen för undersökning af Carl XII:s bansår. (1859). Erhöll 1860 Kgl. Ser. Lasarets Direktionens förordnande att hafva inseende öfver ordningen och ekonomien vid Ser. Lasarettet. Blef 1856 ledamot och 1872 ordförande i direktionen för Gymnastiskt-Orthopediska Institutet. Var 1861—73 Ledamot i direktionen öfver Allmänna Enke och Pupillkassan i Sverige. En af inbjudarne till upprättandet af „Stockholms Sjukhem“ och sedan år 1867 ledamot af Styrelsen för denna välgörenhets-inrättning. Deltagit i alla Skandinaviska Läkare och Naturforskare mötena från dessas första början i Göteborg 1839, med undantag af de i Köbenhavn 1840 och 47; företagit vidsträckta resor i utlandet för vetenskapligt ändamål.

Tjenstgjorde under Dansk-tyska kriget såsom frivillig fältläkare i Danska armén — Mars och April 1854 — vid Sönderborgs bombardement och Dybböls belägring, med station vid Augustenborgs sjukhus på Als.

Ledamot af Kgl. Svenska Vetenskaps Akademie (1852), samt af flera in- och utländska lärda Samfund. Hedersledamot af Svenska Läkaresällskapet och af Kgl. Vetenskaps och Vitterhets Samhället i Göteborg.

V. L. FINSEN.

Jeg *Vilhjålmur Ludvig Finsen*, Søn af afdøde Assessor i den islandske Overret Ólafur Finsen og efterlevende Hustru Marie

Nicoline Finsen, født Møller, er født i Reykjavik den 1. April 1823. Jeg blev dimitteret fra Bessastad Skole i 1841 og underkastede mig i samme og det følgende Aar de to Præliminair-examener og i Foraaret 1846 den juridiske Embedsexamen med bedste Character. Under mit Ophold i Kjøbenhavn i de følgende Aar til 1852 sysselsatte jeg mig med Studiet af den nordiske Retshistorie, og i 1848 tildeltes mig Universitetets Guldmedaille for en Afhandling om Familieforholdets retlige Betydning efter Graagaasen, med sammenlignende Betragtninger over de andre ældre nordiske Loves Indhold i samme Retning. Den 28. Sept. 1851 blev jeg udnævnt til Sysselmand i Kjosar og Sysselmand samt Herredsdommer i Gullbringu Syssel i Island, hvilket Embede jeg dog ikke kom til at tiltræde, idet jeg erholdt Tilladelse til at forlænge mit Ophold i Kjøbenhavn til det følgende Aar, og den 23. April 1852 blev jeg beskikket til Landfoged i Island og Byfoged i Reykjavik, hvilket Embede jeg forestod indtil jeg den 19. April 1860 blev udnævnt til Assessor i den Viborgske Lands-overret. Den 19. August 1868 blev jeg ansat som Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten, og den 15. Febr. 1871 i min nuværende Stilling som Assessor i Højesteret. Under mit Ophold i Island havde jeg fra 1853 til 1860 Sæde paa Althinget, først som kongevalgt Suppleant, senere fra 1856 som kongevalgt Althingsmand. Den 14. Juli 1859 udnævntes jeg til Ridder af Dannebrog og den 21. December 1878 til Dannebrogsmænd. Den første Del af den ovennævnte Afhandling er i omarbeidet og udvidet Skikkelse, under Titlen: Fremstilling af den islandske Familieret efter Grágás, trykt i Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie for 1849, S. 150—331, og for 1850, S. 121—272. Af Graagaasen har jeg besorget en Udgave med dansk Oversættelse efter det store kongelige Bibliotheks Haandskrift; af denne Udgave er Texten trykt i 1852, Oversættelsen i 1870. I Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie for 1873, S. 101—250, har jeg offentliggjort en Afhandling om de islandske Love i Fristatstiden. I Tidsskriftet Ný Félagrit for 1851, S. 1—32, har jeg meddelt en Artikel Um meðferð sakamála og um

Kviðdóma (Om Behandlingen af Straffesager og om Nævningeretter).

CH. F. L. MOURIER.

Charles Ferdinand Léonard Mourier nedstammer fra en fransk Familie, der efter Tilbagekaldelsen af det nantiske Edict i Aaret 1685 udvandrede fra Frankrig og nedsatte sig i Byen Rolle paa Nordkysten af Genfersøen. Min Ascendent i 3die Led paa fædrene Side var Præst ved den fransk-reformerte Kirke her i Staden og succederedes i dette Embede af sin Søn, en begavet gejstlig Taler Frédéric Moïse Mourier, der døde i 1786. Mine Forældre, hvis dyrebare Minde af mig bevares i den inderligste Kjærlighed og Taknemmelighed, vare den i 1836 afdøde Justitsraad René Pierre François Mourier, Directeur for det forhenværende asiatiske Compagni, og hans tidligere afdøde Hustru Christiane Frederikke Mourier født Fabricius.

Jeg er født den 1ste December 1800. Efter i Aaret 1818 at være dimitteret fra Metropolitanskolen, underkastede jeg mig i 1822 den juridiske Embedsexamen og opnaaede strax efter Ansættelse som Volontair i det kongl. danske Cancelli, idet jeg samtidigt dermed blev Privatsecretair hos daværende Cancellideputeret Anders Sandøe Ørsted. Under 'denne ypperlige, af Fædrelandet og den danske Lovgivnings Retsvidenskab høist fortjente Mand havde jeg den Lykke at arbeide i et Tidsrum af 9 Aar; da han i 1825 udnævntes til Generalprocureur, blev jeg under 4de Januar 1826 allernaadigst beskikket til Cancellist ved Generalprocureur-Forretningerne, ligesom jeg den 5te Mai 1830 tillige beskikkedes til Cancellist i Cancelliet. I Særdeleshed paa Grund af min Stilling som Cancellist i Generalprocuratet havde jeg nogen Deel i Forarbejderne til flere af de Sager, der i hint Tidsrum udkom gjennem Cancelliet; navnlig var Referatet i Cancellicollegiet mig overdraget under de Forhandlinger, der gik forud for Anordningen af 28de Mai 1831 om Provindsial-

Stænders Indførelse i Danmark, og jeg conciperede den Forestilling, hvorved Forslaget til denne vigtige Anordning blev Kongen forelagt. Under et travlt Forretningsliv og en omfattende Beskjæftigelse ved Manuduction til den juridiske Embedsexamen forsøgte jeg at besvare den i Aaret 1825 udsatte Priisopgave i Lovkyndigheden: „*Quomodo comparata esse debet ex justitiæ universalis regulis poena causis delictorum mediatis sive psychologiceis (vulgo moralibus), cum proximis tum remotioribus, statuenda? quidque hac de re leges patriæ celeberrimæque exteræ præcipiunt?*“ og var saa heldig derfor at tilkjendes Universitetets Priismedaille.

Under 21de October 1831 blev jeg beskikket til surnumerair Assessor og allerede den 20de Januar 1832 til virkelig Assessor i den kongl. Landsover- samt Hof- og Stadsret. I over 20 Aar har jeg derefter — jeg tør sige det — med redelig Flid og aldrig svækket Interesse virket som Medlem af denne Ret, indtil jeg den 19de Mai 1852 beskikkedes til Tilforordnet i Høiesteret, og har siden Iste Marts 1871 beklædet det mig endnu anbetroede Embede som Justitiarius i denne Landets overste Domstol. Paa 100 Aars-Dagen efter Udstedelsen af den gjeldende Instrux for Høiesteret blev jeg under 7de December 1871 som Rettens Formand benaadet med Dannebrogssordenens Storkors.

Da der, i Anledning af Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsforsamling, i Februar Maaned 1849 nedsattes en, storstedeels af Medlemmer af Rigsforsamlingen bestaaende Commission med det Hverv at overveie og til Indenrigsministeriet at afgive Betænkning over forskjellige Forslag til Reformer vedkommende Landboforholdene, blev jeg ved kongelig Ordre udnævnt til at tage Sæde i denne Commission som sammes Viceformand.

Den Stilling, jeg under de vidtløftige Forhandlinger i Landbo-Commissionen, hvor Partierne stode skarpt imod hinanden, havde indtaget, foranledigede, at jeg i det paafølgende Efteraar af et betydeligt Antal Medborgere blev opfordret til at stille mig som Candidat ved Valgene til Rigsdagens Folkething, og jeg havde den Ære, i denne Afdeling af Rigsdagen

at repræsentere Kjøbenhavns 6te Valgkreds i den første Valgperiode for 1849–1852, under hvilken jeg bestod mangen Kampdyst, navnlig i Landbosagerne ligeoverfor Lederne af det da indflydelsesrige Bondevennernes Parti. Efter Udløbet af de nævnte Valgperioder ønskede jeg, tildeels paa Grund af min omtrent samtidige Indtrædelse i Høiesteret, ikke at gjenvælges til Rigsdagsmand og stillede mig derfor ikke ved de næste Folkethingsvalg i Sommeren 1852. — I Aaret 1854 modtog jeg allerhøieste Ordre til at indtræde som Medlem af det ved Forordning af Monarkiets Fælledsforfatning af 26de Juli s. A. anordnede Rigsraad, og erholdt ligeledes som kongevalgt Medlem Sæde i det omordnede Rigsraad efter Forfatningsloven for Monarkiets Fælledsanliggender af 2de October 1855 og senere Grundloven for Kongerigets og Hertugdømmet Slesvigs Fælledsanliggender af 18de November 1863. Da, som Følge af den endelige Ordning af Kongerigets Forfatningsforhold ved den gennemsete Grundlov af 28de Juli 1866, flere af de tidligere kongevalgte Rigsraads-Medlemmer af Kongen udnævntes til Medlemmer af Landstinget for Livstid, frabad jeg mig saadan Udnævnelse, idet jeg, væsentlig af Helbredshensyn og paa Grund af min fremrykkende Alder, fandt det rigtigst da at afslutte min politiske Virksomhed.

Kort efter at jeg var indtraadt som Tilforordnet i Høiesteret, blev det mig af Justitsministeriet overdraget at udarbeide Forslag til de i Grundloven af 5te Juni 1849 §§ 76 og 79 bebudede Reformlove, navnlig en Lov, hvorved Offentlighed og Mundtlighed, saavidt muligt, gennemførtes ved Strafferetspleien og tillige Nævningeretter indførtes i Misgjerningssager og i Sager om politiske Lovovertrædelser. Ved Udførelsen af dette Arbejde fandt jeg, efter temmelig omfattende Studier, med særdeles Hensyn til de her i Landet bestaaende Forhold, overveiende Betænkelighed ved at følge det System, som har gjort sig gjældende i England, men udarbejdede Forslagene nærmest efter Forbillede af den franske og belgiske Lovgivning i Forbindelse med enkelte af de i Tydskland udkomne Love og den i Rhinprovindsen udviklede Retspraxis. Disse Lovforslag, der ved

Justitsministeriets Foranstaltning ere udgivne i Trykken, bleve tilligemed nogle, omtrent samtidigt dermed af en anden Forfatter, ligeledes til Gjennemførelse af de foranførte Paragrapher i Grundloven af 1849, efter engelsk Monster udarbejdede Lovudkast foreløbigt overgivne til Behandling i en Commission, af hvilken jeg havde den Ære at være Medlem; men Forhandlingerne i denne Commission førte ikke til noget endeligt Resultat, og de ovennævnte Forslag ere senere successive blevene efterfulgte af flere andre Forslag, for en væsentlig Deel støttede paa andre Principer. — Ligeledes har jeg haft Sæde i den Commission, der i sin Tid blev nedsat for at forfatte Udkast til den under 10de Februar 1866 udkomne almindelige borgerlige Straffelov.

Blandt de flere andre offentlige Hverv, der have været mig overdragne, skal jeg nævne, at jeg fra 1851 har været Medlem og nu er Formand for Bestyrelsen af det Anders Sandoe Ørstedeske Priismedaille-Legat, at jeg gjentagne Gange er valgt til Repræsentant for Nationalbanken og i flere Aar har fungeret som Bankrepræsentationens Formand, og at jeg siden 1866 har været Meddirecteur for det kongl. octroierede almindelige Brandassurance-Compagni for Varer og Effecter.

Jeg kan ikke slutte denne Meddelelse uden at berøre et Afsnit af mit Liv, som for mig har havt stor Betydning, idet der i Foraaret 1846 ved mine daværende Collegers Velvillie og Regjeringens Gunst blev tilstaaet mig et Aars Permission for at foretage en Udenlandsreise, hvortil min Hu havde staaet siden min Ungdom, men som det ikke tidligere var lykkedes mig at iværksætte. Paa denne Reise foretog jeg, efter et længere Ophold i Tydskland, Schweitz og Nord-Italien, fra Wien af den interessante Fart ned ad Donauploden til det sorte Hav og gennem Bosphoros til Constantinopel, hvorfra gjordes Udflugter, deels i Omegnen og deels paa asiatisk Grund; tog derfra over Smyrna til Grækenland, hvor der under omtrent en Maanedes Ophold, fra Athen af udførtes flere hoist interessante Excursioner i Hellas og Morea, og tilbragte derefter nogle nydelsesrige Maaneder i Italien, navnlig i det delige Neapel med

sin prægtige Omegn, i Verdensstaden Rom og det skønne Florents. Reisen gik derfra hjemad, uden at jeg, som først paa-tænkt, lagde Tilbagevejen over Paris, da det stundede imod Slutningen af den mig tilstaaede Orlov, og jeg desuden, opfyldt af de græske og italienske Erindringer, ikke vilde lade disse rige Minder afbleges ved umiddelbart derefter at gjæste Frankrigs Hovedstad. Senere har jeg Tid efter anden søgt Leilighed til at foretage flere Reiser i Udlandet, hvorunder jeg, foruden gjentagende at besøge Tydskland, Schweiz og Italien, har i forskjellige Retninger bereist Frankrig, England, Skotland og Holland.

Som en af mit Livs bedste Velsignelser maa jeg endnu fremhæve, at jeg i henved 47 Aar har levet i et lykkeligt Ægteskab med min elskede Hustru Johanne Bertine født Heineth; en Søn, tidligere Assessor i Landsoverretten i Viborg, nylig i samme Egenskab indtraadt i Landsover- samt Hof- og Stadsretten, er med sin elskelige Familie vor Alderdoms Glæde og Lykke; to Sønner og en Datter skulle vi hisset gjense.

W. J. A. USSING.

Jeg, *Werner Jasper Andreas Ussing*, Højesteretsassessor og Directeur i Nationalbanken, er født den 4de Marts 1818 i Kjøbenhavn, hvor min Fader var Contoirchef under Kjøbenhavns Magistrat. Dimitteret fra Metropolitanskolen til Universitetet i Aaret 1834 tog jeg 1838 den fuldstændige juridiske Examen med bedste Charakter. I 1841 blev jeg ansat i det danske Cancelli som Volontair, hvorfra jeg i 1846 avancerede til Cancellist, og medens jeg arbejdede her, fortsatte jeg mine juridiske Studier, og beskæftigede mig tillige endel med Nationaloekonomi og overhovedet med Statsvidenskaberne. Af Udarbejdelser fra denne Tid, som jeg lod udkomme i Trykken, skal jeg nævne en Afhandling i Nyt juridisk Tidsskrift (3die Binds

2det og 4de Binds 1ste Hefte) „om Vindicationsrettens Ophør paa Grund af Forandringer i Ejendoms-gjenstandenes Beskaffenhed“, og et af det kongelige Landhusholdningsselskab prisbelønnet Skrift: „De danske Landboforhold“ (Kbhvn. 1847). I 1847 blev jeg beskikket til Assessor i Landsoverretten i Viborg, og i 1843 valgtes jeg til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling i Viborg Amts 5te Valgkreds, for hvilken Kreds jeg ogsaa senere havde Sæde i Folkethinget indtil Aaret 1853. Den levende Interesse, som jeg nærrede for de Bestræbelser, der da vare vakte hos Slesvigs dansktalende Befolkning for at unddrage sig den i Aarhundreder fortsatte Fortydskningsproces og opnaa en nærmere Tilknytning til Moderlandet, bevægede mig til at tilbyde mig til Tjeneste som Embedsmand i Slesvig, og efterat jeg havde underkastet mig den for slesvigske Jurister anordnede Examen, udnævntes jeg i 1854 til Medlem af Appellationsretten i Flensborg. Her indgik jeg Ægteskab, og har min Hustru, en Datter af aflode Byfoged Schrum i Ringkjøbing, skænket mig en Søn og tre Døttre. I Aaret 1864 efter den preussisk-østerrigske Invasion i Slesvig blev jeg tilligemed mine Colleger af de nye Magthavere afskediget fra Stillingen som Appellationsretsraad, hvorpaa jeg samme Aar erholdt Udnævnelse til Tilforordnet i den danske Højesteret. To Aar senere blev jeg kaldet til kongevalgt Landthingsmand. I 1873 valgtes jeg til Directeur i Nationalbanken, hvorefter det tillodes mig at udtræde af min Plads i Højesteret med Adgang til at træde tilbage paa samme, naar jeg ved indtrædende Vacance maatte ønske igjen at indtræde i Retten. Siden 1871 har jeg derhos ifølge ministeriel Udnævnelse fungeret som Formand for de faste Censorer ved de juridiske Examina. Endnu bemærkes, at jeg i Aaret 1862 benaadedes med Dannebrogsoverordnens Ridderkors, og i Aaret 1877 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

P. A. F. S. VEDEL.

Peter August Frederik Stoud Vedel, er født i Kjøbenhavn den 10de December 1823. Min Fader, nuværende Conferentsraad og Generaldecisor S. H. A. Vedel, satte mig tidligt i Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, som dengang lededes af Professor M. Nielsen. Fra denne Skole dimitteredes jeg i 1840 til Universitetet med første Character, og næste Aar tog jeg anden Examen med Udmærkelse. Jeg studerede derpaa Jura og underkastede mig Examen i Foraaret 1846 med Characteren Laud. til theoretisk og praktisk Prøve. Det følgende Aar concurrerede jeg til den af det juridiske Facultet udsatte akademiske Priisopgave om den engelske og den franske Trykkefrihedslovgivning, samt om Forholdet mellem Statsforfatningen og Trykkefrihedslovgivningen, og opnaaede Universitetets Guldmedaille. I Efteraaret 1847 reiste jeg med Understøttelse af det Stampe'ske Reises stipendium til Berlin, hvor jeg i Vinterens Løb studerede tysk Ret i den Hensigt at forberede mig til juridisk Examen i Kiel. Ligesom dette Ophold afbrødes ved Krigen i 1848, saaledes bortfaldt ogsaa den Forudsætning, hvorpaa den ovennævnte Hensigt hvilede, ved Forfatningsforandringen i det danske Monarki, og da jeg, efter at have tilbragt Aaret 1848 hjemme, i Foraaret 1849 paany forlod Hjemmet, vendte jeg derfor ikke tilbage til Tydskland, men begav mig til Frankrig, og studerede der samt i England og Belgien Statsoeconomie og fremmed Ret. Efter tilsidst at have besøgt Italien kom jeg ved Nytaarstid 1851 hjem, hvor jeg den 13de April s. A. allernaadigst udnævntes til Lector i det juridiske Facultet. I 7 Aar forblev jeg ved Universitetet, idet jeg efterhaanden avancerede til Professor ordinarius og ved Valg af Lærerforsamlingen blev Medlem af Consistorium.

Efter at jeg i Begyndelsen af 1858 af private Grunde havde opholdt mig et halvt Aars Tid i Frankrig og England, udnævntes jeg den 26de Juli s. A. allernaadigst til Departementschef i Udenrigsministeriet, i hvilken Embedsstilling jeg senere er forbleven, dog saaledes at jeg, efter i 1860 at være bleven

eneste Departementschef i Ministeriets politiske Afdeling, i 1864 beskikkedes til Direktør for det samlede Ministerium. I 1861 udnævntes jeg til extraordinair Assessor i Højeste-Ret. Endelig skal jeg endnu bemærke, at jeg i 1867 benaadedes med Commandørkorset af Dannebrog og i 1862 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Min literære Virksomhed indskrænker sig til, at jeg i 1860 skrev en Række Artikler i Dagbladet, som senere udkom i Særtryk under Titlen: „Det slesvigske Spørgsmaal i det preussiske Deputeret-Kammer“, i 1868 offentliggjorde jeg i Danske Samlinger for Historie osv. „Smaa Bidrag til Personallistorien fra den anden Halvdeel af det 18de Aarhundrede“ (Ranzau-Ascheberg og Professor juris Hübner), i 1870 indeholdt historisk Tidsskrift en Afhandling af mig om „Grev v. d. Ostens Gesandtskaber“ og i 1874 en anden om „Grev R. F. Lynar“. Endelig har jeg i 1871 udgivet „En Brevvexling mellem Grev J. H. E. Bernstorff og Hertugen af Choiseul“.

H. J. C. AALL.

Hans Jørgen Christian Aall er født den 4de November 1806 paa Næs Jernværk af Forældre Jacob Aall og Lovise Andrea Aall født Stephansen; Student 1822, juridisk Kandidat 1827, udnævnt til Auditeur ved bergenske Brigade 1829, Assessor i Bergens Stiftsoverret 1840, Amtmand i Bratsbergs Amt 1846, taget Afsked 1877; var Medlem af Stortingene i 1842, 1845, 1851, 1854, 1859—60, 1862—63, 1868—69 og det overordentlige Storting 1864; Odelsthingspræsident i 1845 og Storthingspræsident paa de følgende Storting; gift i 1838 med Mariane Møller.

B. GETZ.

Jeg, *Bernhardt Getz*, er født på Strinden ved Trondhjem den 21de marts 1850. Min fader var kjøbmand Anthon Getz og min moder Anna Kristina f. Jenssen. År 1863 kom jeg ind på Trondhjems lærde skole efter indtil da at have havt privat undervisning, og dimitteredes herfra 1868 til universitetet, hvor jeg tog examen artium med karakteren laud. pr. c. År 1869 tog jeg examen philosophicum og endelig 1873 juridisk embedsexamen, begge med samme karakter. Efter et års tid at have fungeret som edsvoren fuldmægtig hos byfogden i Frederiksstad tiltrådte jeg i begyndelsen af 1875 med offentligt stipendium en reise til Tyskland, hvor jeg navnlig opholdt mig et halvt års tid ved universitetet i Leipzig. Mit ophold i udlandet afbrødes dog snart, da jeg alt i september s. å. måtte vende hjem i anledning af en forestående konkurrence om en ny oprettet juridisk professorpost, til hvilken jeg havde meldt mig. I begyndelsen af 1876 blev jeg efter heldigen at have bestået konkurrencen udnævnt til juridisk professor og har siden den tid holdt forelæsninger over straffe- og procesret, hvilket fag jeg allerede tidligere navnlig under mit ophold i udlandet har søgt specielt at lægge mig efter.

Foruden tvende prøveforelæsninger ved den omhandlede konkurrence over opgivne emner, har jeg i den norske Rets-tidende offentliggjort følgende arbejder: Om den såkaldte delagtighed i forbrydelser 1876, Om en reform i varetægtsarrestvæsenet, Om dødsbo med overtaget gjældsansvar, Om omstødelse af svigagtige retshandler efter norsk Ret, alle tre 1878.

O. J. LØVENSKIOLD.

Otto Joachim Løvenskiold, Høiesterets-Assessor, Com. St. O., Storkors af Nordstjerneorden, Storthingsmand. Født paa Fossum Jernværk i Bratsberg Amt 14de Mai 1811, Forældre:

Statsminister S. Lovenskiold og Grevinde Sophie Hedevig Knuth, dimitteret fra Skiens Lærde Skole af Rektor Ørn, juridisk Embedsexamen 1834 og 1835, auctoriseret Fuldmægtig hos daværende Høiesteretsadvokat Petersen og senere hos Høiesteretsadvokat Stang 1835—1840, Protokolsekretair i Høiesteret og const. Assessor i Agershuus Stiftsoverret 1840 1846, Brigade-auditeur 1846—47, Expeditionssekretair i Finantsdepartementet 1847—54, Assessor i Høiesteret 1854—79, Ordfører i Christiania Communebestyrelse 1869—76, Medlem af Stortinget for Christiania 1872—79, gift første Gang i 1837 med daværende Rigsstatholder, Grev Herman Wedel-Jarlsbergs eneste Datter, Julie Helene Caroline, anden Gang i 1845 med Generallieutenant Mansbachs anden Datter, Eleonora.

F. T. BERG.

Frederik Theodor Berg, Medic. och Philos. Dr., Chir. Mag., f. d. Medicinalråd, n. v. Chef för Kungl. Statistiska Central Byrån i Sverige, är födt i Göteborg den 5 Sept. 1806, Student i Lund år 1823. Studierna vid universitetet afbrötos tidtals af behovet att till deras fortsättande bereda medel, dels genom meddelande af enskild undervisning, dels genom anställning i Kgl. Fältläkare Korpsen och deraf föranledda uppdrag med extra läkarebefattningar, dels genom öfvertagande under någon tid af en privat läkaretjenst, i följd hvaraf först år 1835 aflades Medicine Licentiat och Chirurgie Magister examina.

Medicine Doktorsdiplom utan föregången promotion erhöles med Kungl. tillstånd år 1839.

Utnämnd till Docens i anatomi vid Lunds universitet år 1836, men bestridde med permission Sjukhusläkaretjenst vid Allmänna Garnisons Sjukhuset i Stockholm åren 1836—1839.

Under en derefter med offentligt understöd företagen utländsk resa egnades särskild uppmärksamhet åt barnsjuk-

vården med anledning af väckt fråga om insättandet af Clinicum i barnsjukdomarne vid Allmänna barnhuset i Stockholm.

Förordnades efter återkomsten till Lärare i medicinallagfarenhet vid Kgl. Carolinska medicochirurgiska Institutet i Stockholm och är 1842 Öfverläkare vid Barnhuset, samt 1845 till bestridande af den då inrättade Kliniska professionen i barnsjukdomar. Opåräknade svårigheter att genomföra den reorganisation af Barnhusets förvaltning, som for den Kliniska undervisningens utveckling var önskvärd, föranledde år 1849 emottagandet af plats som Medicinalråd i d. v. Kungl. Sundhets Collegium med frånträdande snart derefter af förut innehafda befattningar. Utnämndes år 1850 till läkareledamot af d. v. Kungl. Kommissionen öfver tabellverket i riket och förordnades 1854 att inom densamma t. v. bestrida den ledigblifna Sekreteraretjensten samt kort derefter till ledamot af en Komité för afgifvande af förslag till inrättande af ett Statistiskt embetsverk, i hvilken egenskap år 1855 företogs en resa för att inhemta kännedom om utlandets förnämste statistiska byråer. Erhöll år 1858 Kgl. alln. förordnande att öfvertaga Chefsbefattningen ved den nyinrättade Kgl. Statistiska Central Byrån till en början med tjänstfrihet och sedan med afsked från Medicinalrådsarbetet. Har såsom Sveriges ombud bevistat den Internationela statistiska Kongressens sammanträden i Paris, Wien, London, Berlin, Florenz, Haag och St. Petersburg, samt dess permanenta Komités möten i Wien och Stockholm.

Ledamot af Svenska, Danska, Norska och Finska Läkarsällskapen, Kgl. Svenska Vetenskaps Akademien (1847), Kgl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg (1849), Kgl. Landtbruks Akademien (1870), Statistical Society of London, Commission centrale de statistique de la Belgique, Frankfurter Verein für Geographie und Statistik, Société Impériale de Géographie à St. Petersburg, Société de Statistique de Paris, American Statistical Association, American social sciences association, Albany Institute m. fl.

Skrifter: Årsberättelser från Kgl. Garnisonssjukhuset, Allmänna Barnhuset, Kgl. Sundhets Collegium, Kgl. Kommissionen

öfver tabellverket och Kgl. Statistiska Central Byrån, tryckta i tidskrifter Hygiæa, Sv. Läkaresällskaps Handl., Kgl. Sundhets Collegii årsberättelser och Bidrag t. Sveriges offic. Statistik.

Förhandlingar rörande reorganisation af Stockholms barnhus. Sthlm. 1847.

Om Torsk hos barn. Sthlm. 1846.

Kliniska föreläsningar i barnsjukdomarna. Sthlm. 1853.

Sammandrag af officiella rapporter om Cholerafarsoten år 1850. Sthlm 1851.

Reseberättelser, tal och föredrag vid åtskilliga tillfällen, Andelar i Komitebetänkanden och organisations förslag m. m.

1851 Riddare af Kgl. Nordstjerneorden. 1863 Kommandør af Kgl. Wasaorden 1ste Klass. 1877 Kommandør af Kgl. Nordstjerneorden 1ste Klass.

H. L. H. HAMILTON.

Grefve *Henning Ludvig Hugo Hamilton*, Fil. Dr., f. d. Statsråd, Universitets - Kansler, Riddare af Serafimer-, Kung Carl d. III's, Elefanter- och Dannebrogsg-Ordinarie, Dannebrogsmann m. m. [Född i Stockholm den 16de Januari 1814; student i Upsala 1828. Från 1861 Juli till 1864 Mars Envoyé extraordinaire och Ministre plenipotentiaire vid Kongl. Danska hofvet.] I afseende på min lefnadsteckning, hänvisas till den lefnadsteckning, som återfinnes i Lunds Universitets Andra Sekularfest Maj 1868. Då teckningen slutar med år 1867, torde följande tillägg för de senare åren böra af mig göras. Jag blef nemligen:

1868 af Filosofiska Fakulteten i Lund utnämnd till Filosofie Doktor Honorarius och promoverad den 29. Maj s. å. 1868 April 1 af Riksdagen vald till Ordförande i Riksgälds Kontoret, hvilket uppdrag fortfor till den 24 Mars 1873. 1869 Januari 5 af Kongl. Maj. förordnad till ordförande i en Komité at ombesörja en revision af 1686 års Kyrkolag,

hvilken Komité i Oktober 1873 afgaf sitt Betänkande. 1870 Oktober 4 af Kongl. Maj. förordnad att vara Ordförande i Direktionen för Allmänna Brandförsäkrings-Verket för byggnader å landet. 1870 Oktober 21 af Kongl. Maj. förordnad att vara Ordförande i en Komité för revision af Stadgan för Rikets allmänna elementar-läroverk, hvilken Komité afgaf sitt Betänkande den 23 Juli 1872. 1872 Februari 2 efter af Universiteterna förrättadt val af Kongl. Maj. kallad och utnämnd till Kansler för Universiteten i Upsala och Lund. 1873 December 19 af Kongl. Maj. förordnad att vara Ordförande i Göta Kanal Direktion. 1875 Maj 21 af Kongl. Maj. förordnad att vara Ordförande i Styrelsen för Allmänna Hypoteks-Banken. 1873 Oktober 14 Hedersledamot af Physiografiske Sällskapet i Lund. 1874 Februari 26 af Svenska Akademien vald till dess Sekreterare. 1874 Augusti President vid Arkeologiska Kongressen i Stockholm. — Sedan år 1866 Ledamot af Södermanlands Landsting och af Riksdagens Första Kammare. 1868, 1873 och 1878 Lekmanna Ombud för Södermanland vid Kyrkomötena i Stockholm.

Till förut uppgifna, af trycket utgifna skrifter kunna läggas:

Inträdes-Tal i Svenska Akademien. Stockh. 1859.

Kriget i Tyskland år 1866, Betraktadt med afseende på dess orsaker, utgång och följder. Stockh. 1869.

Frankrike och Tyskland åren 1866—1874. Stockh. 1877.

Minne af Fältmarskalken grefve Carl Gustaf Rehmsköld. I Svenska Akademiens Handlingar. Stockholm 1878.

A. N. SUNDBERG.

Anton Niklas Sundberg. Född i Uddevalla 1818. Student i Upsala 1836. Filosofie Doktor med första hedersrummet der-

städes 1842. Efter aflagd teologisk kandidatexamen 1845 Teologie Docent vid Upsala Universitet s. å. Teologie Adjunkt vid Lunds Universitet och Prost 1849. Teologie Professor vid samma Universitet 1852. Teologie Doktor 1860. Uppförd i andra rummet på Biskopsförslag i Göteborgs stift 1856. Ledamot af kongl. Nordstjerne Orden 1860. Förste Teologie Professor och Domprost i Lund 1861. Uppförd i första rummet på Biskopsförslag i Karlstads stift d. 9. Decbr. 1863 och Biskop i samma stift d. 22. Jan. 1864. Kommandör af k. Nordstjerne Orden 1866. Kommandör med Stora korset af samma orden 1869. Uppförd på Erkebiskopsförslag 1870 och samma år utnämnd til Svea Rikes Erkebiskop och Upsala Universitets Prokansler. Ledamot och Kommendör af k. Serafimer Orden 1873. En af de Aderton i Svenska Akademien 1874.

För öfrigt ledamot af Kongl. Wetenskaps Akademien samt hedersledamot af k. Witterhets- Historie- och Antiquitets-Akademien, Wetenskaps-Societeten i Upsala, Fysiografiska Sällskapet i Lund och Wetenskaps- och Witterhets-Samhället i Göteborg.

Har af Kongl. Maj. varit förordnad till ledamot i kyrkolagskomitén och såsom sådan deltagit i utarbetandet af förslag till lag och stadgar för Svenska kyrkan; till ordförande i den senast tillsatta komité, hvars förslag till ny katekes för nämnda kyrka nu är antagat; till ordförande i bibelkommissionen och likaledes til ordförande i den komité, som för några år sedan haft att revidera de Svenska Universitetens Statuter.

Varit riksdagsfullmäktig under ständsriksdagarne i 1859—1866 och efter den nya ordningens införande Talman i Riksdagens andra kammare 1867—1872 och i den första 1873—1879.

Från trycket utgifvit: De indole atque origine carminis Græcorum elegiaci; De schola Antiochena sæculi III & IV ab Alexandrina diversa; De pædobaptismo commentatio biblica, historica, dogmatica; Tidskriften „Svensk kyrkotidning“ (tillsammans med E. G. Bring och W. Flensburg) åtta band; Om förhållandet emellan vår tids kultur och kristendomen; Två af vår tids farligheter: moral utan religion och religion utan moral;

Jakob Ulfsson, Svea Rikes Erkebiskop 1470—1515; strödda tal, predikningar, akademiska program m. m.

W. E. SVEDELIUS.

Wilhelm Erik Svedelius är född i staden Köping, provinsen Westmanland d. 5. maj 1816. — Min skolundervisning erhöj jag dels af enskild lärare, dels i högre Lärdomskolan (Trivialskolen) i staden Westerås och vid Gymnasium der sammastädes. — Jag blef student vid Universitetet i Upsala år 1831 och promoverad Filosofie Doktor vid samma Universitet år 1839 samt år 1840 anstald såsom Politices Docens derstädes, i hvilken lärareverksamhet jag var särskild fästad vid den s. k. Skytteanska stiftelsen. — Åren 1846 och 1847 var jag förordnad att upprätthålla Skytteanske Professorens föreläsningar och examina under den tid ordinarie Professoren Wingquist var frånvarande såsom ledamot af en utaf Kungl. Maj. förordnad komité för beredande af förslag till national-representationens ombildning. — År 1850 blev jag utnämnd till Historiæ et Statisticæ Adjunkt och hade sedermera updrag att under ordinarie Professoren Carlsons frånvaro såsom riksdagsman åren 1850—51 samt 1853—54 förestå de offentliga föreläsningarne och examina i Historien. Under hela min tjenstetid såsom Adjunkt var jag äfven examinerator i student examen åren 1850—56. — År 1856 blef jag af Kungl. Maj. utnämnd Professor i Historien vid universitetet i Lund och beklädde detta embete till dess jag år 1862 blef af den Skytteanska stiftelsens Patronus kallad att vara Skytteansk Professor i Vältalighet och Statskunskap vid Universitetet i Upsala, hvar efter jag till följd af denne kallelse erhöj Kungl. Majs. nådiga fullmakt på dette Professorembete. Jag torde med anledning här af böra nämna at det s. k. Skytteanske professorembetet är en af enskild man gjort stiftelse och professoren utnämnes af

stiftarens närmaste lefvande afkomling fullkomligt oberoende af eljest gällande befordringslagar. Men aldenstund stiftelsen står under Konungens höga beskydd, har blifvit vanligt, att utnämningen anmäles hos Kungl. Maj. till erhållande af fullmägt. Stifteren var en af Sveriges utmärkte män paa Kung Gustaf II Adolfs tid, Riksrådet, Friherre Johan Skytte, och patronatet tillhör för närvarande en genom möderne-härkomst från Friherre Johan Skytte härstammande gren af greffiga ätten Mörner. Detta embete har jag beklädt sedan år 1862 och bekläder det samma ännu. — Under denna tid har jag dock äfven varit under åren 1865—67 af Kungl. Maj. förordnad att vara ledamot af en komité, som efter af konungen gifvet updrag utarbetade ett förslag till ett nytt föreningsfördrag mellan Sverige och Norge. — År 1860 blef jag af Kungl. Maj. allernädigst utnämnd Riddare Nordstjerne orden samt år 1864 Riddare af norska Sct Olafs orden, hvarjämte samma år guldmedaljen „Litteris et artibus“ blef mig af Hans Maj. konung Carl XV tilldelad. — År 1850 blef jag antagen till Korresponderande Ledamot af Kungl. Samfundet för utgifvende af handskrifter rörande Skandinaviens Historia och år 1852 Ordinarie Ledamot af samma samfund. — År 1858 blef jag invald till arbetande ledamot af Kungl. Witterhets-Historie- och Antiquitets-Akademien; år 1864 blef jag kallad att vara „En af de aderton i Svenska Akademien“ och år 1870 ledamot af Kungl. Svenska Wetenskaps Akademien samt år 1876 ledamot af Kungl. Wetenskaps Societeten i Upsala.

Oberäknadt smärre skrifter t. ex. uppsatser i tidskriften Frey, som utgafs i Upsala åren 1841—1850 samt Tal vid åtskilliga högtidliga tillfällen har jag af trycket utgifvit:

1. Om Statsrådets ansvarighet. En afhandling i Svensk Statsrätt, tryckt i Upsala 1856.
2. I Witterhets- Historie- och Antiquitets Akademiens Handlingar Ny földj Del 2 en afhandling: Om kung Gustaf den förste och hans tidehvarf, särdeles de tvänne första s. k. Dalkarlsupronen.

3. I Svenska Akademiens Handlingar:

- a) Försök till en historisk fremställning af de orsaker, hvilka under Carl XI's regering föranledde statskicket's förändring. (För denna skrift erhöj jag Svenska Akademiens högsta pris år 1841.) (Sv. Akad. Handl. Del 21).
 - b) Inträdetal till minne af företrädaren, hvilken var den berömda öfversättaren af Shakspeares dramatiska dikter, professoren Carl August Hagberg. (Sv. Ak. handl. Del. 39).
 - c) Föredrag till firande af Birger Jarls och Stockholms grundläggnings sexhundraåriga minne. (Sv. Akad. Handl. Del 41).
 - d) Minnesteckningar öfver: 1. Skytteanska professoren, Kansli Rådet Johan Upmarch-Rosenadler (Del 40). 2. Kungl. Rådet, greve Carl Piper (Del 44). 3. Rikskanslern Erik Sparre (Del 46). 4. kyrkoläraren, reformatorn Olaus Petri (Del 49). 5. Riks Marsken Svante Sture (Del 51) och för närvarande år under tryckning en af mig författad minnesteckning öfver Kanslipresidenten greve Arvid Horn.
4. Om kung Gustaf II Adolfs karakterutveckling, särdeles under den tidligare delen af hans lefnad, föreläsningar hållna i Upsala, då jag tillträdde den Skytteanska läsestolen år 1862.
 5. Stycker ur Norges historia, föreläsningar hållna i Stockholm, tryckta 1866.
 6. Om Finlands Landtdagar och Landtdagsordningen, gifven i Set. Petersburg d. 15(3) April 1869, program vid filosofie doktorpromotionen 1872, då jag var promotor.
 7. Anteckningar för akademiska examina i Statskunskap, Del 1—4, tryckt i Upsala 1868—69, samt Inledning till Europas och Amerikas statskunskap, Del 1—2, tryckt i Upsala 1876.

8. Bland de af mig hållna Tal vid högtidliga tillfällen förekomma:

- a) Tal till Gustaf Wasas minne vid afteckningen af minnesvården, som restes på Utmelands strand inom Mora socken i Dalarne d. 29. Sept. 1860, då trehundra år voro förflutna efter den store konungens död.
- b) Tal til kung Carl XIV Johans minne, hållet på Carl Johans-förbundets högtidsfest d. 11. maj 1864.
- c) Föredrag på Grundlagsfesten, som firades i Stockholm d. 6. juni 1859 på femtiande årsdagen efter antagandet af Sveriges ännu gällande regeringsform af år 1809.

A. GROTENFELT.

Adolf Grotenfelt, son till Häradshöfdingen Nils Adolf Grotenfelt och Sofia Lovisa Alléen, är född i Åbo stad i Storfurstendömet Finland den 7. Maj 1828.

År 1842 inskrefs jag såsom Student vid Finlands Universitet och promoverades, efter aflagd kandidatexamen inom filosofiska fakulteten, 1847 till Filosofie Magister. Under de närmast följande åren idkade jag juridiska studier och undergick i Juni 1852 kandidatexamen inom Universitetets juridiska fakultet. Efter att hafva handhaft tjensteuppdrag vid särskilda domstolar och embetsmyndigheter utnämndes jag i Januar till Universitetssekreterare och förordnades året derpå att derjemte äfven bestrida Ombudsmannabefattningen vid Universitetet. I Mars 1867 vann jag befordran till Assessor och tre år senare till Hofrättsråd i Wiborgs Hofrätt. I Maj 1867 förordnades jag att tills vidare vara Inspektör för fångelserna i landet och har dermed intill närvarande tid ~~fort~~farit.

Bland mig ombetrodda allmänna uppdrag må nämnas: att jag åren 1862 och 1863 var ledamot i en komité, som utarbetade

lagförslag i kriminella ämnen, hvilka vid landtdagen 1863--1864 förelades Finlands Ständer, och senare jemväl i den komité, inom hvilken förslag till ny strafflag för Finland blifvit redigeradt. År 1865 förordnades jag att vara Sekreterare i en komité, som utarbetade förklaringar och tillägg till Finlands grundlagar — deribland förslag till Finlands nu gällande Landtdagsordning — äfvensom året derpå att vara ledamot i en komité, som egde ingå i granskning af de mot ett förslag till ny kyrkolag för Finland framställda anmärkningar.

År 1862 deltog jag i stiftandet af Juridiska föreningen och några år senare i stiftandet af Fängelseföreningen i Finland. Intill år 1867 var jag ledamot i den förra föreningens bestyrelse och är sedan 1872 medlem af Fängelseföreningens Centralutskott. Då den Nordiska Penitentiärföreningen i Augusti 1878 stiftades i Stockholm, blef jag invald till ledamot i dess bestyrelse.

Såsom medlem af Finlands Ridderskap och adel har jag bivistat trenne landtdagar och derunder, på grund af val, varit Ordförande och ledamot i särskilda utskott.

Åren 1857 - 1858, 1864 och 1867—1868 har jag vistats i de skandinaviska länderna, Tyskland, Belgien, Holland, Frankrike och England för inhemtande af kännedom om dessa länders strafflagstiftning och fängelseväsende.

Åtskilliga lagförslag, komitéutlåtanden och Ständerutskotts-
betänkanden hafva af mig blifvit uppsatta, jemte det förslag till reform af landets fängelser blifvit af mig till styrelsen aflemnade. Till Juridiskt Album, Juridiska Föreningens i Finland tidskrift och andra periodiska skrifter har jag lemnat särskilda bidrag, deribland till Nordisk tidsskrift for Fængselsvæsen „Penitentiära förhållanden i Storfurstendömet Finland.“

År 1860 ingick jag äktenskap med Ida Rein, dotter till Professorn i historie vid Finlands Universitet, Kanslirådet Gabriel Rein och Sedig Edla Ekbon.

J. P. TRAP.

Jens Peter Trap er født den 19de September 1810 i Randers. Hans Forældre vare Kjøbmand Niels Trap og Hustru Karen Margrethe født Caspersen. Alt tidlig kom han i Randers lærde Skole og dimitteredes derfra 1828 til Universitetet, hvor han tog Artium, Aaret efter anden Examen og i Foraaret 1833 den juridiske Embedsexamen med Charakteren Laudabilis. Han fortsatte derefter sine Studeringer og besøgte indtil 1834 den polytechniske Lærestalt i den Hensigt at ville underkaste sig den da af Lærestaltens Directeur, Etatsraad Professor Hans Christian Ørsted, i Forslag bragte cameralistiske Examen, til hvilken Ende han ogsaa hørte Forelæsninger hos C. N. David i Statsøkonomi og Finantsvidenskab. Disse sidstnævnte Studier fortsatte han, efter at han fra 1ste Januar 1835 af Kong Frederik den Sjette var bleven ansat som Cancellist i det Kongelige Cabinetssecretariat, i hvilket han senere er forbleven gennem Contoirets forskjellige Grader, indtil han i Efteraaret 1856 blev Kong Frederik den Syvendes Cabinetssecretair og efter dennes Død den nuværende Konges, Kong Christian den Niendes. Under Kong Christian den Ottende erholdt Cancellisecretair og Cancellist i Cabinetssecretariatet J. P. Trap 1841 paa Ansøgning Allerhoieste Privilegium til Udgivelse af den Kongelige Danske Hof- og Statscalender paa Dansk. Aaret forinden havde han overværet Kroningen paa Frederiksborg og havde derefter været med som Secretair hos Cabinetssecretairen, Etatsraad Feddersen, paa den vidtloftige Reise, DD. MM. Kongen og Dronningen foretog i 3 Maaneder gennem hele Landet, og derved havde han Leilighed til at forøge sin Kjendskab til og sin Interesse for Landets Statistik og stedlige Forhold. I 37 Aar har Trap derefter udgivet den Kongelige Danske Hof- og Statscalender paa Dansk, i Aarene 1853 til 64 tillige paa Tydsk. Forinden han blev Cabinetssecretair, redigerede han selv Calenderen og nu i de senere Aar ved Redacteurs Død atter et enkelt Aar. I denne lange Aarrække har Statscalenderen næsten hvert Aar og ikke mindst i de Aar, da Udgifveren selv ledede

Redactionen, modtaget betydelige Udvidelser i statistisk og personalhistorisk Retning. Blandt disse var i 1854 et almindeligt Stedregister med Hensyn til Stedernes Beliggenhed i administrativ Hensende, hvilket blev et Forarbejde for det senere særskilt udgivne topografiske Værk over Danmark. Cabinetssecretairen, Geheimeconferentsraad Tillisch, der, som bekjendt, havde været Commissarius i Slesvig, indtraadte i dette Foraar i Ministeriet Ørsted, men bibeholdt Cabinetssecretairstillingen, medens det overdroges daværende Referendar Etatsraad Trap at iagttage Forretningerne i Secretariatet paa Frederiksborg, Kongens daværende Opholdssted om Sommeren. Da Geheimeraad Tillisch imidlertid fratraadte med Ministeries Ørsted i Slutningen af 1854, var det alt bragt i Forslag af det tiltrædende Ministerium, at Etatsraad Trap skulde blive i Functionen som Cabinetssecretair, men heri skete pludselig en Forandring, idet Kongens nærmeste Omgivelser bevirkede Udnævnelsen af Høisteretsadvocat Liebenberg til Cabinetssecretair. Trap forlod imidlertid ikke sin mangeaarige Stilling i Cabinetssecretariatet, men søgte for sin disponible Tid et Arbejde, der interesserede ham, og det var fra dette Tidspunkt han begyndte den betydelige Correspondance og Indsamling af Materiale til det omfattende statistisk topografiske Værk over Danmark i 5 Dele, der begyndte at udkomme i 1857 og fortsattes til 1860. Efter dette fulgte Beskrivelsen af Hertugdømmet Slesvig i to Dele fra 1861 til 1864. Baade Kongerigets og Hertugdømmets Beskrivelse omfattede ligesom Resens og Pontoppidans tidligere Landsbeskrivelser Grundtegninger af Kjøbstæderne og Afbildninger af de betydeligste Bygninger. Udgiveren af disse Arbejder var selv Forlægger, og han havde den Tilfredsstillelse for Kongerigets Vedkommende at erfare, at Antallet af Exemplarer, 5000, hvormed det var trykt, ikke viste sig for stort, hvorhos dog maa bemærkes, at man var kommen til dette Tal ved et andet Oplag af 1ste Hefte, der kun var trykt fra først af i 1500 Exemplarer. Af de Begivenheder, der tildrog sig for Trap i de 10 Aar Udgivelsen af disse trede Skrifter optog, skal her nævnes ikke alene de interessante Reiser, han havde Leilighed til at foretage her i

Landet med Kong Frederik den Syvende, hvoriblandt særlig skal nævnes den i Eftersommeren 1857 over Jellinge tvært igjennem Jylland til Klitlandet og ned ad Vestkysten over Ribe til Tønder og derfra gennem Sønderjylland til Glücksborg og videre til Marsken og Digerne i Eiderstedt, i 1858 til Udgravningerne ved Sønderbrarup, i 1860 til Vesthavsoerne, Eiderstedt og de gjenembrudte Vesthavsdiger nær ved Tønder, i alle disse Reiseaar tillige paa Glücksborg, i 1861, da Conferentsraad Wegener og Professor, nu Kammerherre, Worsaae ogsaa vare i Kongens Følge, over Kalø, Dragsmur, Hjelman, Rugaard, Katholm, Meilgaard med dets Affaldsdynger fra Oldtiden, Rosenholm, Thorsager, Skanderborg, Silkeborg med Dynæs, Nørrevosborg, Rammedige, Bovbjerg, Viborg, Løgstør med den nye Canal, der da aabnedes, Graahede, Margretedige, Jellinge, Veile, Odense, Næsbyhoved, Faaborg, Sønderborg, atter Jellinge, hvor Udgravningerne besluttedes af Kongen. I disse og flere Reiser skete den sørgelige Afbrydelse ved Frederiksborgs Brand hiin 17de December 1859. Nedskriveren af disse Linier var tilstede ved denne Leilighed; han stillede sig i Spidsen for Bestræbelsen for at redde Malerierne og de gamle Meubler, og det lykkedes tildeels. Kong Frederik vilde ogsaa belønne ham derfor, og da han i det foregaaende Aar havde givet ham en forhøiet Orden, gav han ham nu en forhøiet Titel. Hans Majestæt gjorde ham, som var en større Belønning, til Medlem af den Comitee, der skulde virke for Frederiksborgs Gjenopførelse. Kong Frederik havde i 1862 og 1863 holdt Troppesamlinger i Sønderjylland nær ved Dannevirke. Hans Vei til Vinterresidentsen paa Sjælland gik stedse over Glücksborg, saaledes ogsaa i 1863. Det var her, efter et Besøg ved Befæstningerne langs med Slien, at Sygdom paakom ham, og det var her at Døden bortkaldte Kongen den 15de November 1863. Samme Dag afgik Cabinetssecretair Trap til Kjøbenhavn for at bringe Ministeriet Efterretningen om Kong Frederiks Død. Forinden Trap vendte tilbage til Glücksborg for at ledsage den afdøde Konges Liig til Kjøbenhavn, havde vor nuværende allernaadigste Konge be-

skikket Overkammerherre Oxholm, Conferentsraad Wegener og ham til at gennemgaa den afdøde Konges Papirer. Den 2den December kom Cabinetssecretairen i Følge med Kong Frederiks Liig til Kjøbenhavn. Den 19de December bisattes dette i Roskilde. Da Nytaarsmorgen gryede til 1864, var Cabinetssecretair Trap i Kong Christians Følge paa Veien til Gottorp.

I 1864 tilendebragte han Beskrivelsen af Slesvig, og der gik nu 6 Aar, forinden han igjen begyndte noget større Arbeide, henhørende til Danmarks Statistik og Topographie; men da blev der i 1870 af Forlagsbureauet, efter at den 1ste Udgave af Danmarks Beskrivelse alt i længere Tid havde været udsolgt, bragt i Forslag atter at udgive en ny Udgave af denne og da paa Bureauets Forlag. Dette Forslag blev af Udgiveren modtaget, og i 1871—79 udkom dette nye Oplag i 50 Hefter med en betydelig Udvidelse af Texten, nye Grundtegninger af Byerne, nye Bygningstegninger og 30 nye Amts- og Provindskort over Danmark tegnede af Oberst Klingsey og stukne af denne, samt trykkede hos Firmaet Hoffensberg og Trap med Farvetryk. I Mellemtiden mellem disse tvende Oplag af statistisk-topographisk Beskrivelse af Danmark har Trap udgivet „Billeder af berømte Danske Mænd og Kvinder“ i 3 Bind, et personalhistorisk Værk, tilligemed flere mindre statistiske Arbeider. Af Kong Christian den Niende har han modtaget Udnævnelse som Directeur for det Kongelige Døvstummeinstitut, hvormed er forenet Stillingen som Formand i Bestyrelsen for det Kongelige Blindeinstitut; endvidere har Hans Majestæt Kongen udnævnt ham til Secretair ved de Kongelige Ordener, samt hædret ham med Storkors af Dannebrogen den 8de April 1875. Han har ledsaget Hans Majestæt paa tvende Reiser til Rusland 1868 og 1876 og paa begge besøgt saavel Petersborg som Moskou samt flere Keiserlige Slotte og paa den sidste det hellige Kloster St. Sergius. Han har ligeledes ledsaget DD. MM. Kongen og Dronningen til Formælingshøitidelighederne i Stockholm i 1869 samt været med Kongen paa den festlige Færd til Islands Tusindaarsfest i 1874, paa Veien til og fra hvilken Færøerne og Skotland besøgtes. I Marts 1872 mødte

han efter Allerhøieste Befaling Deres Majestæter i Rom efter paa Veien derhen at have besøgt München, Verona, Bologna, Florentz, medens han paa Hjemveien passerede Pisa, Genua, Geneve og flere mellemtydske Steder. Da han i 1865 gjorde en Reise for at gjøre sig bekendt med nogle af de betydeligste Døvstumme- og Blindeinstituter, forinden han tiltraadte sin Stilling som Directeur ved vore Læreanstalter i denne Retning, opholdt han sig nogen Tid i Leipzig, Dresden, Prag, Wien, Venedig, Mailand, Lausanne, Luzern, Augsburg, Nürnberg, m. fl. St.

Ved den geografiske Udstilling i Paris 1875 er han bleven decoreret med Officeerdecorationen de l'instruction publique i Anledning af den af ham foranstaltede Udstilling af de betydeligste ældre Danske geographiske og topographiske Værker. Det staaer endnu til Slutning at tilføie, at det for den, der her har gjort disse foranstaaende Meddelelser om sit Liv og sin Virken, har været en dybt paaskjønnet Hædersbeviisning at modtage af det juridiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet Forventningen om at forundes den juridiske Doctorgrad ved Universitetets forestaaende firehundredaarige Jubelfest.

J. V. BROBERG.

Johan Valentin Broberg, Philosophie Doctor, Chirurgie Magister, Bibliothekarie.

Fødd 1825 14. Februari i Stockholm. Fadren: Sidenkramhandlaren Johan Broberg; Modren: Sophie Elenora Körner.

Blef, efter att hafva genemgått Claraskola og Gymnasium i Stockholm, Student i Upsala 1844 8. Juni; Philosophiæ Candidat 1851 18. Juni, disputerade p. gr. philos. 1854 26. Mai (præs. J. H. Schröder) och blef prom. Philos. Doctor 1854 9. Juni. Började studera anatomi vid Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet i Stockholm hösten 1851; undergick 1sta afdelningen af Chir. Magister examen 1855 23. Mai, den 2den

afdeln. 1859 23. Februari och blef Chirurgiæ Magister 1861 21. December samt aflade legitimations-eden s. å. 23. December.

Var Stipendiat i Fältläkare-corpsen 1851—54; Underläkare på Allm. Garnisons-sjukhuset 1851—52, och extra Läkare vid Kalmar regementes möten 1852. Tjenstgjorde såsom Karantänsläkare vid Furusund och derefter vid Betens karantänsplats under koleratiden 1853, samt såsom Koleraläkare vid Fårösund på Gotland høsten 1854. Var biträdande Läkare vid Gymnastiskt-orthopediska Institutet i Stockholm 1857—72. Är sedan 1855 7. Juni Bibliothekarie vid Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet.

Ledamot af Svenska Läkare-Sällskapet sedan 1862 och af Svenska Fornskrift-Sällskapet sedan 1867.

Tryckta skrifter: Om pesten i Stockholm 1710. Sthlm. 1854, 8vo.; andra upplagen Sthlm. 1879, 8vo.

Föreläsningar i medicinens historia, I. Sthlm. 1856, II. Sthlm. 1857, 8vo.

Om universitets-ideens betydelse. Sthlm. 1860 8vo.

Om den animale magnetismen och 18. århundradets mysticisme. Offentlige föreläsningar. Sthlm. 1866 8vo. (äfvén intagna i Med. Archiv Bd. III.)

Bidrag från vår Folkmedicins vidskepelse till kändedomen om våra äldsta tider. Förre afdelningen. Sthlm. 1878 8vo.

I Hygiea XXXIV, 100: Om Läkare i Rom.

C. P. CURMAN.

Carl Peter Curman, läkare, född i Östergötland den 8de Mars 1833, Student i Upsala 1853, aflade medicinsk preliminär-examen derstädes 1856, var samtidigt elev vid Karolinska Medico-Chirurgiska Institutet i Stockholm och vid Akademien för de fria konsterna åren 1856—60, samt blef Medicine kandidat 1859 och med. licentiat 1864. Redan 1859 antogs han till badläkare vid Lysekils hafsbadort i Bohuslän, fick 1863 uppdrag att grunda en ny badhusanbyggnad derstädes, hvars förste läkare och inten-

dent han sedan fortfarande varit under somrarne. — Uppgjorde 1866 plan till en offentlig badinrättning i Stockholm och ledda såsom verkställande direktör i Stockholms badhusaktiebolag ordnandet af denna anstalt, öfver hvilken han från början utöfvet den närmaste tillsynen. — Utmämndes 1869 till professor i anatomi vid Akademien för de fria konsterna, der han sedan 1863 förestått undervisningen i detta ämne. — För att studera främmande lands balneologiska och klimatiska förhållanden har han flere gånger företagit vidsträckta utrikes resor, sednast kring spanska och italienska medelhafskusterna. 1872 vistades han någon tid i Amsterdam för att under Dr. Metzgers ledning taga kännedom om massage-behandlingen. C. är ledamot af styrelserna för Gymnastiska central-institutet, för Stockholms stads nya sjukhus vid Sabbattsberg, för Techniska och konstindustriella skolan i Stockholm m. m. Af hans skrifter må nämnas: Om romerska bad och finska badstugar (i „Hygiea“ 1871; särskildt utgifven under Titel „Om bad“, I. s. å.), Meddelanden om Massage eller Manipulationers användander för hygieniskt och terapeutiskt ändamål (Hygiea 1873) och Bidrag till kännedomen om klimat och bad vid Sveriges westkust I., Studier öfver Nordsjøkusternas sommarklimat (i Nord. Med. archiv 1876 och 1877, äfven särskildt utgifvat). Vid Centraltryckeriets brand i Stockholm Dec. 1875 förstördes ett af honom utarbetadt större plastiskt-anatomiskt planchverk. — C. har jämväl som skulptör utfört åtskilliga större och mindre porträttbyster.

A. T. GOËS.

Axel Theodor Goës, Provinsialläkare i Visby distrikt på ön Gotland, Riddare af Kgl. Wasa Orden, föddes i Östergötland (Sverige) 1835 af föräldrarne Upbörds- och Sjukhusläkaren Edward

Theodor Goës och Henrietta Sophia Goës (född Goës); blef student vid Upsala universitet 1854; medico-philosophiæ Candidat 1856; medicinæ Candidat 1860; medicinæ Licentiat 1864; alt i Upsala. Åtföljde 1861 såsom läkare och naturforskare den arktiska expeditionen under Torell; gjorde samma och följande år undersökningar öfver Norska Finmarkens och Bohusläns hafsfauna. Var 1864 ammanuens vid den pathologico - anatomiska Institutionen i Upsala och biträdde 1864 naturhistoriska Museum i Stockholm. Utnämdes samma år till Guvernements- och Garnisonsläkare på westindiska ön St. Barthelemy och gjorde der med understöd af statsmedel forskningar i det Carabiska hafvets fauna Återvände från ön 1870 och utnämdes 1871 till Provinsialläkare i Boxholms distrikt i Östergötland, derifrån han 1879 förflyttades till Gotland.

Har författat: *Curstacea podophthalmata Sveciæ och Amphipoda Spitsbergensia.* (I Kgl. Vetenskaps Academiens Öfversigt).

Om växtligheten på St. Barthelemy (i „Botaniska Notiser“).

Om helso- och sjukvården på St. Barthelemy (i Hygiæa).

Om Arkaner (i Tidsskriften „Eira“).

Samuel Fahlberg, ett blad ur Sveriges läkarehistorie (ibidem).

Commentarier till en ethisk medicinalcodex (ibidem under tryck).

M. MALMBERG.

Mauritz Malmberg, Medicinæ Licentiat & Chirurgiæ Magister, Districtläkare i Motala Östra district, Riddare af Kongl. Wasa Orden. Född 1829 i Jemshög uti Blekinge Län, Student 1848 i Lund, Med. Candidat 1854, Med. Licentiat 1856, Chirurgiæ Magister 1860. — Underläkare vid Seraphimer Lazarettet i Stockholm 1856, Districtläkare i Örebro Län 1858, Provincial-

läkare på Gottland 1863, Districtläkare i Motala uti Linköpings Län 1863.

Tryckta skrifter: 1) Uppsatser i Svenska med. tidskriften *Hygiæa*: om difteri, om fall af Graviditas extrauterina, och om ett fall af Placenta prævia med lycklig utgång för moder och foster. — 2) Uppsats i Svenska med. tidskriften *Eira*: Om Motala Mekaniska Verkstads sanitära förhållande och sjukvård. — 3) Uppsats i Svenska Läkaresällskapets Handlingar: Om de gastriska och nervösa febrarnas förhållande inom Motala district året 1867. — 4) „Om Tuberculosis pathogenes“, inlemnad som täflingskrift för pris och belönad med Svenska Läkare sälls-kapets halfsekelmedalj.

C. H. HOMANN.

Christian Horrebow Homann, Distriktslæge i Kragerø, Son af C. H. Homann, ligeledes Distriktslæge smstds., født i Kragerø 16 Aug. 1826, tog 1842 Artium og 1847 medicinsk Examen. I 1848 gjorde han frivillig Lægetjeneste ved Feltlazaretet paa Augustenborg. Se det af Cand. med. F. Kjær udgivne Skrift „Norges Læger i det nittende Aarhundrede“. Christiania 1873. Til hvad der paa pagina 209 og 494 er anført skal jeg tilføie, at jeg i Aarene 1874—76 mødte paa Stortinget som Repræsentant for Kragerø, og at jeg før Valget i 1876 erklærede mig uvillig til at modtage Gjenvalg; samt at jeg den 21 Januar 1879 „for fortjenstfuld Lægevirksomhed“ er udnævnt til Ridder af St. Olafs Orden.

J. NICOLAYSEN.

Julius Nicolaysen, født i Bergen 31 Juli 1831, tog Examen artium (Laudabilis) 1849, Examen philosophicum (Laudabilis) 1850, Examen medicum (Laudabilis) 1856.

Som medicinsk Studerende var han ansat som Choleralæge

i 1853 først i Christiania siden i Oslo. I 1856 fungerede han nogen Tid som Assistent hos Distriktslæge Homann senior i Kragerø. Efter Embedsexamen ansattes han i December 1856 som Opsynslæge under Vaarsildefisket i Nordre Bergenhus. Vaaren 1857 erholdt han Constitution som Militærlæge og gjorde Tjeneste ved Cavalariets Rekrutskole paa Hedemarken, senere ved Militærudskrivningen i Smaalehnene. Fra Oktober 1857 til Slutningen af Juni 1860 gjorde han Tjeneste ved den norske Gardeafdeling i Stockholm; Sommeren 1860 deltog han, som Adjoint hos Overlægen, i Leirsamlingen paa Stjørdalshalsen, og forrettede senere Tjeneste i Kristiania, først i flere Aar som Adjoint hos Generalchirurgen, senere som Underlæge ved Garnisonssygehuset, samt som Sekretær i Armeens forstærkede Lægekommision.

Fra $\frac{1}{9}$ 1863 var han i 3 Aar ansat som Reservechirurg ved Rigshospitalet, blev i 1867 Universitetsstipendiat i Chirurgi og udtraadte som Følge heraf som surnumerær i Armeen. Vinteren 1866 foretog han en $3\frac{1}{2}$ Maanedes Udenlandsreise til Tydskland, Østerrige, Italien og Frankrige, og var i 1867—68 i Amerika, England, Frankrig, Holland, Preussen og Danmark i et Tidsrum af 13 Maaneder med offentligt Reisestipendium, ligesaa i 1870 med offentligt Stipendium $2\frac{1}{2}$ Maaned i Preussen og Østerrige. Under Professor W. Boecks Permission fra Universitetet i 1868—69 foredrog han Akiurgi og nogle chirurgiske Discipliner ved Universitetet, ansattes den 14 Marts 1870 som Professor i Chirurgi ved Frederiks Universitet og 23 Marts 1872 som Overchirurg ved Rigshospitalet i Kristiania.

Af videnskabelige Afhandlinger og Opsatser kan nævnes:

Optegnelser fra Vaarsildefiskeriet i Nordre Bergenhusamt 1857 (N. Mag. f. Lægevidenskab 2 R. XI B).

Om Ovariotomi, dens Historie, Berettigelse og Udførelse (N. Mag. f. L. 2 R. XIX B.).

Forskjellige Beretninger om udførte Ovariotomier.

Beretninger fra Rigshospitalets chirurgiske Afdeling fra Nov. 1864 til Oktober 1866.

Om Anvendelsen af Antiseptica i den nyere Tids Chirurgi (Breve fra Udlandet 1868).

Om Dødelighedsforholdene efter de større Amputationer i Norge (N. Mag. f. L.). 2 R. XXIII B.

Om Hofteledsygdommen (Nord. med. Arkiv 1. Nr. 3).

Kliniske Meddelelser fra Rigshospitalets chirurgiske Afdeling. (N. Mag. f. L.).

J. WORM MÜLLER.

Jakob Worm Müller, professor i medicin, bestyrer af det fysiologiske institut ved Kristiania universitet, er født i Bergen den 23de december 1834, absolverede i 1852 examen artium med karakteren laudabilis, i 1853 examen philosophicum med laudabilis præ ceteris og i 1860 examen medicum med laudabilis. Fra september 1860 til september 1865 opholdt han sig i Kristiania, hvor han havde en meget udbredt praxis. Fra oktober 1865 til marts 1867 var han beskjæftiget med det praktiske studium af øjen- og ørensygdommene i Wien, Würzburg og Bonn. I 1867 begyndte han at studere fysiologi og gjorde i 1867—70 de fornødne forstudier i anatomi, histologi og fysiologi i Zürich, Würzburg, Breslau og Leipzig. I disse år udgav han følgende arbejder.

Versuche über die Einflüsse der Wärme und chemischer Agentien auf die electromotorischen Kräfte der Muskeln und Nerven. Würzburg 1868.

Untersuchungen über Flüssigkeitsketten, Beiträge zur Physik, Physiologie und Chemie; erste Abtheilung. Leipzig 1869.

Experimentelle Beiträge auf dem Gebiete der thierischen Elektrizität. (I „Untersuchungen aus dem physiologischen Laboratorium in Würzburg. Leipzig 1869“.)

Fortgesetzte Untersuchungen über Flüssig-

keitsketten. (I „Poggendorffs Annalen der Physik und Chemie. 1870“.)

Ueber die Präexistenz des Muskelstromes und über die Veränderungen der Stromverhältnisse nach der Entblössung. (I „Reichert's und Du Bois-Reymond's Archiv für Anatomie und Physiologie. 1870“.)

Den 1ste september 1870 blev han stipendiat i fysiologi ved Norges universitet, 1871 medlem af videnskabselskabet i Kristiania; han udgav i 1871:

Ueber die Spannung des Sauerstoffs der Blutscheiben. (I „Arbeiten aus der physiologischen Anstalt zu Leipzig. 1870“.)

Som stipendiat holdt han våren 1872 forelæsninger ved universitetet; den 3die maj 1873 blev han udnævnt til extraordinær professor i fysiologi, den 26de september, 1877 til ordinær professor og bestyrer af det fysiologiske institut. Han har fungeret som viceformand i det norske medicinske selskab i 1876 og 1877, og som formand i 1878 og 1879. Siden 1873 har han udgivet følgende fysiologiske arbejder:

Die Abhängigkeit des arteriellen Druckes von der Blutmenge. (I „Berichte der Königl. Sächs. Ges. d. Wissensch. math.-phys. Classe. 1873“.)

Transfusion und Plethora. Eine physiologische Studie. (Universitetsprogram for 1ste semester 1875. Kristiania 1875.)

I „Pflügers Archiv für die gesammte Physiologie des Menschen und der Thiere“ har han publiceret:

Zur Kenntniss der Nucleïne. Vorläufige Mittheilung. (Bd. 8. 1874.)

Ueber die Empfindlichkeit der essigsäuren und ameisensäuren Kupfersalze als Reagentien auf Traubenzucker. (Bd. 16. 1878.)

Ueber das Verhalten des normalen Harns zu essigsäurem und schwefelsäurem Kupferoxyd und zum Barfoed'schen Reagenz. (Bd. 16. 1878.)

Worm Müller und J. Hagen: Die Titrirung des Trau-

benzuckers im menschlichen Harn und in thierischen Flüssigkeiten überhaupt. (Bd. 16. 1878).

Worm Müller und J. Hagen: Ueber angebliche Verbindungen des Traubenzuckers mit Kupferoxydhydrat. (Bd. 17. 1878).

Worm Müller und J. Hagen: Ueber Verbindungen von Traubenzucker mit Kupferoxyd und Kali. (Bd. 17. 1878).

Efterskrift til foregående afhandling. (Bd. 18. 1878).

De i 1878 udkomne arbejder ere også trykte i „Archiv for Mathematik og Naturvidenskab“ Bd. 2. og 3. — I Bd. 1 af samme tidsskrift har han publiceret:

Om Tællingen af de røde Blodlegemer efter Mallassez's Methode. (1876).

Om Forholdet imellem Blodlegemernes Antal og Blodets Farvekraft. (1876).

Desuden har han skrevet arbejder af mere populært-videnskabeligt indhold, navnlig om mineralvande og næringsmidler, samt leveret enkelte mindre meddelelser af klinisk interesse.

1876 grundede han i forening med prof. dr. Sofus Lie og prof. dr. G. O. Sars „Archiv for Mathematik og Naturvidenskab“, som fremdeles udgives af den samme redaktion.

P. H. VOGT.

Peter Herman Vogt, Søn af Provst i Eidsvold N. N. Vogt, født paa Eker 30te Marts 1829. Dimitteret fra Christiansands Latinskole tog han Examen artium 1847 med Laudabilis, Examen philosophicum 1848 med Laudab. præ. ceteris og Examen medicum 1855 med Laudab. Under Choleraepidemierne i Christiania 1851, 53 og 66 fungerede han som Choleralæge, i sidstnævnte Aar som Overlæge paa Lazaret. Sommeren 1854 og 55 var han Assistentlæge ved Eidsvolds Jernbad. Høsten 1855 be-

gyndte han sin praktiske Virksomhed som Læge i Christiania, hvorunder han i flere Aar var Amanuensis hos Professorerne Heiberg og Conradi. Kandidattjenesten ved Rigshospitalets medicinske og chirurgiske Afdelinger samt paa Fødselsstiftelsen udførte han i Aarene 1858 og 59. Fra 1860—63 var han ansat som Reservelæge ved sidstnævnte Anstalt samt tillige fra 1860 i 4 Aar anden Lærer og Examinator ved Jordemoderskolen i Christiania. Fra 1866 forrettede han i 4 Aar som Sekretær ved Universitetets medicinske Fakultet. Under 5te Mai 1870 udnævntes han til Bestyrer og Førstelærer ved Jordemoderskolen i Bergen og Overlæge ved den til samme knyttede Fødselsstiftelse. 25de Oktober 1870 beskikkedes han til Medlem af Kontrollkomisionen for Möllendals Sindssygeasyl ved Bergen.

I 1863 og 64 foretog han en videnskabelig Udenlandsreise, under hvilken han i Berlin væsentlig studerede den interne Pathologi og Børnesygdommene.

I Norsk Magaz. f. Læger har han foruden flere Anmeldelser og Uddrag sammen med Prof. Faye udgivet: Statistiske Resultater støttede til 3000 paa Fødselsstiftelsen i Christiania undersøgte Svangre og Fødende samt Børn. Normale Menstruationsforholde i Norge (Opsatsen blev tilstillet den internationale Kongres for Læger i Paris 1866 og er optagen i dens Forhandlinger). Om Navlesnorfremfald. Laparotomi ved ovariale og fibrøse Svulster. Tiaarberetning om Fødselsstiftelsen og Jordemoderskolen i Bergen. Desuden en hel Del kasuistiske Meddelelser, der ere trykte i Lægemagazinet væsentlig angaaende gynækologiske Objekter samt vedkommende Fødsel og Barselseng.

Han var norsk Medudgiver af 1ste Bind af Nord. med. Archiv.

H. P. JENSEN.

Hans Peter Jensen, Etatsraad, R. af Db. Dbmd., forh. Overlæge ved Østifternes Sindssygeanstalt paa Oringe. Jeg er født den 25de November 1818. Min Fader var Peter Jensen Tollestrup, Bud ved Nationalbanken. I mit 13de Aar anbragtes jeg i den af Prof. M. Nielsen bestyrede Borgerdydskole i Kjøbenhavn, hvorfra jeg dimitteredes til Universitetet i Oktober 1836, tog derefter 2den Examen og endelig examen medico-chirurgicum i Mai 1843. Skjøndt jeg var kommen noget sent til Studeringerne og senere ved at begynde med at studere østerlandske Sprog tabte noget over et Aar for mit medicinske Studium, vare dog Vidnesbyrdene fra min akademiske Løbebane i det Hele upaaklagelige, idet jeg — hvis det forøvrigt sømmer sig, i alt Fald da kun for en Ordens Skyld, nu at berøre slige Ting — ved min sidste Examen erholdt laudabilis, ved de to første laud. præ cæteris.

Den 18de Oktober 1843 ansattes jeg som Kandidat ved St. Hans Hospital for Sindsyge. Studiet af Sindssygdomme havde dengang alt beskjæftiget mig 1 Aars Tid og drog mig stærkt til sig med et indre Kalds-Magt. Den 30te April 1845 ansattes jeg ved en ganske uforudseelig gunstig Tilskikkelse som Reservelæge for 3 Aar ved samme Hospital, hvilken treaarige Functionstid stadigt successivt fornyedes indtil jeg i Mai 1857 tog min Afsked for mere udelt at kunne røgte det Hverv, der imidlertid var blevet mig betroet af Staten.

Allerede i 1845 havde jeg paa en kortere Reise havt Leilighed til at besøge de forskjellige Mønsteranstalter i det østlige Tydskland, paa en etaarig Reise som jeg, atter for egen Regning, foretog i 1846, studerede jeg først et halvt Aar Psychiatri i Paris og opholdt mig derpaa i længere Tid ad Gangen ved de større Departementsanstalter i det østlige Frankrig og Hovedanstalterne i det sydvestlige og nordlige Tydskland for ved egen Iagttagelse at skaffe mig et muligt indtrængende Kjendskab til hele Detaillen i Anstalternes Administration og deres hele Oekonomi. Det var dengang en frugtbringende Tid for An-

staltsvæsenets Udvikling. De ved denne Leilighed indsamlede Materialier og Erfaringer kom til god Nytte for mig, da jeg ved kgl. Commissorium beordredes til at indtræde under 11te Octbr. 1853 som lægekyndigt Medlem i den til Opførelse og Organisation af en Sindssygeanstalt paa Oringe nedsatte Commission. Den 14de Septbr. 1857 udnævntes jeg derpaa til Overlæge ved den da fuldfærdige Anstalt. I Aarene 1868—71 udvidedes den til sin fulde Størrelse, ved hvilken Leilighed igjen Ledelsen af Anlægget saavel i dets Helhed som i al Detail var mig overdraget. Den stærkt centraliserede Organisation af denne Anstalt ligesaavel som den practiske Virksomhed, jeg en Række Aar igjennem har udført der baade som Directeur og som Overlæge ere de ydre Vidnesbyrd, jeg formaaer at fremlægge om et Arbeide paa Aandslivets Omraade. Da min tiltagende Synssvækkelse lod mig føle, at jeg ikke mere fyldestgjørende kunde varetage min Gjerning i Anstalten, ansøgte jeg Hans Majestæt om min Afsked, der tilstodes mig under 27de Novbr. 1875, idet der allernaadigst samtidigt gaves mig Titel af Etatsraad. I 1862 var jeg bleven benaadet med Titelen af Professor, i 1869 med Ridderkorset af Dannebrog og i 1873 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. I en forholdsvis tidlig Alder maatte jeg saaledes slippe den Gjerning, jeg havde viet mig til fra min Ungdom; min Tanke kunde atter vende sig til mine tidligste Studier og atter knytte de Traade, som dengang havde maattet afbrydes, om end nu med ufuldkomnere Udbytte, saa dog saaledes, at jeg ikke fuldstændigt og blot behøvede at henregne mig til dem, som en gammel Græker skjæmtende kalder *βιβλιακοὶ χαρακίται Μουσείων ἐν ταλάρῳ*.

F. C. KREBS.

Frederik Christian Krebs er født i Kjøbenhavn d. 15de Octbr. 1814, hvor min Fader Cand. juris P. A. Chr. Krebs var ansat i det Kglige Rentekammer. I Kjøbenhavn tilbragte jeg mine

første 10 Leveaar og modtog jeg min første Skoleundervisning, indtil min Fader, der 1824 blev udnævnt til Amtsforvalter i Ringsted Amtstuedistrikt, flyttede til nævnte By, hvor jeg nød privat Undervisning i halvandet Aar. 1826 blev jeg sat i Herlufsholms Skole, hvorfra jeg 1834 blev demitteret til Universitetet og der bestod Examen artium med Hovedcharacteren „Laudabilis“. Efter at jeg det følgende Aar havde underkastet mig Exam. philol. & philos., foretog jeg i Sommeren 1836 en Reise som Volontair med Orlogsbriggen St. Croix til Vestindien. Efter at være hjemkommen tog jeg strax fat paa det lægevidenskabelige Studium og underkastede mig Efteraaret 1841 Lægeexamen med Hovedcharacteren „Laudabilis“. I Sommeren 1842 var jeg en kort Tid constitueret som Distriktslæge i Lyngby Lægedistrikt, og i Vinteren 1842—43 gjorde jeg Tjeneste som Candidat paa den Kglige Fødsels- og Pleiestiftelse. Fra 1843 til 1847 gjorde jeg 3 Togter som Skibslæge og Overskibslæge i Sø-Etatens Tjeneste, idet jeg tillige i Mellemrummene imellem disse Togter forrettede Tjeneste som Candidat paa Frederiks Hospital og som Reservelæge paa Sø-Etatens Hospital. Den 20de September 1847 blev jeg allernaadigst udnævnt til Distriktslæge paa Læsø, hvorfra jeg d. 11te Mai 1855 i samme Egenskab forflyttedes til Skjelskør. Her forblev jeg indtil min Ansættelse som Physicus over Fyens Stift den 17de Marts 1871. I Skjelskør var jeg en Deel Aar Medlem af denne Kjøbstads Byraad. I Sommeren 1863 foretog jeg ved offentlig og privat Understøttelse en Reise i England, Skotland, Irland, Frankrig og Belgien, nærmest for at undersøge visse sociale Forhold. — Efter Opfordring overtog jeg Redactionen af Berlingske Tidende fra d. 15de October 1864 til d. 15de April 1865, og 1867—58 udgav jeg Maanedsskriftet „Samfundet“. Den 11te Juni 1869 blev jeg allernaadigst udnævnt til Medlem af Kommissionen til Fattigvæsenets Ordning og d. 20de September 1875 til Medlem af Kommissionen til Undersøgelse af Arbejderforholdene i Danmark. Ved Understøttelse fra Valloe Stift og det Classenske Fideicommiss blev jeg sat istand til at deeltage i den hygieiniske Congres i Brüssel 1876, og paa Hjemreisen herfra

fandt jeg Leilighed til at see Kunst- og Kunstindustriudstillingen i München. — Den 1ste Juni 1877 blev jeg allernaadigst udnævnt til Ridder af Dannebrog. — Her i Odense er jeg paa 7de Aar Medlem af Byraadet.

C. J. BOYE.

Claudius Julius Boye er født den 16de Juli 1823 på gården Marielyst på Amager, som min fader Niels Boye dengang ejede. — 4 år gammel kom jeg i huset hos en barnløs farbroder, købmand Claus Stage Boye i Rudkøbing, hvor jeg fandt et hjem, der med hensyn til kærlighedsfuld omsorg fuldt erstattede det fædrene, medens det, hvad opoffrelse for min udvikling angik, ydede langt mere, end dette vilde have været istand til. — I mit 13de år blev jeg sat i Sorøe-skole, hvor jeg 1842 tog examen artium og 1844 den filosofisk-filologiske examen, der dengang her toges i 3 afdelinger, hver med et halvt års mellemrum. — Jeg kom derefter til København, hvor jeg straks begyndte på det medicinske studium, som jeg fortsatte indtil det slesvig-holstenske oprør udbrød 1848, da jeg frivillig gik med som læge, og deltog som sådan i krigene 1848–50. — Imidlertid fik jeg dog lejlighed til under en permission i foråret 1849 at tage lægeexamen. Efter i 1850 at være udtrådt af militæretaten nedsatte jeg mig som praktiserende læge i Gråsten i Sønderjylland og ægtede samme år frøken Emilie Louise Secker, datter af afdøde konsul Secker i Horsens. — I Sønderjylland forblev jeg til foråret 1855, da jeg på grund af en hos mig opståt tvivl om lægegjerningens betydning og nytte i forbindelse med nogen mistillid til mig selv, besluttede at opgive den og derfor købte ejendommen Haughus i Jællingsogn ved Veile, som jeg siden har besiddet og beboet. Her udviklede sig imidlertid, af en fra først af nærmest i form af tjenester til naboer ydet hjælp, efterhånden en ikke ubetydelig praxis, som jeg nu viede mine kræfter med saa meget desto større Iver, som jeg

mere og mere havde fåt øjet op for lægegerningens store og velsignelsesrige betydning så vel for den enkelte som for samfundet i det hele. Under omstændigheder, som jeg har meddelt i hosptd. for 1868 pg. 165, udførte jeg næsten nødtvungen i Sptbr. 1868 min første ovariotomie, der tillige blev den første heldige ovariotomie i Danmark, og hermed åbnedes døren for mig til en hel ny side af min lægegerning, hvori jeg siden, så vidt omstændighederne have tilladt det, har søgt videre at udvikle mig, og har jeg om denne min virksomhed af og til aflagt beretning i vore medicinske tidsskrifter. — På grund af de isolerede forhold, hvorunder jeg virker ude på landet, har jeg ikke havt få vanskeligheder at overvinde, og blandt disse har det ikke været den mindste at skaffe ordentlig plads for operationspatienterne. Jeg har derfor ofte måttet optage disse i mit eget hjem, og har min hustru ved deres behandling stået mig trofast bi, og ydet mig en hjælp, uden hvilken jeg havde måttet lade meget af det, jeg har set mig istand til at udrette, ugørt.

Siden jeg paany optog min lægegerning, har jeg, hvor mange sorger og skuffelser jeg end har måttet friste, dog så lidt fortrudt det, at jeg tvertimod nu, da jeg kan se tilbage på en ikke kort virksomhed i dens tjeneste, ligeoverfor mine tidligere tvivl tør udtale som min fulde overbevisning, at der ikke gives nogen gerning, der i den grad træder i humanitetens tjeneste, eller i den grad er forædlende for dens ulover, som lægens.

H. V. STOCKFLETH.

Harald Viggo Stockfleth er født i Kjøbenhavn den 29. Septbr. 1824; Faderen var Guldsmedmester H. C. Stockfleth, Moderen Anna Lovise født Clausen. Da mine Forældre vare uformuende og havde mange Børn, kunde de ikke anvende synderligt paa disses Undervisning; jeg selv kom først, da jeg var 13 Aar

gammel i en tarvelig Borgerskole og confirmeredes efter 2 Aars Skolegang. I Efteraaret 1840 tog jeg saa Forberedelsesexamen ved Universitetet, og 4 Aar efter, i Foraaret 1844, Dyr læge-examen med første Charakter. Umiddelbart efter bestaaet Examen ansattes jeg som Candidat i Veterinærskolens ambulatoriske Klinik og virkede her i 2½ Aar under den særdeles dygtige og erfarne Dyr læge Tolstrups Veiledning. Sygdom tvang mig dog allerede i Sommeren 1846 til opgive denne Stilling, og indtil Foraaret 1847 var jeg herved tvungen til Uvirksomhed. For at ophjælpe Helbredet flyttede jeg i Mai 1847 til Valby, kom efterhaanden til Kræfter og erhvervede mig stor Praxis, som forøgedes efter at jeg i 1848 var flyttet til Vesterbro og havde erholdt Ansættelse som Amtsdyr læge paa Kjøbenhavns Amts søndre Birk. I 1850 blev jeg opfordret til at søge Posten som Dyr læge ved Veterinærskolen, som havde staaet ubesat siden 1847, og jeg tiltraadte den den 1ste Juli s. A. Ved Oprettelsen af den kgl. Veterinær- og Landbohøiskole constitueredes jeg under 11te Marts 1858 som Lektor i ambulatorisk Klinik og en Del af Pathologien og Therapien (Chirurgi og Fødselshjælp) og erholdt kongelig Udnævnelse den 28de Aug. 1859. Den 12te Oktober 1869 blev jeg udnævnt til Ridder af den norske St. Olafs Orden, og da jeg den 30te f. M. havde været Dyr læge i 25 Aar, havde jeg den Glæde at modtage forskellige Beviser paa Venskab og Hengivenhed fra Colleger og Elever. Den 5te Novbr. s. A. udnævntes jeg til Professor, og den 12te Oktober 1870 til Medlem af det Veterinære Sundhedsraad. I Anledning af den danske Veterinærskoles hundredaarige Jubilæum den 13de Juli 1873 blev jeg optaget som Æresmedlem af Veterinær-Selskaberne i Dorpat og St. Petersburg, og den 21de Juli s. A. udnævntes jeg til Ridder af Dannebrog.

Fra 1853 til 76 har jeg med offentlig Understøttelse foretaget Rejser i Tydskland, Østerrig, Schweiz, Norditalien, Frankrig, Belgien, England, Skotland og Sverig, nærmest for at gjøre mig bekendt med de derværende Veterinærskoler, og hvad hermed staaer i Forbindelse. Beretning om nogle af disse Reiser,

som have været af stor Betydning for mig som klinisk Lærer, er optaget i Tidsskrift for Veterinærer, Bind 2, 6 og 9.

Min Stilling som klinisk Lærer har selvfølgelig givet mig Leilighed til at gjøre Iagttagelser og samle Erfaring, og for at gjøre disse tilgængelige for en videre Kreds, har jeg offentliggjort dem dels som selvstændige Arbejder, hvoraf under Tittelen „Cliniske Iagttagelser“ to Hæfter udkom 1861 og 63, dels som mindre Afhandlinger i Tidsskrift for Veterinærer, 3—16 Bind. Af disse skulle fremhæves: Den ondartede Klovesyge hos Kvæget, Mund- og Klovesygen, Mundsygen hos Hesten, Rygmærkstyfus, Castration af Klaphingste; de tvende sidstnævnte Spørgsmaal ere yderligere behandlede i Dyr lægeforeningens Møder. Af denne Forening var jeg en af Stifterne og affattede som dens Sekretær Beretning om dens Møder og Forhandlinger indtil 1874, da jeg valgtes til Formand. Ved Behandling af en Del forskjellige Æmner har Dyr lægeforeningen bidraget til at klare flere Spørgsmaal, som have Interesse for Veterinærfaget. Den har endvidere paa mit Forslag i Anledning af den danske Veterinærskoles hundredaarige Jubilæum den 13de Juli 1873 stiftet et Legat ved Bidrag af Veterinærer og Veterinærvidenskabens Velyndere (deriblandt den norske Regjering med 10,000 Kroner); Legatet eier noget over 15,000 Kroner, og dets Renter anvendes udelukkende til Veterinærvidenskabens Fremme, det ene Aar til Forfatterpræmier, det andet Aar til Reisetipendier for danske og norske Dyr læger, udgaaede fra Veterinærskolen i Kjøbenhavn.

Efter at det i 1860 var blevet mig overdraget at holde Foredrag over de vigtigste Sygdomme hos Hesten, Kvæget og Faaret for Landbrugsstuderende ved Veterinær- og Landbohøiskolen, udgav jeg 1862 en „kort Fremstilling af de vigtigste Sygdomme hos Hesten, Oxen og Faaret“, som indtil 1877 er udkommen i 3 Oplag. Af en af mig 1868 paabegyndt, med mange Afbildninger forsynet, Haandbog i Veterinærchirurgien ere indtil 1877 to Dele udkomne; første Deel indeholder de almindelige chirurgiske Sygdomme, Vævenes og Leddenes chirurgiske Sygdomme, og anden Del omfatter Hovedets, Halsens,

Brystets og Bugens Sygdomme. Der mangler nu kun Urin- og Kjønsredskabernes samt Lemmernes Sygdomme. Haandbogen er bleven oversat paa Tydsk, ligesom ogsaa flere mindre Afhandlinger.

J. S. V. LASSEN.

Jeg *Julius Severin Vilhelm Lassen* er født d. 4de Juli 1847 på Bisgård på Samsø, hvor min Fader Christian August Lassen indtil sin Død i 1871 var Forpagter. Min Moder er Marie Elisabeth Margrethe f. Gram, en Sønesøns Datter af Professor theologiæ ved Sorø Akademi Laurids Gram, der atter var en Broder til Professor Gehejmearkivar Etatsråd Hans Gram.

Indtil mit 13de År blev jeg undervist i mit Hjem på Samsø, og i Året 1860 blev jeg optagen som Discipel i Århus Katedralskoles 4de Klasse. Ved denne Skole var min Morbroder Adam Vilhelm Gram allerede dengang Lærer i Religion og Dansk; jeg nævner her denne Mand, fordi han ikke blot ved sine grundige alsidige Kundskaber, men ved sin hele Personlighed fik en afgjørende Indflydelse på hele min Udvikling og Livsretning. I 1865 blev jeg dimitteret fra Skolen med første Karakter med Udmærkelse, og i Sommeren 1866 tog jeg den filosofiske Examen. Derefter begyndte jeg Studiet af Retsvidenskaben, men vaklede en Stund mellem denne og det theologiske Studium. Det var Professor Ågesens Forelæsninger, der for mig — som for så mange af mine Samtidige — bleve det Afgjørende og endelig knyttede mig til Retsvidenskaben. Under det næsten daglige Samliv med min senere afdøde Morbroder Professor juris Frederik Terkel Julius Gram, der til det sidste var min trofaste grundige Vejleder, tilbragte jeg nu i de for mit Studium gunstigste Vilkår 4¹/₂ År med Forberedelse til den fuldstændige juridiske Examen, som jeg i Vinteren 1870—71 bestod med Karakteren Laudabilis til den theoretiske og praktiske Prøve.

Min Faders ved denne Tid pludseligt indtrædende Dødsfald

medførte, at jeg efter Examen et halvt År måtte opholde mig i mit Hjem paa Samsø, hvor jeg kunde anvende adskillig Tid på retsfilosofiske og romerretlige Studier. Jeg vendte ved Sommer-tide derfra tilbage til Kjøbenhavn og naaede hurtigt en udstrakt Virksomhed som Manuduktor til den fuldstændige juridiske Examen, hvorhos jeg i Juli 1872 blev antagen som Volontør i Justitsministeriet. Om end den Virksomhed, jeg således havde valgt, i visse Retninger kunde fremme min videnskabelige Udvikling, trængte jeg dog i høj Grad til det Otium til videnskabelig Syssel, som en Udeulandsrejse afgiver, og det var derfor af allerstørste Betydning for mig, at jeg i Året 1875 erholdt det Hurtigkarlske Rejsestipendium. Jeg benyttede det til — efter et Ophold i Italien — navnlig at beskæftige mig med strafferetlige og processuelle Undersøgelser i Leipzig, Breslau og London. På alle disse Steder fandt jeg såvel hos de Retslærde som hos de praktiske Jurister, jeg henvendte mig til eller kom i Berøring med, den mest imødekommende Modtagelse. — Efter min Hjenkomst i 1877 indtraadte jeg som Assistent i Justitsministeriet og gjenoptog min Virksomhed som Manuduktor. D. 6te Maj 1879 forsvarede jeg min Afhandling „Om Betingelserne for Forsøgets Strafbarhed“ for den juridiske Doktorgrad.

O. S. RYDBERG.

Olof Simon Rylberg. Protokolsekretare, född på Cedersdal invid Stockholm d. 28. December 1822; föräldrar: possessionaten (proprietär) Olof Rydberg och Christina Krook; student vid Upsala Universitet 1839 och efter derstädes undergången examen för inträde i Konungens Kansli anställd i Kongl. Civil-Departementet och i Kongl. Kommerskollegium; utnämnd i november 1859 till H. Maj. Konung Carl XV:s tjenstgörande Handsekreterare, hvilken befattning han till i juni månad 1862 innehade, och slutligen i april 1868 till Protokolsekretare i Kongl. Hof-expeditionen; redigerade och utgaf år 1867 den berömda di-

plomaten Grefve Lagerbjelkes på franska författade memoirer („Notice Biographique sur la Carrière politique du Comte Gustave Lagerbjelke etc. écrite par Lui-même“. Stockholm 1867. 203 p. in-8:o) och öfversatte Michel Chevaliers ryktbara arbete „La Monnaie“ (Om Myntet. Afhandling i Politisk Ekonomi af Michel Chevalier. Öfversättn. fr. 2:a uppl. af O. S. Rydberg. Stockholm 1867. VIII och 501 sidor 8:o); har sedermera allt ifrån slutet af 1860:talet, under fortsatt idkande af statsvetenskapliga studier, hufvudsakligen egnat sig åt forskningar för utgifvandet af ett verk, ämnadt att innehålla de akter, hvilka från äldsta till närvarande tid bestämt och reglerat Sverges och Sverge-Norges förhållanden till främmande Magter; har, för samlande af materialier dertill, på offentlig bekostnad gjort resor i åtskilliga främmande länder och derunder anställt arkivforskningar; år 1870 i Moskva, St. Petersburg och Köpenhamn; år 1871 i sistnämde stad, i Hamburg och Hannover; år 1872 i Lübeck, Amsterdam, Haag, Brüssel, Brügge och Gent; år 1873 i Köpenhamn, Lille och Paris, samt år 1878 i Köpenhamn och Schwerin; åtnjuter allt ifrån år 1877, sedan Svenska Riksdagen på af Kongl. Maj. framställd nådig proposition dertill beviljat medel, ett årligt anslag för i fråga varande verks utarbetande; är Riddare af Franska Hederslegionen och Kongl. Belgiska Leopoldsorden samt Ledamot af Kongl. Samfundet för utgifvande af Handskrifter rörande Skandinaviens Historia.

Tryckt arbete: Sverges Traktater med Främmande Magter jemte andra dit hörande Handlingar utgifne af O. S. Rydberg. Första Delen 822—1335. Stockholm 1877. XXX och 637 sidor imperial 8:vo.

C. K. F. MOLBECH.

Jeg, *Christian Knud Frederik Molbech*, Søn af forlængst afdøde Etatsraad, Professor ved Kjøbenhavns Universitet, Christian M. og hans endnu levende Hustru Johanne Christine Lang-

berg, er født i Kjøbenhavn den 20de Juli 1821. Min første Underviisning udenfor det stille Barndoms Hjem modtog jeg i „Jomfru Sibberns“ dengang bekjendte Forberedelsesskole, hvorfra jeg, efter i nogen Tid at have læst privat med daværende Cand. phil. F. Rung, i Aaret 1830 blev optagen i den af Professor M. Nielsen styrede „Borgerdydsskole“ i Klareboderne. Dette i sin Tid berømte og stærkt besøgte Institut var vistnok under min Skoletid allerede i Tilbagegang. Jeg har i det mindste kun bevaret Indtrykket af en tung, aandsslovene Formalisme, under hvilken Lærere og Disciple arbejdede lige mekanisk, og jeg har kun een af mine Lærere, daværende Candidat i Theologien, nu afdøde Pastor C. Mynster i taknemlig Erindring for den vækkende Underviisning i Religion og Modersmaal, jeg i nogle Aar modtog af ham.

En ubestemt Frihedsfølelse, der efterhaanden arbejdede sig stærk under Skolens Tryk, medførte i Foraaret 1837 en for mit Fremtidsliv betydningsfuld Forandring. Jeg forlod Hovedstaden og blev, efter et halvt Aars Ophold hos den begavede Prædikant, Pastor Spang i Udby, Discipel i Vordingborg Latinskoles overste Klasse. De to Aar, jeg tilbragte her, i en af Sjællands skjønneste, minderigeste Ægne, under en human og forstandig Rektor, Professor Suhr's Veiledning, i dagligt Samliv med Skolens kundskabsrige, klart tænkende, fiint dannede Overlærer Dr. Fr. Lange, som havde optaget mig i sit Huus, og velsignelsesrigt paavirket i alle Retninger af det ædle, kjærlige Familieliv, som hos Assessor Aagaard og hans elskelige Hustru, paa den nærliggende Herregaard Iselingen, aabnede sig for mig — disse Aar vare bestemmende for hele min følgende Udvikling. De Spirer, som en forstandig og kjærlig Fader, en from og opoffrende Moder havde nedlagt i min Aand og mit Hjerte, kom nu først, understøttede af gunstige, med min Natur stemmende Livsbetingelser, til Gjennembrud og Væxt. Da jeg om Efteraaret 1839 vendte tilbage til Kjøbenhavn og blev Student (med Laud.), var jeg i mange Henseender forandret og havde, om end ikke nogen fast Plan for min Fremtidsvirksomhed, saa dog en klar Bevidsthed om, at denne væsentlig maatte blive af aandelig Natur.

Efter at have underkastet mig den filosofiske Examen (ligeledes med Laud.) besluttede jeg da at studere Theologi som den Fagvidenskab, der nærmest syntes at svare til mine Anlæg og min Aandsretning. Med daværende Lic. theol., nuværende Biskop Kierkegaard til Manudacteur, arbejdede jeg i nogen Tid fremad imod det selvsatte Maal, som jeg ogsaa sikkert vilde have naaet, hvis Tilfældet ikke havde berøvet mig den nævnte, ligesaa grundige, som aandfulde Veileder. Da min Manudacteur i Aaret 1842 blev Præst og forlod Hovedstaden, var det forbi med mit theologiske Studium, som jeg vel en kort Tid, med stedse aftagende Lyst, fortsatte under en Andens Veiledning, men derpaa opgav.

Hvad der ikke lidet bidrog til denne Beslutning, var en efterhaanden udviklet poetisk og æsthetisk Productionsdrift, der allerede var vaagnet hos mig under Sommeropholdet i Udby Præstegaard. Jeg havde i mit første Studenteraar (1840) udgivet en Digtsamling: „Billeder af Jesu Liv“ og vundet Universitetets Guldmedaille for en Afhandling „Om Billedhuggerkonsten og dens Poesi“, og skjøndt jeg hverken dengang eller senere betragtede mig som en af Poesiens Udvalgte, mente jeg dog at høre til de Kaldede. Jeg lagde altsaa en ny Plan for mit Liv, blev i Aaret 1843 antagen som Volontair (senere Amanuensis) ved det store kongelige Bibliothek og begyndte samtidig hermed et æsthetisk og literærhistorisk Studium, der, som jeg haabede, engang skulde bane mig Veien til en Lærerpост ved Universitetet. I hened to Aar arbejdede jeg med dette Maal for Øie, men fandt dog ved Siden deraf Tid, saavel til livlig Deeltagelse i Studenterlivet, navnlig i den saakaldte „akademiske Forening“, som til egen Production. Foruden at give efter for den ikke usædvanlige Ungdomssvaghed at optræde som Kritiker (i „Fædrelandet“ og andre Steder), betraadte jeg i disse Aar for første Gang den dramatiske Bane, skrev de to lyrisk-romantiske Skuespil: „Klintekongens Brud“ og „Venusbjerget“ (opførte i A. 1845) samt endeel mindre Digte (samlede i „Digtinger“, 1846.) En alvorlig Sygdom, der et Øieblik truede mit Liv og for længere Tid gjorde mig uskikket til Arbeide, afbrød

imidlertid baade Studium og Digtervirksomhed, og da jeg omsider nogenlunde havde gjenvundet mine Kræfter, traadte der mig en Fristelse imode, som jeg ikke kunde modstaa, endskjondt jeg vel forudsaae, at den vilde gribe forstyrrende ind i den Livsplan, jeg havde lagt og begyndt at gennemføre.

Hs. Majestæt, Kong Christian den Ottende, al aandelig Stræbens ophoiiede Beskytter, lod mig nemlig af egen Drift i Foraaret 1846 opfordre til at ansøge om en Reiseunderstøttelse. Jeg besluttede mig hurtig, tog glad og taknemlig imod den kongelige Naade, og gik den 2den August samme Aar ombord paa et Seilskib, som førte mig til Syds Spanien, hvorfra jeg, efter en Reise igjennem Andalusien (beskrevet i „En Maaned i Spanien“, 1848) atter indskibede mig i Gibraltar, for over Malta, Sicilien og Neapel at begive mig til Rom, der var det egentlige Maal for min Længsel. Efter et otte Maaneders Ophold i „den evige Stad“, vendte jeg, beriget med nye Indtryk og Kundskaber, over Norditalien og Paris tilbage til Hjemmet. Her modnedes, i Lobet af Vinteren 1848, en Tanke, som jeg allerede havde fattet i Rom, hvor jeg sammen med min trofaste, uforglemmelige Ven, Magister, senere Professor Hans Brochner første Gang havde læst Dantes Divina commedia i Grundsproget: den nemlig, at overføre dette Digterværk i mit Modersmaal. De herhen hørende Studier udgjorde i de følgende Aar min Hovedbeskæftigelse. Jeg foretog, væsentlig for dette Arbeides Skyld og atter i Selskab med min ovennævnte Ven, i Aaret 1852 53 en ny Reise til Rom, hvor jeg stiftede og fornyede endeel litteraire Bekjendtskaber og bl. a. blev optagen som Medlem af „Accademia degli Arcadi“. Min Oversættelse af Dantes „Helvede“ havde tilligemed Indledningen allerede seet Lyset i 1851, Tragedien „Dante“, ligeledes en Frugt af mine italienske Studier, udkom under min Fraværelse, men først i Aaret 1855 lykkedes det mig at faae „Skærsilden“ oversat, og i 1862 med Udgivelsen af „Paradiset“ at afslutte det Arbeide, jeg selv betragtede som mit Livs egentlige og væsentligste Gjerning. Stemninger, som ved Siden af den alvorligere Syssel hermed fyldte mit Sind,

havde jeg imidlertid givet Udtryk i endeel enkelte Digte, der under Titelen „Dæmring“ vare udkomne i A. 1851.

Under mit Ophold i Rom indtraf en Begivenhed, der med eet Slag forandrede min Livsstilling og gav min Virksomhed en ny, uventet Retning. Jeg blev, uden nogen udvortes Anledning fra min Side, kaldet til den ledige Post som extraordinær Professor i dansk og nordisk Literatur ved Universitetet i Kiel, modtog Udnævnelsen hertil den 24de Februar 1853 og begyndte nogle Maaneder efter min nye Embedsgjerning. Noget senere overtog jeg tillige Embedet som Lector i det danske Sprog og udnævntes endelig den 11te Marts 1858 til ordentlig Professor i det filosofiske Facultet med Sæde og Stemmeret i Consistorium. Aaret efter ægtede jeg Frøken Mathilde Krabbe, Datter af senere afdøde Generallieutenant Oluf K., og grundede saaledes et lykkeligt Hjem, der snart oplivedes af Børn, og hvori jeg fandt Bod for mange af de Savn, som min Stilling iøvrigt, paa Grund af de spændte politiske Forhold, ikke kunde andet end medføre. Som Universitetslærer havde jeg i adskillige Aar en ret tilfredsstillende Virksomhed, der først afbrødes, da Kong Frederik den Syvendes Død gav Løsenet til den Bevægelse, som et halvt Aar senere førte til Hertugdømmernes Adskillelse fra Danmark. Mit Forhold under disse for en danskfølende Mand høist piinlige og smertefulde Begivenheder var mig anvist ved den Instruktion, jeg som Embedsmand havde modtaget fra den danske Regering, og som jeg overalt, hvor det gjordes nødvendigt, holdt mig strengt efterrettelig. Som Følge heraf, blev jeg under 25de Juli 1864 af Forbundskommissærerne afskediget fra det Embede, jeg i elleve Aar havde beklædt, og vendte nu med min Familie tilbage til Kjøbenhavn, hvor jeg foreløbig modtog en Stilling som fast Medarbejder ved „Dagbladet“ under Hr. C. St. A. Billes Redaktion. En mindre Deel af de mange politiske, æsthetiske og kritiske Artikler, jeg i de paafølgende Aar skrev for dette Blad, udgav jeg, efterat min journalistiske Virksomhed var ophørt, i A. 1873 under Titelen: „Fra Daidernes Kar“.

Paa en tre Maaneders Reise nær, som jeg om Sommeren

1856 havde foretaget i Sverrige, fra Ystad over Kalmar, Visby og Stockholm op til Hernosand og derfra tilbage igjennem Dalarna, havde min Embedsvirksomhed siden 1853 hindret mig fra længere Udflugter. Min tidlig vakte Reiselyst var imidlertid vaagnet paany, og det Anckerske Digterlegat, som tildeeldes mig i A. 1865, gav mig Hjælp til at tilfredsstille den. Efter en Sommerudflugt til Norditalien og Sweits, reiste jeg om Efteraaret for tredie Gang til Rom, hvor jeg tilbragte Vinteren, væsentlig beskjæftiget med fortsatte Studier af italiensk Sprog og Literatur. Efter min Tilbagekomst tog jeg atter fat paa min afbrudte journalistiske Gjerning og vedblev med denne, indtil jeg under 28de August 1871 udnævntes til Censor ved det kgl. Theater, hvilken Stilling jeg endnu beklæder. Det nærmere Forhold til Scenen og dens Kunst, som denne Virksomhed medførte, vakte atter min Lyst til at arbejde for den danske Skueplads. Jeg oversatte og bearbejdede flere Stykker af fremmede Forfattere, skrev derpaa i A. 1875, i Anledning af Holbergstatuens Afsløring, Lystspillet „Renteskriveren“, to Aar efter Skuespillet „Ambrosius“, og i A. 1878 det endnu ikke opførte Folkeskuespil: „Farao's Ring“. De to første Arbejder have bragt mig Glæde og Ære over Forventning, og naar jeg i dette Øieblik seer tilbage paa mit stærkt bevægede Liv, da er det med en Følelse af dyb Taknemlighed mod mit Fædreland, Forældre, Venner, og den Hoiskole, som har hædret mit Navn og min Stræben, men først og sidst imod Forsynet, der har ledet min ofte vildsomme Gang og ad sine Veie fort mig i Havn.

A. BLOMSTRAND.

Anders Blomstrand, Missionär. Född i Wexiö den 19. December 1822. Föräldrarne: Lectorn i Grekiska och Hebreiska språken Johan Blomstrand och Severina Rodhe, dotter af Contractsprosten Christian Wilhelm Rodhe i Hvalinge i Halland. Efter genomgående af Wexiö Schola och Gymnasium Student

i Lund den 29. September 1840, promovrad till Philosophie Doctor 1844, prestvigd den 20. Juni 1849. Förestod den Theologiska Lectionen vid Wexjö Gymnasium vårterminen 1845 Kallad till Docens i Kyrkohistoria vid Lunds Universitet den 28. December 1846 efter den 31. October samma år aflagdt specimen. Förestod Professoren i Kyrkohistoria och Symbolik från Påskferierna 1847 till vårterminens slut, hela läsåret 1847—48, Höstterminen 1848, från den 14. April 1849 till vårterminens slut, hela läsåret 1850—51 samt från den 22. April 1852 till terminens slut. Aflade 1852 akademiskt Disputationsprof för Examen pastorale och 1853 för en theologisk Adjunctur vid Universitetet, till hvilken han och samma år å förslaget uppfördes. Drifven af sitt kristliga nit till beslutet att för framtiden arbeta som missionär afgick han år 1855 till Leipzig och, efter att å Missionsanstalten derstädes hafva behörigen förberedt sig för en sådan versamhet, i Augusti 1857 till Indien, der han alltsedan utan afbrott verkat såsom missionär i svenska, Kyrkans tjänst i förening med dervarande Leipziger-mission, dels såsom hednapredikant och Pastor i egen församling (sedan en följd af år Manikramam i närheten af Trankebar), dels såsom lärare vid Seminarium för utbildande af infödde prester, dels slutligen och ej minst såsom skriftställare och författare i den Indiska missions tjänst. Sedan 1859 medlem af Lutherska Missions Kyrkorådet i Trankebar, i hvilken Stad han allt sedan sin ankomst till Indien nästan oafbrutet varit bosatt. Gift år 1859 med Eleonora Kelber, dotter af Kyrkoherden J. G. Kelber i Uttenreuth i Bayern, men sedan efter 10 års äktenskap enkling. Enda barnet, sonen Theodor, född 1860, har sedan sina tidigara år vistats hos anhöriga i Sverige för att der uppfostras.

Af tryckta arbeten äro i Sverige utgifna: „Tridentinska lärobegreppets förhållande till det äldra katholske“, Theol. Afhandling, Lund 1846; „Lärobok i Kyrkohistoria af J. H. Kurtz, Öfversättning med tillägg af anmärkningar“, Lund 1850; „De initiis Episcopatus, Commentatio Theol.“, Lund 1852; „Christlig Ethik af G. C. A. Harless, Öfvers.“, Lund 1852; „De LXX hebdomadibus Danielis, Comment. Theol.“ Lund 1853; „Handbok

i Lutherska Kyrkans Symbolik jemte jemförande öfversigt af de öfriga kyrkornas bekännelse“, 1854, hvartill komma efter afresan till Indien genom andras försorg utgifna:

Korta Predikningar öfver årets Sön- och Höjtidsdagars Evangelier“ Wexiö 1860, samt en Andra upplaga af Läroboken i Symbolik. Stockholm 1874.

I Indien har han utgivit följande skrifter på Tamuliska Språket:

„Lutherska Kyrkans bekännelseskriter“ (den andra delen: Luthers cateches och Concordieformlen, ännu icke färdigtryckt); „Kyrkohistoria efter Kuntz“; „Kurtz, Heilige Geschichte“; „Bibliska historien efter Zahn“; „Graul, Unterscheidungslehren“; „Ziegenbalg, Katechesförklaring, efter Spener, omarbetad“. „Arnd, Paradiesgärtlein“; Sammas „Wahres Christenthum“, första och andra boken; „Bönebok efter Löhe“; „Arumodajan“ (morgonrodnad), tamulisk månadsskrift 1863—77.

Följande skrifter äro tryckfärdiga, men hafva ännu icke kunnat tryckas: „Starke, Betrachtungen über die Leidensgeschichte des Herrn“, i förra århundradet öfversatta på tamuliska, i början af detta århundradet tryckta i en mycket felaktig upplaga, af mig på nytt bearbetade; „Predikningar öfver Kyrkoårets evangelier och epistlar“; „Betraktelser för hvarje dag i året“, efter Langbein; „Scriver's Seelenschatz“, utdrag; „Bikt- og Communionbok“, efter Löhe, Delitzsch och andra. — Det arbete, som nu framför andra sysslosätter mig, är en tamulisk bibelförklaring.

N. G. BLÆDEL.

Jeg, *Nicolai Gottlieb Blædel*, er født i Stubbekjøbing den 26de December 1816. Min Fader var Consistorialassessor Werner Ludvig Blædel, Lærer ved Søkadetakademiet, senere Sognepræst i Stubbekjøbing og endelig i Assens, og min Moder var Anna Elisabeth Dons. Efter at have nydt Undervisning i mit Hjem, uden at det dog — paa Grund af økonomiske Forhold — var bestemt, hvorvidt jeg skulde gaae den studerende Vej eller

ikke, blev jeg i Aaret 1832 optaget i daværende Biskop F. Plums Hus i Odense og sat i samme Byes Latinsko­le, hvorfra jeg efter 4 Aars Forløb dimitteredes til Kjøbenhavns Univer­sitet. Efterat have taget anden Examen 1837 følte jeg mig stærkt hendra­get til det theologiske Studium, som netop da ved Martensens Ansættelse og beaandende Forelæsninger skulde ind­træde i et nyt Stadium ved vort Universitet. Med Iver og Kjærlighed studerede jeg under hans befrugtende Indflydelse og Vejledning, idet jeg tillige traadte i et nærmere personligt Forhold til Professor H. N. Clausen, for hvem jeg fra den Tid og til hans Død nærede den dybeste Taknemmelighed og Højag­­telse; og skjøndt jeg for en stor Deel, medens jeg opholdt mig ved Universitetet, maatte søge mit Underhold ved Informationer, tog jeg dog theologisk Embedsexamen i Aaret 1841 med Cha­rakteren „Laudabilis“. Jeg var nu i henved 3 Aar Huuslærer hos Grev Scheel paa Rygaard. 1844 ægtede jeg mit Søkende­barn Henriette Dons, Datter af Fuldmægtig Poul Dons, og fra den Tid nedsatte jeg mig i Kjøbenhavn, hvor jeg søgte og fandt mit rigelige Erhverv ved at manuducere til Examen Ar­­tium og til flere af de andre Examina ved Universitetet. 1849 blev jeg udnævnt til Præst ved Almindeligt Hospital og Abel Cathrines Stiftelse, og havde allerede her den Velsignelse og Glæde at samle en ikke ubetydelig Tilhørerkreds, der fulgte mig, da jeg 1853 forflyttedes som residerende Capellan til Garni­sons Kirken i Kjøbenhavn. Atter her gav Herren mig Naade til at forkynde Evangeliet saaledes, at en stedse større Menig­hed sluttede sig til mig. 1859 udnævntes jeg til Sognepræst ved samme Kirke.

I de 30 Aar, jeg har virket som Præst i Kjøbenhavn, har jeg havt rig Lejlighed til med dyb Taknemmelighed at paa­skjønne den trofaste Hengivenhed og Kjærlighed, som Menig­heden paa mange og forskellige Maader har beviist mig. For at nævne enkelte Exempler herpaa, overræktes der mig saa­ledes af Menigheden 1874 ved mit 25aarige Embedsjubilæum som Præst i Kjøbenhavn en sammenskudt Sum af 5,000 Kr. som Grundlag for et Legat, der skulde bære mit Navn, og om

hvis nærmere Anvendelse det blev overladt mig at træffe Bestemmelse. Renterne af dette Legat anvendes til Bedste for trængende Enker eller Døttre efter Præster ved Garnisons Kirke. I dette Aar (1879) ved mit Jubilæum som 25aarig Præst ved Garnisons Kirke tilsendtes der mig fra Menigheden en Sum, for at jeg ved en Baderejse kunde gjenvinde mit Helbred, som i længere Tid har været nedbrudt.

I 1856 udnævntes jeg til Ridder af Dannebrogen, 1857 til Ridder af den Svenske Nordstjerne-Orden og 1874 til Dannebrogsmænd.

Den 7de Februar 1879 havde jeg den store Sorg at miste min trofaste og elskelige Hustru; hun efterlader mig 4 Sønner og to Døttre.

Med Hensyn til min literære Virksomhed skal jeg nævne, at jeg 1853 udgav tolv Prædikener (3 Oplag), 1855 fire og tyve Prædikener (3 Oplag) og 1864 en Samling Prædikener for alle Kirkeaares Son- og Festdage, samt at jeg i nogle Aar var Redaktor af „Dansk Missionsblad“, ligesom jeg ogsaa udgav et Forsvar for det „Danske Missionssselskabs“ Bestyrelse med Hensyn til Missionsskolen i Anledning af nogle Angreb, hvorfor Bestyrelsen, hvoraf jeg og er Medlem, havde været udsat. Foruden flere Artikler i theologiske Tidsskrifter og nogle opbyggelige Betragtninger og Afhandlinger i forskjellige Samlinger har jeg udgivet ikke faa Lejlighedstaler og Foredrag, saaledes f. Ex. det ved det skandinaviske Præstemøde i Lund 1859 holdte Foredrag om „De religiøse og kirkelige Forhold i Danmark“. 1872 udkom mit Forsvarsskrift: „Grundtvigianismen og den danske Folkekirke“ (2 Oplag) foranlediget ved forskjellige Angreb fra den Grundtvigianske Retning. Dette Skrift efterfulgtes i Anledning af den fortsatte Strid af en mindre Piece: „Grundtvigianismens Catechismus“. I Aaret 1877 udgav jeg som et offentligt Vidnesbyrd om mit kirkelige og dogmatiske Standpunkt, og som et Mindeskrift om de Grundtræk, hvorefter jeg under min præstelige Embedsvirksomhed havde vidnet for Menigheden samt forberedet de Unge til Confirmation, et større Skrift, kaldet „Udvidet Confirmations-Undervisning“.

Den 13de Marts dette Aar modtog jeg Underretning om, at det theologiske Facultet i Anledning af Universitetets 400-aarige Jubelfest vilde hædre mig ved at tildele mig den theologiske Æresdoctorgrad.

C. P. P. ESSENDROP.

Carl Peter Parelius Essendrop er født i Kristiania i 1818, blev i 1839 Kandidat i Theologien, i 1842 Adjunkt ved Thronhjemms Latinskole, i 1849 Sognepræst i Klæbo samt Bestyrer og Førstelærer ved Skolelærerseminariet sammesteds, 1859 Sognepræst i Melhus, 1861 Biskop i Tromsø Stift, 1867 Stiftsprovst og Sognepræst i vor Frelzers Menighed i Kristiania, 1872 Statsraad og Chef for den norske Regjerings Departement for Kirke og Undervisningsvæsenet, og fra 1ste Januar 1875 Biskop i Kristiania Stift.

N. L. HELVEG.

Nicolaus Ludvig Helveg er Dr. philos., residerende Capellan ved St. Knuds Kirke og Præst ved Graabrødre Hospital i Odense. Jeg er født den 26de April 1818 i Odense, hvor min Fader var Distriktslæge; jeg gik i min Opvæxt i Byens lærde Skole, hvorfra jeg blev dimitteret Aar 1835. Aaret efter tog jeg den saakaldte Anden Examen og i Foraaret 1840 den theologiske Embeds-Examen, alle med Laudabilis. Derpaa tog jeg til min Fødeby, hvor jeg fik en Huuslærerplads, og der begyndte jeg min Forfatterbane 1843, opmuntret til det af min forrige Lærer Prof. Dr. C. Paludan Müller. Det var en theologisk Afhandling „Om Tro og Viden“, der udkom i et Fjerdingaarskrift, udgivet af Fyens Stifts litterære Selskab. Det følgende Aar overtog jeg Tidsskriftets Redaktion og vendte kort efter tilbage til Hovedstaden, hvor jeg opholdt mig i en Række af Aar (1844—57). I Forening med min Ven, dengang Candidat C. J. Brandt udgav jeg „Den danske Psalmedigt-

ning“ i 2 Bind 1844—47, og tillige var jeg i mange Aar flittig Medarbejder af „Dansk Kirketidende“. For det omtalte Tidsskrift skrev jeg en Afhandling af kirkehistorisk Indhold: „Christian VI og den Tids religiøse Bevægelser“, og da jeg kort efter skrev en anden af lignende Indhold: „Dr. Hemmingsen og Resen“, trykt i „Norsk theolog. Tidsskrift“ — blev der fra Norge i Efteraaret 1846 gjort mig Tilbud, ja næsten Tilsagn om at erholde det ledige Professorat i Kirkehistorien i Christiania; men pludselig blev Forhandlingen derom afbrudt, og man tog en anden Bestemmelse. Derved kom jeg ind paa at sysle med Kirkehistorie, fornemlig Danmarks; der blev stiftet et Selskab med dette Maal for Øie, og derved blev jeg sat istand til, at Hefterne af min „Danmarks Kirkehistorie“ kunde komme ud efter min Leilighed. Jeg begyndte med det sidste Afsnit af Historien „efter Reformationen“ fordi jeg var bedst bevandret i den Tid, og Værket udkom i 5 Hefter 1849—55, i to Bind. Under det blev et Professorat for Kirkehistorie ledigt her ved Universitetet i Foraaret 1853; jeg meldte mig og det kom til Konkurrence, men min Medbeiler blev mig foretrukken. Jeg fortsatte imidlertid mit Arbeide, og begyndte nu med den gamle Tid for Reformationen, og for at gjøre mig bekendt med den, tog jeg et enkelt Æmne frem, „De danske Domkapitler“, som efter afholdt Disputation den 11te December 1855 forskaffede mig den filosofiske Doctor-Grad. -- I Foraaret 1857 blev jeg kaldet til ovennævnte Embede, og i det har jeg fundet mig saa vel, at jeg ikke har søgt nogen Forflyttelse. Her fik jeg Leilighed til at fuldende mit omfattende Værk „den danske Kirkehistorie til Reformationen“, der udkom i 9 Hefter i Aarene 1858—70. Siden den Tid har jeg været Medudgiver af „Nordisk Maanedskrift“, der begyndte 1871 og fortsættes fremdeles.

G. C. JOHNSON.

Gisle Christian Johnson, Professor i Theologien ved det kongelige Fredriks-Universitet i Christiania, er født paa Fred-

rikshald den 10de December 1822. Hans Forældre vare Ingenieurlieutenant, senere Havnedirektør Georg Daniel Barth Johnson og Vilhelmine, født Hanssen. Fra Christiansands Kathedralskole blev han i Aaret 1839 dimitteret til Universitetet, hvor han derpaa i 1845 absolverede den theologiske Examen. De nærmest følgende 4 Aar fortsatte han sine theologiske Studier, dels i Christiania, hvor han samtidig meddelte yngre Medstuderende Manuduktion i forskjellige theologiske Discipliner, dels i Tydskland, hvor han med offentlig Understøttelse tilbragte et Aar, fornemmelig ved Universiteterne i Berlin og Leipzig. I Aaret 1849 blev han udnævnt til Lektor og i 1860 til Professor i Theologien ved Christiania Universitet, i hvilken Stilling han fornemmelig har foredraget systematisk Theologie og Kirkehistorie. Med dette Embede forbandt han i Aarene 1855—1874 tillige Læreren i Pædagogik ved det praktisk-theologiske Seminar, og fra 1875 af har han været Medlem af en Komite, som af det norske Bibelselskab er nedsat for at revidere den af samme tidligere udgivne Prøveoversættelse af det Gamle Testaments kanoniske og apokryfiske Bøger. Ligesom han var Medlem af den Redaktionskomite, ved hvilken den theologiske Forening i det norske Studentersamfund i Aarene 1846—1857 udgav „Theologisk Tidsskrift for den norske Kirke“, saaledes har han ogsaa fra 1858 af været Medudgiver af „Theologisk Tidsskrift for den evangelisk-lutherske Kirke i Norge“. I Aarene 1863—1875 udgav han tillige Ugebladet „Luthersk Kirketidende“ og i 1864—71 „Gammelt og Nyt, et Tidsskrift til Oplysning og Opbyggelse for lutherske Christne“. I Anledning af en baptistisk Bevægelse i Femtiaarene udgav han i 1857 „Nogle Ord om Barnedaaben“, og fornylig har han paabegyndt Udgivelsen af et „Grundrids af den systematiske Theologi“ til Brug ved Forelæsninger over denne Disciplin. Han er Medlem af Videnskabselskaberne i Christiania og Thronhjelm.

H. O. C. LAUB.

Jeg, *Hardenack Otto Conrad Laub*, Son af Præsten i Frørup (1801—48), Hieronymus Laub og Louise Frederikke f. Zinck, er født d. 6te August 1805. Min Fader var min første Lærer. Hans og hans eneste Søsters grundige Underviisning skylder jeg, at jeg i 3 Aar gjennevgik Roskilde Cathedralskoles to overste Klasser, fra hvilken Tid jeg med Taknemmelighed mindes mine Lærere, Rector, Professor Bloch, og Overlærer, Dr. Thrige, som vakte i mig den Kjærlighed til de gamle Sprog og til Historien, som er bleven usvækket indtil nu. Af mine Skolekammerater nævner jeg med Tak for mangeaarigt Venskab to endnu levende Præster, Provst Bøgh i Gamtofte og Jensen i Ousted. At Theologien i de 10 rige Aar, (1824—34), jeg tilbragte i Kjøbenhavn, blev mit Fag, ikke blot som Videnskab, men som Vei til mit Maal: at blive Præst, var intet Valg; det var mig medfødt, arvet, og ingen Fristelse kunde heri frembringe nogen Forandring. Af mine Universitetslærere nævner jeg med stor Erkjendtlighed F. C. Sibbern og H. N. Clausen; men størst Betydning for mit hele Liv beholdt (min Faders Ungdomsven) J. P. Mynster, hvem jeg i en Række af Aar horte baade fra Prædikestol og Katheder. I hans Huus kom jeg sjeldnere, derimod ofte hos hans atdøde Broders Enke, hvor jeg tilsidst følte mig som en Son iblandt Sødskende. Endnu To maa nævnes fra hin Tid: Henrik Steffens' Sosterson, L. Zeuthen († 1874), som havde stor Indflydelse paa min Udvikling, senere gift med min yngste Søster, — og Sjællands nuværende Biskop, H. Martensen; skjøndt han var nogle Aar yngre Student end jeg, regnede jeg ham dog helst til mine Lærere, indtil jeg fra den Dag (1854), han indviede mig til mit sidste Embede, følte mig optagen i hans nærmere, jeg tor vel sige, efterhaanden nærmeste Vennekreds. Fire Aar tilbragte jeg i Kbhvn. som Candidat under fortsat Studium og Forberedelse til det Embede, jeg naaede, da jeg 1834 blev kaldet til Sognepræst for Ryslinge Menighed i Fyens Stift. Et halvt Aar derefter ægtede jeg Susanne Tostrup, (Datter af afdøde

Stiftsprovst T. i Odense), hvem jeg havde kjendt i min Barndom og gjenfunden i Kbhvn., hvor hendes Moder boede som Enke; hun var mig i henved 20 Aar en trofast Hustru. Ti Aar tilbragte jeg i mit første Embede, min første Kjærlighed, neppe 2 Miil fra mit Barndomshjem, af een af mine Efterfølgere betegnet som den første Menighed i Danmark, hvad jeg for mit Vedkommende i Ordets fuldeste Betydning kan gjentage, — endnu derved mærkeligt for mig, at jeg her gjorde Bekjendtskab med Fr. Helveg (da Huuslærer i Naboskabet), som blev en af mine troeste Correspondenter. Da fulgte jeg den christelige og kirkelige Grev Reventlows Opfordring til at søge Embedet som Sognepræst for Brahetrolleborg og Krarup Menigheder, hvortil han havde Kaldsret; og jeg fortrød det ikke, skjøndt jeg i Begyndelsen dybt følte, at Forholdene vare anderledes end i den lille Menighed. Ogsaa her tilbragte jeg 10 lykkelige Aar; da kaldtes jeg bort herfra, dog først efter at have begravet de to ædle Gamle paa Herregaarden. Endnu en Forandring af største Betydning for mit Liv foregik, før jeg forlod dette Sted: paa Hjemreisen fra et Besøg hos min Familie i Frørup, blev min Hustru syg og naaede kun til de trofaste Venner, Provst Knudsens i Gieslev Prstgd., hvor hun døde; hun vidste forinden om min Udnævnelse til mit sidste Embede. Mit store Tab har upaatvivlelig bidraget til den Hjertelighed, som mødte mig i Viborg; jeg blev optagen i Bispegaarden som en Søn af min gamle Formand, Biskop Øllgaard og hans Hustru. Hvad der i dette Embede især maatte tiltrække mig, var Arbeidet i Sommertiden med Besøg i Menighederne og Gjenbesøg af Præsterne ved Landemødet. I en anden Henseende fik det en stor Betydning for mig, at Domkirkens Restauration, som foregik i min Embedstid, gav, tilligemed den Omstændighed, at Leirsamlingen holdtes ved Hald, Anledning til, at den Kongl. Familie oftere kom til Viborg, og at jeg kom i et personligt Forhold til Den, hvad der især viste sig for mig ved den Begivenhed, der 10de Septbr. 1876 bragte mit offentlige Liv til Afslutning. Ogsaa mit Forhold til mine Colleger mindes jeg med Glæde, navnlig fra den Tid, da den ældste

iblandt dem, Biskop Brammer i Aarhus begyndte de aarlige Bispemøder. Paa en anden Maade kom jeg i et hjerteligt Forhold til min Nabo mod Nord, Biskop Kjerkegaard, naar jeg paa mine Visitationer i Stiftets nordlige Del endte i Aalborg med et Besøg hos ham; et Beviis paa det Venskab, han har skjænket mig, ligger i Forordet til et af de sidste af ham udgivne Skrifter. — Af de 11 Børn, min Hustru fødte mig, ere endnu 7 ilive, og disse, tilligemed deres Børn, ere min sidste Glæde i denne Verden, — med Guds Hjælp en umistelig Deel af mit salige Haab. Hvad baade de og jeg efter deres Moders Død skyldte en af mine Veninder, Severine f. Haae, kan her kun antydes. — Den Læser, som ønsker en fuldstændigere Underretning om mit Liv, saavel som om det Lidet, jeg har ladet trykke, henvises til den fortrinlige Artikel i Illustr. Tid. 12te Mai f. A. af Pastor V. Schousboe.

P. E. LIND.

Peter Engel Lind er født paa Christianshavn 8de April 1814. Mine Forældre vare Farver Knud Christan Lind og Bolethe Sophie Elisabeth født Ballum. 1831 dimitteredes jeg til Universitetet af den kjøbenhavnske Borgerdydskoles Bestyrer M. Nielsen. 1837 tog jeg theologisk Embedsexamen, blev kort efter Alumnus paa Borchs Oollegium, disputerede i 1839 for Licentiatgraden og var den paafølgende Vinter Privatdocent ved Universitetet. 1843 reiste jeg udenlands med kongelig Understøttelse og gjorde mig paa denne Reise især bekendt med Fængselsvæsenet. 27de Juni 1844 blev jeg kaldet til Præst ved Domhuus-Kapellet og Blaataarn og samme Aar 10de November til Præst ved Tugt- Rasp- og Forbedringshuset samt Taarnene i Castellet. Efter at jeg havde virket i denne Stilling paa ellefte Aar, blev jeg under 5te Mai 1855 beskikket til Sognepræst for Sæby og Hallensløv Menigheder i Sjælland. 3die April 1871 ansattes jeg som fast Censor ved theologisk

Examen. 6te August 1875 kaldtes jeg til at være Biskop over Aalborg Stift.

22de Marts 1848 indgik jeg Ægteskab med min Hustru Agnes, en Datter af Historiemaleren J. L. Lund.

Af Skrifter og Afhandlinger, jeg har udgivet, nævner jeg her:

1839. De coelibatu Christianorum per tria priora secula.
 — Om Therapeuternes Forhold til det christne Munkevæsen (Theol. Tidsskrift).
 1842. Lukas' Evangelium med Forklaringer.
 1852. Christendommens Indflydelse paa de sociale Forhold fra dens Stiftelse til Keiser Justinian.
 — Oplysninger betræffende det Spørgsmaal: indkom der ved Christdommen et nyt Princip i den romerske Lovgivning? (Theol. Tidsskrift).
 1857. Christendommens Indflydelse paa sociale Forhold fra 500—814.
 1862. L. A. Seneca. En Fremstilling af hans Lære (Theol. Ugeskrift).

D. G. MONRAD.

Ditlev Gothard Monrad er født i Kjøbenhavn 4de November 1811. Hans Forældre: Otto Sommer Monrad, Fuldmægtig i Rentekamret, senere juridisk Embedsmand i Norge, og Charlotte Monrad, født Riis, ere begge døde. En af hans Forfædre var Biskop i Ribe. Efter at have tilbragt tre Aar i Kjøbenhavn, eet i Helsingør og fire i Trondhjem, kom han ved Familiens Opløsning i Huset hos Kjøbmand Kornerup i Præstø, der var gift med hans Moster. Ved Pastor Søtofts Foranstaltning, der støttedes af Beboerne i Præstø og Omegn, sattes han, efter at være konfirmeret 1826, i Latinskolen i Vordingborg og kom i Huset hos Adjunkt L. Westengaard. Da denne, der overtog sig Omsorgen for ham som sit Barn, 1827 blev Præst i

Persborg ved Sorø, flyttede han med ham og dimitteredes af ham 1830 til Kjøbenhavns Universitet. 1836 bestod han theologisk Embedsexamen, blev 1838 Magister og reiste derpaa til Paris, hvor han forblev indtil Efteraaret 1839 og lagde sig efter de orientalske Sprog. Efter at have deltaget i Redactionen af „Fædrelandet“ og i nogle Aar redigeret „Folkebladet“ blev han 1846 efter Indstilling af Lehns greve Knuth Præst i Vester-Ulslev. Hvad der er hændet ham siden Marts 1848, antager han at være bekendt. Han er gift anden Gang med Emmy Wilhelmine Elise født Tutein, der første Gang var gift med afdøde Byfoged H. Hage. Han var gift første Gang med Emilie Nathalie født Lytthans, der skjænkede ham 2 Sonner og 4 Døttre. Den ene Datter døde kort efter Fødselen.

J. PALUDAN-MÜLLER.

Jens Paludan-Müller er født d. 8de Februar 1813 i Kjerteminde, hvor hans Fader, gift med Marie Benedicte Rosenstand-Goische, da var Sognepræst, senere hen Stiftsprovst i Odense og derefter Biskop over Aarhus Stift. Efter at have gjenmemgaaet Odense Latinskole blev jeg dimitteret til Kjøbenhavns Universitet i Aaret 1831 og forblev der med Afbrydelse af et Aars Ophold i Hjemmet indtil Efteraaret 1837, da jeg kort efter theologisk Embedsexamen blev ansat som Adjunkt ved Sorø Akademies lærde Skole. Tidlig bragt i Berørelse med Aandslivet under Indflydelserne i Hjemmet, var jeg i min Universitets-Tid væsentlig optagen af filosofisk Læsning og Studium og har fra den Tid af Prof. F. C. Sibbern i den taknemligste Erindring, ligesom jeg ogsaa under mit Ophold i Sorø flere Aar igjennem forfulgte samme Interesse og navnlig søgte at faae et nogenlunde fuldstændigt Kjendskab til Philosophiens Historie. Som Følge heraf stod i mine Universitetsaar udelukkende theologisk Studium mig fjernere, og fra først af forberedte jeg mig uden noget bestemt Kald for Præstegjæringen til den theologiske

Afgangsprøve. Mange theologiske Forelæsninger har jeg i mine Universitetsaar ikke hørt, og under et Selvstudium, der mere tilfredsstillende end befrugtede mig, førtes jeg for tidlig langt ind i mangehaande dogmatiske Systemer og til vidtløftig Commentarlæsning, før Skriftordet var tilfulde kjendt, endsige dets Herlighed opgaaet for mig. Ganske uden Erfaring kom jeg til Gjærningen som Lærer og Opdrager i Sorø, og jeg skylder i mange Maader nuværende Rector ved Metropolitanskolen Professor Birch, der ansat samtidig med mig begyndte sin udmærkede Løbebane som Skolemand, at jeg efterhaanden fik Forstand paa den. Indlemmet i Ægteskab med min afdøde, uforglemmelige Hustru Charlotte Tryde, Datter af Stiftsprovst, Confessionarius Tryde, blev overhovedet under Omgangen med de fremragende Mænd, som da levede i Sorø og blandt hvilke jeg især maa takke Digteren Ingemann for et varmt og inderligt Venskab lige til hans Død, Skolegjærningen og Stedet mig saa kjært, at det ikke var uden Fristelse for mig at forblive i mine derværende Forhold. Imidlertid blev under en voxende Trang til at forkynde Ordet, en begyndende Læsning af Kirkefædrene og haarde Sygdomstilskikkelser, af hvilke den sidste truede med fuldstændig Blindhed, Kaldet til Præstegjærning mig saa tydelig og bestemt anvist indvortes fra, at der ikke blev givet mig noget Valg. 1847 opnaaede jeg da min første præstelige Ansættelse som Capellan ved Budolphi Kirke i Aalborg, til hvilket Sted jeg ved mine Foresattes og Menighedens Velvillie efterhaanden blev stærkt knyttet, da jeg tilmed der havde Leilighed til at fortsætte den tidligere begyndte Læsning af Kirkefædrene. Neppe havde jeg forladt dette Sted, dersom ikke de ringe timelige Vilkaar havde nødt mig til at gaae som Sognepræst til Thisted og Tilsted Menigheder i Thy, hvor jeg tillige kort efter min Ansættelse i Aaret 1855 maatte overtage Embedet som Provst for Hillerslev og Hundborg Herreder. I begge Stillinger kom jeg ind i saare vanskelige og besværlige Forhold, der under et overanstrengende Arbeide berøvede Præstegjærningen saa godt som al kjendelig Frugt og udelukkede fra alt Studium. Af indre og ydre Grunde maatte jeg bryde med disse Forhold, og fandt et roligt

Tilflugtssted, da jeg 1864 blev kaldet til Sognepræst for Marvede og Hyllinge Menigheder i Sjælland, hvor jeg ganske kunde hengive mig til en udelukkende Præstegjerning og gjenoptage de afbrudte, saa længe savnede Studier, især beskæftiget med det Gl. Testamentes Grundtext. Ønsket om i de ældre Aar kun at faa een Kirke at betjene, førte mig i 1874 til mit nuværende Embede som Sognepræst i Snesere. Jeg har saaledes ikke haft den Lykke i en lang Aarrække at være knyttet til samme Menighed, og hvor jeg som Præst har været, har det altid været Brakarbeidet paa Kirkemarken, som var at gjøre. Maaske denne Tilskikkelse noget har skjærpet mit Blik for Præstegjerningens mangfoldige Opgaver. Jeg har aldrig tilhørt nogen særlig kirkelig Retning eller theologisk Skole og har derfor ogsaa staaet meget ene, men har efter den tilmaalte Evne søgt at lære af Alle. Uden at have haft noget Kald eller nogen Berettigelse som udelukkende Videnskabsmand, har videnskabeligt Studium udgjort mit Livs Hovedinteresse, jevnside med en dyb Kjærlighed til Præstegjerningen. Men jo længere jeg er rykket frem i Aarene, har jeg i begge Retninger maattet føle Sandheden i Ordet: *semper tiro*.

Alle mine Skrifter maa jeg kalde Leilighedsskrifter. Foruden en Del omspredte mindre Udtalelser har jeg af større Afhandlinger, der kunne betragtes som selvstændige Arbejder, offentliggjort i Scharlings og Engeltofts Nyt Theologisk Tidsskrift 5te Bind 1854 en Betragtning over „den apologetiske Bestanddel i Biskop Mynsters Prædiken“, og i samme Tidsskrift 6te Bind 1855 en Afhandling om „Dr. Søren Kierkegaards Indøvelse i Christendom“, samt i Kalkars Theologiske Tidsskrift 1876 en Undersøgelse af Biskop Mourads Skrift: „Fra Bønnens Verden“. Af særlige Skrifter har jeg udgivet:

Om Dr. Martensens christelige Dogmatik. 1850.

Om Guds Ord. 1869.

Evangelisk Præstegjerning. 1870.

Skriften og Overleveringen. 1871.

Om Præsternes Adgang til Alteret i den danske Folkekirke. 1872.

R. T. NISSEN.

Rasmus Tønder Nissen, Statsraad og Chef for den kgl. Norske Regjerings Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet, er født den 14de Januar 1822 i Melhus Præstegjeld af Forældrene Residerende Kapellan Christian Nicolai Nissen og Helene Dorothea født Tønder. Efter at have gennemgaaet Trondhjems lærde Skole blev han i 1839 dimitteret til Universitetet i Christiania, hvor han Vaaren 1843 absolverede theologisk Embedsexamen. Høsten samme Aar blev han ansat som Lærer ved den just da oprettede „Nissens Latin- og Realskole“ i Christiania og overtog i 1852 denne Skoles Bestyrelse. I Januar 1856 blev han udnævnt til Lektor i Theologi ved Universitetet, efter i 1½ Aar at have været konstitueret i denne Stilling, og rykkede i 1863 op til Professor. Siden 1ste Januar 1875 er han Statsraad og har som saadan havt Bestyrelsen af Kirkedepartementet. Han er Medlem af Videnskabselskaberne i Trondhjem og Christiania.

P. C. ROTHE.

Jeg, *Peter Conrad Rothe*, er født den 17de Juni 1811 i Helsingø Præstegaard i Nordsjælland, hvor min Fader, Dr. th. Valdemar Henrik Rothe dengang var Sognepræst; min Moder hed Elise Cathrine Franciska Weidemann. Hvad de ydre Forhold i mit Liv angaar, kan jeg henvise til det Afrids, som er givet i Universitets-Programmet 1840 (S. 30—31) og til Erslevs Forfatter-Lexikon 2, 703—4 og Fortsættelsen 2, 851—55, og skal dertil fra den senere Tid kun føje, at jeg den 7de Oktbr. 1865 udnævntes til Stiftsprovst for Sjællands Stift og Sognepræst ved Frue Kirke, og efter Confessionarius Dr. Münters Død beskikkedes til at lede de kateketiske Øvelser ved Pastoralseminariet. Den 28de Juli 1869 benaadedes jeg med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. — Jeg udgav 1869 „Ti Prædikener over Fader Vor“,

og 1871 en ny gennemset Udgave af Davids Psalmer, ligesom jeg har leveret flere Prædikener, Afhandlinger og Foredrag til forskjellige Tidsskrifter. I Forbindelse med Prof. Hermansen og Dr. Kalkar deltog jeg i Revisionen af det Gamle Testamentes Oversættelse, som udkom 1871, og i det fornyede Gjennemsyn af den (1874).

Hvad min theologiske Uddannelse angaar, bør jeg først med Taknemmelighed nævne min begavede Fader, der paa-virkede mig tidligt ved sine Samtaler. Han var nærmest en Discipel af den bekjendte C. Daub i Heidelberg, og en Mand af den spekulativ-troende Retning. Senere hørte jeg Prof. Clausens klare, i exegetisk og dogmehistorisk Henseende indholdsrige Forelæsninger over Dogmatikken, der vel gjorde et stærkt, men forbigaaende Indtryk paa mig. Fra det Øjeblik Studiet her hjemme ved Biskop Martensens Optræden som Docent fik et nyt Sving, sluttede jeg mig imidlertid mere og mere helt til ham, og skylder ham den fuldeste Tak for det Lys i min Tro og for den Hvile i min videnskabelige Indsigt, som jeg har hentet fra hans mangeaarige Omgang, lærerige Samtaler og geniale Skrifter. Det er dog ikke uden en Krisis, at jeg er kommen hertil; thi jeg har ogsaa en Tid være paavirket af Dr. S. Kierkegaard (med hvem jeg under vort Ophold i Berlin 1841—42 dagligt omgikkes) og af Prof. R. Nielsen, fra hvis nøje Omgang i hans tidligere Periode jeg bevarer kjære og venlige Minder.

I min praktiske Virksomhed har jeg dels som Formand, dels som Medlem deltaget i Bestyrelsen af mange Velgjørenheds- og andre Foreninger, samt af Skolevæsenet m. m. Ogsaa tror jeg at turde nævne, at jeg var den Første, som 1850 begyndte Bibellæsninger igjen, efterat disse i en lang Aarrække vare op-hørte, ligesom at jeg gav Stødet til Forandring af Froprædiken til Aftengudstjeneste, til Indførelse af Onsdags-Aftengudstjenesten, af liturgisk Gudstjeneste Juleaften, tilligemed flere andre Ordninger, der ere satte i Værk gennem Kjøbenhavns gejstlige Konvent. Som Stiftsprovst gjorde jeg Forslag til Opførelsen af

St. Paulskirken og ledede som Formand i Byggeudvalget dette Arbejde.

P. G. THORSEN.

Jeg, *Peder Goth Thorsen*, er født i Varde den 7. August 1811. Min Fader var Thor Thorsen, Borger i Varde (født samstedts, † 1849), min Moder Catrine Elisabet Goth, (født i Gammel Haderslev, † 1850). Min Farmoder var født i samme Gaard som jeg, og hendes Slægt opad hører Varde By til; min Farfader var født i det nærliggende Billum Sogns forrige — saakaldte Kjelst — Præstegaard, i hvilket Sogn Familien var meget udbredt og ejede det til en Tid næsten helt, (den stammede, ifølge et gammelt, endnu velbekendt Sagn, fra tre Brødre, Thor, Tue og Boj, som strandede paa Oxby Sogns Forstrand og derefter forbleve i Vester-Horne Herred). Min Moders Slægt kjendes, saavel paa Fædrene- som paa Mødrene-Side, kun som slesvigsk. I en Alder af 10 Aar, 1821, blev jeg, da min Fader ønskede (imod Sædvane i min Fødeby), at jeg skulde lære saa meget som muligt, sat i Skole hos en Student, der var antaget til Huslærer af en Mand, som havde anlagt Apotheket i Byen; denne Undervisning fortsattes i 3 Aar, og derefter i 2 Aar samstedts under en anden Lærer, som var theologisk Kandidat.

I Anledning af at jeg skulde sættes i Ribe lærde Skole, kom jeg først til at se denne gamle By, der, og navnlig Domkirken, gjorde et mægtigt Indtryk paa mig, som jeg altid har bevaret. 1826, den 2den Oktober, optoges jeg i Skolens øverste Klasse. Skolens Rektor dengang var P. N. Thorup, hvis Dygtighed og Kundskabsrigdom mindes med Taknemlighed af hans Disciple. Ved Overlæreren, der fra Fyn var en Bekjendt af Rask, fik jeg Kristni-Saga at se og Rasks islandske Sproglære — ganske lejlighedsvis — og fik derved den første Kundskab om en Litteratur og et Sprog, hvorom Skolen ikke meddelte noget.

1828 dimitteredes jeg tilligemed tre andre, der forlængst ere hedengangne.

Som Student begyndte jeg strax med Iver paa danske litterærhistoriske Studier, hvortil jeg selv kunde skaffe mig de nødvendigste Midler. I Forbindelse hermed stod, at jeg til Thorups Program fra Ribe 1830 meddelte et større samlet Bidrag efter et Haandskrift just i Universitets-Bibliotheket. Jeg havde en ikke ringe (dog maaske ikke noksom prøvet) Lyst til det medicinske Studium, men opgav det især efter min Moders Ønske, og begyndte efter anden Examen paa det theologiske Studium, hvorfor jeg ogsaa havde megen Interesse. Imidlertid fortsatte jeg mine litterærhistoriske Bestræbelser ogsaa paa et større almindeligere Omraade. Tidlig kom jeg til at kjende Rask personlig, og horte nogle Forelæsninger af ham. I Oktober 1832 tog jeg Examen Theologicum med det Udfald, at mine skriftlige Specimina tilkjendtes den første Plads, hvorimod det gik vel knapt med den mundtlige Del af Examen, saa jeg fik et helt og godt Laudabilis; i Forbindelse dermed afgaves skriftligt, nærmere forklarende, Vidnesbyrd af hver enkelt Professor. I Vinteren 1832—33 opholdt jeg mig hjemme i Varde.

Min Hu stod til en Plads ved et Bibliothek eller Arkiv, og jeg skrev derfor ud paa Vinteren til Professor Theologiæ J. Møller, som fra Forelæsninger og Examinatorier havde lagt Mærke til mig, og tilkjendegav ham dette mit Ønske i det Haab, at han vilde yde mig sin Vejledning og Hjælp. Denne Velynder meddelte mig ogsaa snart, at der ud paa Foraaret vistnok vilde blive en Plads ledig ved Universitets-Bibliotheket, hvilken jeg da skulde søge. Det gik ogsaa saaledes, — sidst i April kom jeg tilbage til Kjøbenhavn og blev modtaget med Velvillie, da jeg meldte mig. Den 11te Maj 1833 begyndte jeg at gaa paa Bibliotheket og udnævntes af Consistorium den 13de Juli næstefter til anden Underbibliothekar; i den gode Sommertid gjorde jeg mig uden Ophold al mulig Umage for nogenlunde at sætte mig ind i Bibliotheket, hvilket dog i det hele faldt mig let. I 15 Aar derefter havde jeg den Ære at arbeide under og sammen med Professor Madvig, der efter Rask var blevet Bibliothekar

ved Aarets Begyndelse, — men det var ogsaa en Lykke, da han var en særdeles human Foresat og en Mand, af hvem man daglig lærte baade umiddelbart og middelbart. 1834 optog jeg med Alvor de nordiske historiske og lingvistiske Studier, der længe havde staaet ligesom i Baggrunden hos mig; nu var den rette Tid kommet, og den store, Bibliotheket tilhørende, arnamagnæanske Haandskriftsamling indeholdt ogsaa en overordentlig Opfordring. Der var dog ingen Docent, og man maatte hjælpe sig som man kunde; god Nytte havde jeg imidlertid af en Forelæsning af Werlauff over Runologien. Bibliotheksgjeringen var jeg altid glad ved; rigtignok var Lønningen meget ringe, men af Hensyn dertil tillodes det mig at beholde Collegium Mediceum (som jeg havde, inden jeg blev ansat) alle fem Aar; 1837 fik Bibliotheket den Udvidelse, at der indrettedes en særskilt Læsesal, som haardt savnedes. Det Monumentale havde tiltalt mig allerede som Dreng meget, og under mine Studier blev det uvilkaarlig Tilfælde, at Runemindesmærkerne bleve mig et Yndlingsfag. 1835 undersøgte jeg den første Runesten og fortsatte stedse med saadan Undersøgelse paa mine jævnlige Sommerrejser til Jylland. 1838 fik jeg efter Professor Finn Magnusens Anbefaling ved Etatsraad J. Collins Hjælp en Sum tilstaaet for paa en længere Rejse at kunne i flere Henseender anstille Undersøgelser med Hensyn til vore Runestene. Jeg var ogsaa omtrent rundt saavel paa Øerne som i Jylland. Den første Frugt heraf var mit Skrift 1839 om Søndervissing-Runestenen (der nylig var blevet opdaget), skjønt et andet Studievidnesbyrd var forberedt over et Aar tidligere. Det var en Udgave af „Sagan af Hrafnkeli Freysgoða“, som K. Gislason (der i længere Tid boede hos mig paa Colleg. Mediceum) og jeg sammen udgave for første Gang; den udkom dog ogsaa 1839 sidst paa Aaret.

1839 den 23de Oktober rykkede jeg op til at blive første Underbibliothekar, da min tidligere ældre Medarbejder gik over i gejstligt Embede. Stillingen forbedredes derved ikke saa lidt, men forblev uforandret under Tidens store Omvæxlinger. Da nogle Aar vare rundne, ønskede jeg meget at kunne blive sat i Stand til at foretage en Udenlandsrejse, og mit Ønske

opfyldtes velvillig, idet jeg baade fik Permission paa et Aar og Rejseunderstøttelse. Jeg var borte fra April 1845 til April 1846. Efterat jeg i Foraaret havde været nogen Tid i Varde for at ordne adskilligt, var jeg om Somren i Sverrig, og rejste tilvogns fra Skaane (hvor jeg undersøgte de mig vedkommende Mindesmærker) gjennem den største Del af Landet indtil Stockholm. Upsala besøgte naturligvis ogsaa. Om Vinteren var jeg en længere Tid i Berlin, som gav god Anledning til Studier. Det var dengang ikke saa let at rejse, og jeg besøgte derfor kun nogle vigtige Stæder ellers, navnlig det ærværdige Wittenberg med de store Minder. Da der oprettedes et Inspektorat over de lærde Skoler, overtog Professor Madvig (som i Somren 1846 var nogen Tid udenlands, hvorved jeg fik prøvet at være ene) dette ny Embede, og noget senere havde dette til Følge, at han opgav Bibliotheksstillingen. Efterat han den 30te Septbr. 1848 var fratraadt, udnævntes jeg af Consistorium den 2den Oktober næstefter fra 1ste Oktober at regne til Bibliothekar. Allerede før den Tid blev det klart under Bibliotheksarbejdet og Tilvæksten, at det hidtidige Lokale var utilstrækkeligt og at der maatte tænkes paa et nyt, større og bedre. Efter Krigens lykkelige Tilendebringelse blev Sagen ogsaa sat i Gang, og det blev bragt dertil, at Arbejdet med den nye Bygning kunde begynde med April 1857. Efter fire Aars Forløb var den færdig, saa at Indflytningen kunde ske i Somren 1861, og Brugen derpaa strax kunde begynde. En uventet og overordentlig Tilvæxt fik Bibliotheket, der netop var kommet paa sin nye Plads, derved, at det Classenske Bibliothek overlodes til Universitetet. Forhandlingerne derom endtes 1866, og i Foraaret 1867 modtoges og indlemmedes det. Det er saaledes allerede en længere Aarrække, hvori Universitets-Bibliotheket og det dermed forenede Classenske Bibliothek, som nu blev Navnet, har kunnet udfolde sin Virksomhed.

Med Hensyn til mine litterære Arbejder i det hele (og adskilligt andet) maa jeg henvise til Th. Erslevs Forfatterlexikon, og her tilføje, hvad der senere er tilkommet. Det var under Sorgen efter den haarde Krigs Medfør 1864 ikke let at komme

til at arbejde, navnlig udadtil. 1866 blev jeg valgt til Forstander for det kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og fik derved Lejlighed til at virke for flere ældre litterære Mindesmærkers Udgivelse, hvilket jeg længe havde ønsket. Jeg erhvervede let Selskabets Samtykke, og der er siden den Tid udgivet 4 Kildeskrifter, der nærmest havde Hensyn til Sproget, og 3 Kildeskrifter nærmest for Historien. Det første var „Ribe Oldemoder“, hvis Tilværelse var mig bekjendt allerede fra Skoletiden i Ribe, som udkom 1869, og hvori jeg i et Forord udtalte mig om den ny Plan, der var fulgt ved Textens Behandling, og om at det var Selskabets Hensigt at udgive flere gamle Kilder; 1872 udkom Johanniter-Klostret Dueholms Diplomatarium, hvortil jeg skrev en længere „Forerindring“, og endelig udkom nu nylig Diplomatarium Vibergense. Som Medlem af det kgl. danske Videnskabernes Selskab har jeg, efterat Arbejdet begyndte paany, været Medlem af Regestkommissionen, der netop nu ved kyndig og trofast Medhjælp er i Stand til at iværksætte fortsat Udgivelse. Som Medlem af den Arnamagnæanske Kommission udgav jeg 1869 efter Codex A. Magn. 24. 4to Valdemars Sællandske Lov, og 1877 Codex Runicus efter Ms. A. Magn 28. 8vo., hvortil jeg føjede en længere Undersøgelse, „om Runernes Brug til Skrift udenfor det Monumentale“. Til danske Selskabs gamle „Danske Magazin“, der stiftedes af Langebek, gav jeg i 4de Rækkes 2det Bind en Meddelelse om Ligstenen i Lunds Krypt over Biskop Herman (der havde megen Fortjeneste af, at Primatet dog -oprettedes); og i 4de Bind om Fru S. Bryske, (hvem Bevarelsen af Cod. Runicus nærmest skyldes). I Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie, 1870, førte jeg den nyfundne Virring-Runesten frem; og i „Danske Samlinger“ 2den Række, 6te Bind, 1879, meddelte jeg nogle Breve fra Kong Frederik den 6te, efter Originalerne, til hans Amindelse. „De Danske Runemindesmærkers“ anden Afdeling, dels Afbildninger, dels Text, vil — om alt maa gaa vel — meget snart kunne være færdig.

Jeg ægtede 19. August 1848 Anne Caroline Debell, født

i Varde 5. September 1814, Datter af Jens Debell, Borger i Varde, og Johanne Catrine født Poulsen († 19. Maj 1872).

J. D. HERHOLDT.

Etatsraad, Arkitekt *Johan Daniel Herholdt*, Medlem af Kunstakademiet, R. af Dbg. og Dbgmd. Min Fader Regimentschirurg Johan Frederik Wilhelm Herholdt og min Moder Chartrine Marie Herholdt født Lorelsen, vare begge fra Aabenraa. Jeg er født i Kjøbenhavn den 13de Marts 1818, hvor min Moder døde da jeg var fire Aar og min Fader i August 1834. Efter at have gaaet i v. Westens Institut til Efteraaret 1833 blev jeg det følgende Foraar sat i Tømmerlære og arbejdede senere som Svend til Slutningen af 1840. Den sædvanlige Arbejdstid var dengang indskrænket til 7 å 8 Maaneder om Sommeren, og Aarets øvrige Maaneder bleve benyttede i Kunstakademiet og Hetsches Tegneskole. Da en stor Del af Throndhjem var bleven ødelagt ved en Ildebrand i Foraaret 1841, reiste jeg derop, og var saa heldig at faa overdraget Opførelsen af flere Bygninger. Under Opholdet i Throndhjem benyttede jeg Leiligheden til at opmaale og tegne flere Partier af denne Byes gamle Domkirke. I August det følgende Aar forlod jeg atter Norge, tilbragte Vinteren i Kjøbenhavn og vandt i Foraaret 1843 Kunstakademiets lille Sølvmedaille. Sommeren samme Aar opholdt jeg mig i Odense for at maale og tegne St. Knuds Kirke, men anede dengang ikke, at det omtrent 30 Aar senere skulde blive mig overdraget at forestaa Restaurationen af denne Bygning. Om Efteraaret reiste jeg til Hamborg, hvor jeg i Sommeren 1844 først var beskjæftiget ved forskjellige Bygningsarbejder efter den store Brand og senest ved Opførelsen af Banegaarden i Altona. Under mit Ophold i Altona modtog jeg fra Nebelong, som laa syg i Ribe, en Anmodning om paa hans Vegne at paabegynde Opførelsen af en ny Latinskole i

Kolding. Dette Arbeide optog min Tid i Vintermaanederne, og i Foraaret 1845 kom jeg til Kjøbenhavn.

De nærmest følgende Aar tilbragte jeg her i Byen for at fortsætte mine Studier ved Akademiet, hvor jeg vandt den store Sølvmedaille og 1849 den mindre Guldmedaille. I disse Aar var jeg tillige jevnlig beskjæftiget med Tegning hos afdøde Bindsbøll, hvis livlige og belærende Veiledning i Forbindelse med Høyens i saa høi Grad vækkende Forelæsninger bidroge til at bringe Interessen for Kunsten til Gjennembrud hos mig.

I Foraaret 1851 foretog jeg en Reise til Gothland for at undersøge de derværende Monumenter fra Middelalderen, og lagde Hjemreisen over Stockholm. Resultatet af denne Reise blev Udgivelsen af Helligaands Kirken i Visby, hvortil Høyen leverede Beskrivelsen.

I Sommeren 1852 tiltraadte jeg med Understøttelse fra flere Steder en større Udenlandsreise gennem Tydskland til Italien, hvorfra jeg Aaret efter reiste over Frankrig til England og kom her tilbage Foraaret 1854.

Med Undtagelse af nogle mindre Reiser til Udlandet i 1862 og 1867 har jeg siden opholdt mig her i Byen beskjæftiget med forskjellige større og mindre Bygningsarbeider omkring i Landet.

I Aaret 1860 blev jeg gift med min Hustru Elise Blaunfeld, og har i dette Ægteskab en Søn og to Døttre. 1861 valgtes jeg til Medlem af Kunstakademiet og blev samme Aar Medlem af det særlige Syn for Landets mærkeligste Kirkebygninger. Fra Aaret 1860 til 75 ledede jeg Undervisningen i borgerlig Bygningskunst ved den polytechniske Lærestalt. I Aarene fra 1864 til 76 var jeg Medlem af Kommunalbestyrelsen for Kjøbenhavn. Aaret 1870 blev jeg udnævnt til raadgivende Bygmester for Stiftsøvrigheden over Sjælland.

C. L. NIELSEN.

Jeg, *Christen Lundsgaard Nielsen*, er født den 1ste Januar 1836 i Lemvig, hvor min nu i Kjøbenhavn levende Fader, Gomme Graae Nielsen, da var Kjøbmand. Min i Aaret 1858 afdøde Moder hed Sophie Dorthea Lundsgaard. Da mine Forældre 1846 købte en Gaard i Nærheden af Kolding, blev jeg sat i denne Bys lærde Skole, fra hvilken jeg 1854 dimitteredes som Student til Kjøbenhavns Universitet af Professor Dr. C. F. Ingerslev, i hvem jeg mindes at have haft en udmærket dygtig Lærer. Et Aar derefter underkastede jeg mig den filosofiske Prøve og endelig den 19de Juni 1861 den theologiske Embeds-Examen, hvorpaa jeg i de næste tre Aar fortsatte en allerede i Studenteraarene begyndt Virksomhed som Lærer ved de offentlige Skoler paa Kjøbenhavns Nørrebro. Den 7de November 1862 ægtede jeg mit Søskendebarn, Anna Poulina Vilhelmine Nielsen, Datter af forlængst afdøde Prokurator N. i Holstebro; men da hun efter et kort og barnløst Ægteskab døde den 29de Juni 1864, søgte og fik jeg en præstelig Virksomhed, idet jeg under 14de Oktober s. A. beskikkedes til personel Kapellan for Søborg-Gilleleje Menigheder i Sjællands Stift, hvor senere afdøde Provst S. H. A. Raaschou da var Sognepræst. Jeg var den Gang ikke lidet paa-virket af S. Kierkegaard, hvis Skrifter jeg i Kandidataarene havde læst med megen Iver, senere har jeg fundet mere Klarhed og Hvile i Tilslutning til den grundtvigske kirkelige Anskuelse. Den 1ste April 1868 kaldedes jeg til at være residerende Kapellan for Tikjøb, Hornbæk og Hellebæk Menigheder, ligeledes i Nordsjælland, og indgik da, den 7de Oktober 1868, andet Ægteskab med en Datter af nysnævnte Provst Raaschou i Søborg, Christiane Elisabeth Raaschou. Vi have i vort lykkelige Samliv haft otte Børn, hvoraf sex ere i Live. — Den 11te Marts 1873 udnævntes jeg til Vicepastor i Sandby paa Laaland. Her fandt jeg ved Siden af Præstegjæringen, hvilken jeg al Tid har betragtet som min egentlige Gjærning, og hvortil jeg endnu føler usvækket Lyst og indre Kald, Lejlighed til ogsaa

at sysselsætte mig noget med videnskabelige Studier, og naar jeg blandt de Mænd, som jeg der kom i Forhold til, her særlig med Taknemmelighed og Kjærlighed nævner Biskoppen over Laaland-Falsters Stift Dr. D. G. Monrad og Præsten Fredr. Helveg i Kjøbeløv, da er det af flere Grunde, men deriblandt ogsaa den, at de hver paa sin Vis have bidraget ikke lidet til at nære mine Tilbøjeligheder i saa Henseende. — Da min Familie voxede stærkt, og mit Embedes Indtægter ikke vilde forslaa til dens Underhold, saa jeg mig nødsaget til at søge Forflyttelse, og blev da under 14de Mai 1877 kaldet til min nuværende Stilling som Sognepræst for Rudkjøbing og Skrøbeløv Menigheder i Fyens Stift.

Efter Skik og Brug anføres her, hvad jeg hidindtil har offentliggjort paa Tryk:

Om den nye saakaldte „evangeliske“ Forkyndelse. Et Par Ord, navnlig henvendte til Tikjøb Pastorat. Kbhvn 1870. 26 Sider. — En Prædiken, i „Den indre Missions Tidende“ 1870, Nr. 43. — Tvende Smaa-Afhandlinger, i „Budstikken“ 1872, Febr. og Marts. — En udførligere Anmeldelse, i Dr. Kalkars „Theol. Tidsskrift 1872, af: „Hemmeligheder i Lov og Evangelium af Mag. C. O. Rosénus. Oversat af Chr. Møller“; i Forbindelse med: „Er Daabspagten Vejen, eller er Christus Vejen? af Antidiabolas“. — Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levnet. Med en Oversættelse af Eusebs Gjenmæle mod Hierokles i Anledning af dennes Sammenstilling af Apollonios og Kristus. Et Bidrag til Kulturhistorie og Kritik. Kbhvn 1879. 219 Sider.

P. E. K. KÅLUND.

Jeg, *Peter Erasmus Kristian Kålund*, søn af Kaspar Ernst Kålund, † 1853 som sognepræst til Søllested på Låland, og Anna Helene Riedewaldt, datter af forstråd Kristian Erasmus

Riedewaldt på Jægersborg og Helene Hernbrodt — er født i Søllested præstegård den 19. August 1844. Efter i mit 10de år at have mistet min fader optoges jeg i somren 1854 i Herlufsholms skole, en begivenhed af afgørende betydning for min udvikling, hvorfor jeg væsenlig har min moders lavværge og trofaste støtte hr. etatsråd Jørgensen til Søholt, at takke. Fra Herlufsholm, hvis lærde skole jeg derefter i 9 år gennemgik, et sted, der ved sine landlig skønne omgivelser er så egnet til at vække natursansen og modarbejde ensidig udvikling, bevarer jeg mange kjære minder, og særlig kan jeg kun med den største taknemlighed mindes skolens inspektør, den udmærkede praktiske pædagog og børneven overlærer Albert Leth, hvis kærlighedsfulde omsorg og vejledning det for en stor del skyldes, at jeg — trods min for skolens forskellige fag højst ulige udviklede oplagthed — nåede en tilfredsstillende afslutning ved afgangsprøven til universitetet. Også mindes jeg med taknemlighed den interesse, skolens daværende rektor, professor Listov, bestandig har vist mig. — Efter år 1863 at være dimitteret til universitetet besluttede jeg mig snart til studiet af nordisk filologi, et fag, der alt i skoletiden ved siden af de naturvidenskabelige og historiske discipliner havde vakt min interesse. At heller ikke rusårets filosofiske forelæsninger blev uden indflydelse på mig, skylder jeg afløde professor Brøchner, der ved sin lære og hele personlighed gjorde et dybt indtryk på mig, så meget mere som jeg havde det held på mange punkter at få klaret forståelsen heraf ved fortroligt samliv med Brøchners begavede discipel, den desværre for tidlig afløde filosofiske studerende cand. mag. K. V. Møller. — Under min forberedelse til en magisterkonferens i nordisk filologi søgte jeg, uagtet det snart blev mig klart, at det navnlig var de islandske kilde-skrifter med de deri indeholdte kulturhistoriske og literær-historiske opgaver, hvortil jeg følte mig hændraget, først og fremmest at lægge et bredt og pålideligt grundlag ved et mere omfattende filologisk-anlagt studium. Efter at jeg i foråret 1866 havde opnået regens- og kommunitetsstipendiet, kunde jeg ogsaa forholdsvis uforstyrret arbejde mod en afsluttende eksa-

men, som jeg underkastede mig i efteråret 1869, da jeg efter en magisterkonferens i nordisk filologi (med mundtlig prøve) erklæredes admissus. Besvarelsen af den mig ved konferensen stillede store opgave er under titlen: „Familielivet på Island i den første sagaperiode (indtil 1030)“ trykt i Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, 1870. De nærmest følgende år tilbragte jeg i København, beskæftiget med undervisning og efter ævne fortsættende mine studier. År 1872 var jeg så heldig at opnå det Lassonske rejsestipendium (et familiestipendium), som jeg havde besluttet at ville anvende til et længere ophold på Island. Da jeg fik en yderligere understøttelse af kultusministeriet og konsistorium, lykkedes det mig i alt væsenligt at bringe min plan til udførelse, som var i løbet af to somre at berejse hele øen med historiske antikvarisk-topografiske undersøgelser for øje, for således samtidig at få et fyldigt indtryk af befolkningens ejendommelige levevis og tænkesæt, samt fortrolighed med sproget. Til dette sidste hjalp også meget to vintres ophold der i landet (den første i Reykjavik, den anden hos sysselmanden i Myre syssel). — Efter at have tilbragt tiden fra Oktbr. 1872 til Oktbr. 1874 på Island vendte jeg tilbage veltilfreds med denne i så mange henseender lærerige rejse, og med det indtryk, jeg på nært hold havde fåt af landets ejendommelig udprægede, intelligente og livskraftige befolkning. Efter at jeg i forsomren 1875 havde opnået det Smithske stipendium (hvoraf jeg i to år har nydt en mindre, senere en større lod) kunde jeg med kraft tage fat paa bearbejdelsen af det indsamlede materiale, der måtte forøges og berigtiges ved de herværende rige samlinger. Resultatet er blevet et af kommissionen for det Arnamagnæanske legat udgivet historisk-topografisk arbejde over Island, under titel: „Bidrag til en historisk-topografisk beskrivelse af Island“, hvoraf 1ste bind, omfattende Syd- og Vestfjærdingerne, udkom 1877, andet binds 1ste hefte, omfattende Nordfjærdingen — og under titel: „Bidrag til en hist.-topogr. beskrivelse af Islands Nordlændinge-fjærding“ forsvaret for den filosofiske Doktorgrad — udgaves samtidig med disputatsens omdeling. — Under

mit ophold på Island oversatte jeg Jon Thoroddsens fortælling „Piltur og stúlka“ under titel „Indride og Sigrid“. Den 21de Oktober 1877 konstitueredes jeg som lærer ved Metropolitan-skolen, hvor jeg allerede fra skoleårets begyndelse 1875 havde undervist i Dansk i skolens fire nederste klasser. Til slutning skylder jeg Københavns universitet at fremføre min tak for den rigelige understøttelse, jeg til enhver tid har fundet dér, og dets lærere, særlig i de nordiske sprog, ligeledes en hjertelig tak for den vejledning og imødekommen, jeg under mit studium har fundet hos dem.

E. C. HANSEN.

Jeg, *Emil Chr. Hansen*, er født d. 8de Mai 1842 i Ribe, hvor min Fader, Malermester J. C. Hansen, endnu bor. Paa Grund af trange Kaar var det ikke muligt for mine Forældre at lade mig studere, uagtet jeg inderligt ønskede det, og jeg maatte saaledes i flere Aar efter min Konfirmation prøve Forskjelligt. Først kom jeg i Kjøbmandslære, men da jeg ikke duede dertil, blev jeg nødt til at lære et Haandværk. I en Alder af omtrent 18 Aar fik jeg Svendebrev af min Fader, og jeg arbejdede nu som Malersvend paa flere Steder samt gjen-nemvandrede en stor Del af det nuværende Danmark og Hertugdømmerne. Jeg havde den Gang en ikke ringe Færdighed i at male Portræter og Landskaber, og maaske ogsaa noget Talent i den Retning; herved kom jeg en Tidlang til at vakle, saa jeg ikke vidste, om jeg skulde søge at blive Kunstner eller Student. Efter Roeds Maleri i Kathrine-Kirken i Ribe, forestillende Kristi Gang til Golgatha, havde jeg udført en Kopi, som vandt Bifald, og som blev kjøbt af Enkepastorinde Bang sammesteds. Vinteren 1861—62 tilbragte jeg i Kjøbenhavn i den oprindelige Hensigt at fortsætte min kunstneriske Uddannelse, men jeg forsømte snart Tegneskolen for at studere. Tidligere havde jeg læst, hvad jeg kunde faa fat i; nu arbejdede

jeg med mere Plan, thi jeg forberedte mig til Skolelærerexamen. Henad Foraaret var jeg i Nød og stod i Begreb med at forlade Byen for paa Professionen at vandre til Tydskland, da jeg fik Svar paa én af de talrige Ansøgninger, jeg havde udsendt. Jeg blev Huslærer for Godsforvalterens og Mejeriforpagterens Børn paa Holsteinborg mellem Skjelskør og Nestved. Dette er det vigtigste Vendepunkt i mit Liv.

I denne smukke Egn begyndte jeg først ret at studere Naturvidenskab, navnlig Botanik og Zoologi. Ifølge Lehns greve Holsteins Tilskyndelse og med hans Understøttelse tilbragte jeg i 1864 et Fjerdingsaarstid i Kjøbenhavn og tog derpaa Skolelærerexamen. Jeg har senere bestandig fundet Velvillighed og Bistand saavel hos Greven selv som hos hans ædle, desværre saa tidligt bortgangne Hustru. Som Huslærer tilbragte jeg 3 Aar paa dette for mig uforglemmelige Sted, derpaa tog jeg i 1865 første Del af Examen artium. Mit Helbred var imidlertid ved overanstrengende Studier blevet nedbrudt, og da min Læge bestemt fordrede, at jeg skulde forlade Byen og i det Mindste foreløbig opgive Studeringerne, modtog jeg en Huslærerplads paa Fyn. Eftersom jeg ogsaa der vedblev at skrante og ingen Penge havde, fandt jeg det ikke sandsynligt, at jeg i min allerede fremskredne Alder skulde kunne gennemføre min videregaaende Plan, som var at uddanne mig til Naturforsker; jeg forsøgte derfor at gaa paa Akkord med min videnskabelige Tilbøjelighed og ønskede at komme til Ro i Lærergjerning, hvortil jeg ogsaa syntes at have Anlæg. I den Hensigt søgte jeg Kultusministeriet om Adgang til det saakaldte „Monradske Kursus“. Min Ansøgning blev bevilget, og jeg kom atter til Kjøbenhavn, hvor jeg paa den polytekniske Lærestanstalt gennemgik et omtrent treaarigt Kursus i matematiske og naturvidenskabelige Fag, Engelsk og Tegning. Prof. I. Schiøldtes Undervisning i Zoologi gjorde den Gang et saa stærkt Indtryk paa mig, at jeg i flere Aar fortrinsvis dyrkede denne Videnskab. Efter i 1869 at have bestaaet de befalede examina søgte jeg mit Erhverv i Hovedstaden som Lærer ved Skoler og som Manuduktør. Helbredet var vendt tilbage og dermed

min gamle Lyst til Naturforskning. I 1871 blev jeg Student, og et halvt Aar derefter tog jeg examen philosophicum. Botanik har siden den Tid været mit Hovedfag, navnlig Studiet af de laveste Planterformer, hvis Fysiologi især interesserer mig, som Hjælpevidenskab studerede jeg fortrinsvis Kemi. For visse videnskabelige Spørgsmaals Skyld foretog jeg et Par Udenlandsrejser dels til Upsala og dels til Tydskland. 1876 modtog jeg Universitetets Guldmedaille og en hædrende Bedømmelse for et større Arbejde over Gjødningsssvampene, af hvilket jeg samme Aar udgav en Del: „De danske Gjødningsssvampe. Med 6 Tavler.“ (Videnskabl. Medd. fra den naturh. Foren. i Kjøbenhavn 1876). D. 1ste Jan. 1879 blev jeg konstitueret som Forstander for Carlsberg-Fondets fysiologiske Laboratorium, hvor mine videnskabelige Bestræbelser have fundet god Støtte. Kort efter indleverede jeg min Afhandling for den filosofiske Doktorgrad: „Organismer i Øl og Ølurt. Med to Tavler.“ Forsvaret fandt Sted d. 25de April d. A.

Foruden de to nævnte Skrifter har jeg udgivet: „En foreløbig Beretning om Moseundersøgelser i Eftersommeren 1873“ (Videnskabl. Medd. fra den naturh. Foren. i Kjøbenhavn 1873), „Peziza Ripensis, species nova, qvæ a sclerotio gignitur“ (Hedwigia 1876), endvidere nogle populære Afhandlinger og Oversættelser samt Bidrag til Rabenhorsts Fungi europ. exsic. og andre Samlinger.

J. A. JERICHAU.

Jeg er født i Assens d. 17. April 1816, hvor min Fader var Kjøbmand. I mit fjortende Aar blev jeg sat i Malerlære i Odense, hvad jeg dog kun udholdt i 1½ Aar. Jeg kom nu til Kjøbenhavn og frekventerede Kunstakademiets Skoler, og tilkjendtes den store Sølvmedalie. I 1837 udstilledes mit første Billedhuggerarbejde, en Statue af Balder. — Ved daværende

Kronprins Kristians Indflydelse erholdt jeg Tilladelse til at reise med Fregatten Rota til Rom i 1838. I 1849 blev jeg Medlem af Kunstakademiet samt Professor ved samme.

J. N. MADVIG.

Johan Nicolai Madvig fødtes i Svanike paa Bornholm den 7de August 1804. Faderen var Byskriver i Svanike og Herredsskriver i Østerherred, ligesom før ham Bedstefaderen og Oldefaderen, den sidste født paa Grændsen af Skaane og Blekingen 1665, havde været. Familienavnet er taget af et Fiskerleie i Blekingen. Moderen hørte til den Bornholmske Slægt Kofod. Efter som Dreng at have forrettet Skriverarbeide paa sin Faders Kontor og derhos begyndt at forberedes til juridisk Examen for Ustuderede, sattes han et Aar efter Faderens Død, i October 1817, ved veldædig Understøttelse i Frederiksborgs lærde Skole, hvorfra han 1820 dimitteredes til Universitetet af Rektor, Prof. B. Bentzen. Første og anden Examen bestod han med Udmærkelse, studerede derefter klassisk Philologi og underkastede sig i Januar 1825 den philologiske Embedsexamen i dens daværende Form med Charakteren Laudabilis unanimes consensu. Efter den 15de Juli 1826 at have disputeret for Magistergraden konstitueredes han i Efteraaret til at holde Forelæsninger og examinere i Latin under Etatsraad Professor Thorlacius's toaarige Fraværelse paa en Udenlandsreise. Den 16de September 1828 udnævntes han til Lektor i (klassisk) Philologi og disputerede samme Aar, den 8de November, for den philosophiske Doktorgrad. Efter Thorlacius' Død udnævntes han 17de November 1829 til extraordinair Professor i Latinsk Sprog og Litteratur med Forpligtelse til at skrive Universitetets (den gang latinske) Programmer. Med denne Embedsstilling forbandt han tillige ifølge Udnævnelse af Konsistorium den 29de December 1832 Embedet som Universitetsbibliothekar, indtil han den 22de Juli 1848 ansattes som Undervisningsinspektør

ved de lærde Skoler og fratraadte Bibliothekarembedet. Efter samme Aar at være bleven valgt til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling i den 2den bornholmske Valgkreds, udnævntes han 16de November samme Aar til Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og nedlagde følgelig sine Embeder ved Universitetet og de lærde Skoler. Den 4de December 1851 udtraadte han af Ministeriet og overtog derpaa atter sit Professorembede (i klassisk Philologi i Almindelighed, som ordinarium, men med extra Gage) og Embedet som Undervisningsinspektør. Ved Siden af sin Embedsvirksomhed vedblev han at deltage i Rigsdagens Forhandlinger, først i Folkethinget fra 1849 til 1853 (Formand i Folkethinget i Rigsdagens fjerde Samling) og dernæst i Landstinget som Landsthingsmand for Kjøbenhavn fra 1853 indtil 1874, da han frabad sig Gjenvalg. Valgt til Medlem af Rigsraadet for det danske Monarchi 13de Februar 1856, ledede han, som af Kongen udnævnt Præsident, Rigsraadets Forhandlinger i alle dets Samlinger indtil 1863. I 1874 søgte han og modtog under 14. December Afsked fra sit Embede ved det lærde Skolevæsen. Ved Universitetet har han været Medlem af Konsistorium først efter Valg og siden efter Alder fra 8de Januar 1852; Universitetets Rektor har han været i Aarene 1855—6, 1856—7, 1863—4, 1866—7, 1870—71 og i indeværende Aar, ialt 6 Gange. Det kongelige danske Videnskabernes Selskab, af hvilket han har været Medlem siden 1833, valgte ham 1867 til sin Præsident og har siden gjenvalgt ham. I 1852 udnævntes han til Etatsraad, i 1853 til Conferentsraad, og benaadedes efter tidligere at have været Ridder og Kommandør af Dannebrogen den 2den October 1859 med Ordenens Storkors samt 1871 med Sølvkorset, ligesom han ogsaa har modtaget fremmede Ordener. Gift siden 1829 med sin endnu levende Hustru har han 4 levende Børn; to ere døde.

F. F. CARLSON.

Fredrik Ferdinand Carlson, Phil. Dr., f. d. Statsråd och Chef för Ecclesiastik-Departementet. Född den 13. Juni 1811 på Kungshamn vid Mälaren. Föräldrarne Lagmannen Gustaf Carlson och Wendla Christina Borell. Student vid Upsala Universitet 1825. Promoverad Philosophiæ Doctor 1833. Reste i Tyskland, Italien og Frankrike 1834—36. Docent i Allmänna Historien 1835. Lärare för Arffurstarne Carl, Gustaf och Oscar 1837—46. Akademi-Adjunkt 1844. Ordinarie Professor i Historien 1849. Bevistade såsom Upsala Universitets ombud riksdagarne 1850, 1853, 1856, 1859, 1862, och såsom Vetenskaps Akademiens representant riksdagen 1865. Statsråd och Chef för Ecclesiastik-Departementet 1863—70 och 1875—78. Ledamot af Riksdagens Första Kammare 1873—79.

Af trycket utgifvit: Sveriges Historia under Konungarne af Pfalziska huset, 4 delar. Stockholm 1855—75.

B. J. FOG.

Bruun Juul Fog, en Søn af Capitain Laurits Fog og Hustru Christiane Bothilde Birgitte f. Munthe af Morgenstjerne, er født 11te Marts 1819 i Stege, hvorfra jeg med mine Forældre i 1824 flyttede til Kjøbenhavn, blev 1837 Student, og tog det følgende Aar den saa kaldte anden Examen, og blev i Januar 1843 theologisk Candidat. Samtlige Universitetsprøver bestod jeg med bedste Charakter. I 1845 ansattes jeg som Adjunkt ved Roskilde Kathedralskole, i hvilken Stilling jeg den 10de Oktober 1845 ægtede min Moders Søsterdatter Petra Emmerenze f. Høegh-Guldberg. I 1847 kaldtes jeg til Sognepræst for Nestelsø og Mogenstrup Menigheder paa Sjælland. Medens jeg beklædte dette Embede, forsvarede jeg den 26de Juni 1856 den af mig skrevne Dissertation: „Cartesius, den nyere Philosophies Fader“ og erhvervede den philosophiske Doktorgrad. I den

Anledning skrev jeg en mere udførlig Beretning om mit Liv, som findes i Universitetets Indbydelsesskrift til Reformationsfesten for 1856, til hvilket jeg herved henviser. I 1857 blev jeg kaldet til første residerende Capellan ved Holmens Kirke, hvor den elskelige, nidkjære og ansete Dr. Balthasar Münter var Provst og Sognepræst. I de første Aar af denne min Stilling holdt jeg med Understøttelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet theologiske Forelæsninger ved Universitetet, og udgav 1861 en af disse „Om det theologiske Studium“, et lille Skrift, som jeg endnu ikke anseer for betydningsløst. Det var kun min forøgede gejstlige Virksomhed, der nødte mig til at standse med denne mig kjære Virksomhed. Derimod blev jeg i 1865 efter Confessionarius Stiftsprovst Dr. Paullis Død beskikket til at lede de homiletiske Øvelser og holde Forelæsninger over praktisk Theologie ved Pastoralseminariet. Da Provst Münter i 1867 afgik ved Døden, blev jeg kaldet til Holmens Provst og Sognepræst for Bremerholms Menighed. Samme Aar havde jeg udgivet et Bind Prædikener. Den 10de Oktober 1870 døde min ovenfor nævnte elskede Hustru efter 25 Aars saare lykkeligt Ægteskab. Otte Aar derefter, d. 11te Oktober 1878, ægtede jeg min af mig saa høit skattede Formands Datter Jacobe Francisca Münter. Forskjellige Reiser til Udlandet, deriblandt gjentagne Gange til England, have været for korte til egentligt videnskabeligt Studium, hvorimod de i forskjellig Henseende have virket forfriskende, vækkende og styrkende, og have — tør jeg troe — ogsaa udvidet min Synskreds. Foruden de i det Foregaaende nævnte Skrifter har jeg kun ladet trykke gejstlige Taler, mindre Afhandlinger og Artikler. I Anledning af Universitetets Jubelfest har det theologiske Fakultet hædret mig med med allerhøieste Billigelse at creere mig til Doctor i Theologien.

J. C. SCHURMANN.

Jens Christian Schurmann er født 16de Juni 1812 paa Gaarden Sollerup i det sydlige Fyen. Hans Fader, Johannes Nic. Schurmann, Søn af Konsistorialassessor Sognepræst J. Schurmann i Frørup, var dengang Godsbestyrer ved Stamhuset Sandholt og havde den nævnte Gaard i Forpagtning. Hans Moder var Jacobine Caroline f. Hasner, af slesvigsk Æt. I Aaret 1820 købte hans Fader Gaarden Rynkebygaard, beliggende omtrent midt i Fyen, og Sønnen, som ved Forældrenes kjærlige Forsorg hidtil havde nydt god Privat-Undervisning i Hjemmet, kom derefter i 1823 i Nyborg lærde Skole, hvis hele Cursus han gennemgik. Om end Skolen, der senere nedlagdes, vel egentlig var temmelig jevn, staaer dog Skolelivet for Erindringen i venligt Lys, mindende om stille Fremgang og om Læreres og Meddisciples uforandrede Velvillie. Blandt de første mindes han med særlig Taknemmelighed Chr. Møller Holst, død 1862 som Sognepræst i Magleby i Sjælland, hvis dygtige Undervisning og skarpe og klare Methode var i høi Grad egnet til at vække Aandskræfterne; blandt de sidste især Joh. Wegener, der fra hin Tid er bleven ham en tro Ven gennem alle Aldere. Af nuv. Prof. H. C. F. Lassens livlige Undervisning nød han kun Godt i det sidste Skoleaar. I Aaret 1830 dimitteredes han af Rektor Dr. Bjørn til Universitetet, hvor han bestod Examen artium og i det følgende Aar den saakaldte Ex. philologico-philosophicum med bedste Charakter. Blandt de derhen hørende Forelæsninger, som han i det Hele fulgte med Flid, fandt han sig især tiltrukket af Madvigs, der styrkede hans allerede i Skolen vakte Interesse for latinsk Sprog og Literatur, samt af Sibberns og Ørstedes, der aabnede ham Indblik i nye Egne. Efter et halvt Aars Ophold i Fyen kom han i Foraaret 1832 tilbage til Kjøbenhavn, rigtignok under lidt mørke Udsigter, da hans Fader kort forinden havde tabt sin Formue; men ved Kommunitet og Regents blev han sat i Stand til efter sit inderlige Ønske at fortsætte Opholdet ved Universitetet, der siden ikkun led en kort, for ham sørgelig Afbrydelse ved hans Forældres Død i

1834. Med Glæde og Tab mindes han stedse „den røde Gaard“, som „gav Ly i Ungdomstiden“; men Regentslivet, som forøvrigt netop dengang tog et Opsving, bl. A. oplivet af Dr. Wejeros og Poul Rytters Sange, var ikke til Hinder for, at han i disse Aar, tildeels i Forening med sin Contubernal og Ven Chr. H. Brasch, nu paa Vemmetofte, kunde arbeide stadigt og paa en ret selvstændig Maade — ved Benyttelse af Forelæsninger og Øvelser hos de daværende Professorer J. Møller, Clausen, Hohlenberg og senere Engelstoft, samt ved eget Studium — paa sin Forberedelse til den theologiske Embeds-Examen, som han bestod i Efteraaret 1835 med Charakteren Laud. et quidem egregie. I det følgende Aar blev han Alumnus paa Borchs Collegium, afløste kort efter nuv. Prof. Hermansen som Pro-Notarius ved det theol. Facultet, hvilken Funktion han vedblev i 5 Aar, og helligede forøvrigt sin Tid til videnskabelige Sysler og Andres Undervisning, især dog yngre Medstuderendes Veiledning til Embeds-Examen. Skjøndt han ikke kunde følge den speculative Retning i Theologien, vidste han dog at vurdere Martensens da begyndende, udmærkede Docent- og Skribent-Virksomhed, der fik sin Betydning og Frugt ogsaa for ham. Han benyttede endvidere Leiligheden til at høre saavel saadanne Forelæsninger, som tilsigtede Uddannelse i praktisk Retning: hos Rosenvinge over Kirkeret, hos Mynster over Psychologi, som andre, til hvilke han droges af ren videnskabelig Interesse: philosophiske hos Poul Møller og Sibbern, naturvidenskabelige hos Ørsted og Eschricht; var en Tid ret flittig Deltager i academiske Akter og Disputationer, og fulgte i det Hele med levende Interesse Alt, hvad der angik Universitetet og Studenterlivet, ligesom og hine Aar bragte ham i en kjær personlig Forbindelse med flere Universitetslærere, senere ogsaa med J. P. Mynster. I nogle Aar var han Medlem af Selskabet „Lyceum“, som, vel ikke saa meget ved sine latinske Disputere-Øvelser, som mere ved den, ogsaa sociale, Tilnærmelse, det tilveiebragte mellem Kandidater af alle Faculteter, kunde virke frigjørende og udvidende paa Interesser og Synsmaader, og hvorfra han for sin Del taknemmelig mindes

det Forhold, hvori han blev bragt til Mænd som Hermansen, Monrad og Lind, Hall, Dahlstrøm og Krieger, Tregder, Hammerich og Birch o. fl. Ogsaa berørtes han, ligesom de fleste Studerende, stærkt af den da begyndende Bevægelse i fædrelandsk og politisk Retning, der fortsattes i „Fyrrerne“, og hvori han ved enkelte Leiligheder tog mere activ Del. — Under ¹⁸/₁₂ 1846 blev han af Chr. 8de kaldet til 2den Præst ved Frue Kirke i Aalborg og Sognepræst til S. Tranders, hvilken Stilling bl. A. bragte ham i et temmelig nøie og vedvarende Forhold til dav. Biskop Fogtmann, som viste ham megen Yndest, og hvis ejendommelige Personlighed, i Forening med hans udbredte Læsning og Literaturkundskab, samt hans Korrespondance med en Del af Landets betydelige Mænd frembød megen Interesse. Med Glæde mindes han fra hin Tid sit Samliv med Tregder og J. Paludan Müller. De alvorsfulde Aar 1848—50, der i en ganske særegen Grad vakte Aanden og den slumrende Kraft i Danmarks Folk, drog ogsaa ham ind i Bevægelsen og førte bl. A. til, at han for Aalborg med Landkreds blev valgt til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, i hvis Arbejder han, særlig som Medlem af det snevrere Grundlovs-Udvalg, deltog indtil Slutningen. Et Par Aar derefter blev han, ikke uden Foranledning fra den daværende Regjering, men i fuld Overensstemmelse med egen Lyst og Attraa, kaldet til det Embede, han siden har beklædt, som Forstander og 1ste Lærer ved det kgl. Skolelærer-Seminarium i Skaarup og Sognepræst for Skaarup Menighed. En saadan Virksomhed, omfattende to selvstændige Embeder, medfører visselig et ikke lidet Ansvar og maa, især naar stedlige Forhold dertil føie Bestyrelse af communale Anliggender, vel siges at stille endog temmelig store Fordringer til en Mands Arbeidskraft. Han gik imidlertid til den med Lyst og Mod, og Aarene have hidtil ikke svækket den Interesse, med hvilken han tog fat navnlig paa den Kaldsgjærmning, hvori han saavel efter den Maade, hvorpaa han blev kaldet, som efter sin personlige Tilbøjelighed maatte sætte sin Hovedopgave, og hvori han stedse har haabet, skjønt indenfor beskedne Grændser, at udrette noget Godt for Land og Folk.

Han er i denne Henseende bleven kraftig støttet ved Samvirken og Samliv med en Kreds af Mænd, forenede ved fælles Formaal og i det Hele ved fælles Interesser, ogsaa i Retning af Videnskab og Literatur; og det har været ham en Glæde paa denne Plads at kunne fornye et kjært Forhold fra Universitetslivet, til Biskop Engelstoft, der som Medlem af Direktionen har gjennem de mange Aar ydet Læreanstalten sin kyndige Bistand og fulgt Virksomheden her med varm Interesse. Ogsaa andre Forhold have bidraget til at gjøre ham Stillingen kjær, saa at han efterhaanden har følt sig saaledes knyttet til den, at han ikke har ønsket at ombytte den med nogen anden, end ikke, naar der nogle Gange har været fristende Anledning. Skjøndt saavel Kaldspligt som fortsat Studium og Syslen med Literatur have maattet føre ham til efterhaanden at skrive og udarbejde temmelig Meget, dels til Brug for Kathedret, dels af almindeligere Indhold, mest fra Kirkens og Skolens Omraade, ogsaa angaaende fædrelandske Forhold, har han dog ikke offentliggjort noget større videnskabeligt Arbeide men kun en Del Smaaskrifter samt Afhandlinger eller Artikler i Tidsskrifter og Journaler; hvad vel for en Del kan finde sin Forklaring i den omfattende praktiske Embedsgjerning, der har lagt Beslag paa Tid og Flid, men vistnok tillige i en hos ham naturlig og ved Selvkritik styrket Tilbøjelighed til i slige Ting at holde sig noget tilbage og nærmest at sætte Kræfterne ind paa at virke indenfor den anviste Kreds, og da mere ved Ordet end ved Pennen. — Under 25de Juni 1868 modtog han gjennem Konseilspræsidiets kgl. Beskikkelse som Medlem af den under 18de s. M. allerh. anordnede Kirkecommission, hvis for ham interessante og lærerige Forhandlinger førtes i dette og de to følgende Aar under Geheimeraad Halls Forsæde, og hvis Arbeider, om de end ikke hidtil have baaret megen synlig Frugt, dog maaske ikke ville være uden Betydning for en kommende Tid. — I sit Ægteskab med Cathrine Marie f. Jensen, Datter af (Prof. Jens Mollers Ungdomsven) Præsten Chr. Jensen i K. Saaby, har han havt fem Born, men har med sin Hustru fristet den store Sorg at see tre af dem bortkaldte ved en tidlig Død. — I 1859 ud-

nævntes han til Professor, blev i 1862 R. af D., i 1869 Dbmd. Til Universitetet har han stedse følt sig knyttet med uforandret Interesse og med gammel Taknemmelighed. Desmere maa han personlig skatte den hædrende Opmærksomhed, som netop fra den Side er bleven ham til Del.

O. A. BACHKE.

Ole Andreas Bachke, Justitiarius i Christiania Stiftsoverrets anden Afdeling og Ridder af St. Olafs- og Nordstjerne-Ordenen, er født 6te Mai 1830 paa Røraars i det Trondhjemske, hvor hans Forældre, daværende Lensmand Halvard Bachke og Anna Sofie Bachke, født Ditlefsen, dengang boede. I 1848 dimitteret fra Trondhjems Cathedralskole til Universitetet, begyndte han i det følgende Aar paa det juridiske Studium, som siden har været hans Livs Hovedsyssel. Efter at have taget juridisk Embedsexamen i 1852 tiltraadte han i 1854 i det Øiemed at fortsætte sine Studier en Udenlandsreise, hvorunder han ved tyske Universiteter navnlig beskæftigede sig med Romerret, Proces og Criminalret og, da han tildels ved Hjælp af et offentligt Stipendium var bleven sat istand til at udstrække sin Reise til andre Lænde, endvidere i Paris og London søgte at gjøre sig nærmere bekendt med den moderne Privatret og med Statsøconomie. Efter hans Hjemkomst i 1856 har han som Overretssagfører og Overretsreferent (1856—1864), som Assessor ved Christiania Stiftsoverrets anden Afdeling (1864—1878) og senere som Justitiarius ved samme Domstol haft Anledning og Opfordring til at sysselsætte sig med sit Fædrelands Ret i dens praktiske Anvendelse. I 1861 medvirkede han ved Stiftelsen af den norske Sagførerforening, og deltog han derefter i Redactionen af det af denne Forening udgivne Ugeblad for Lovkynlighed, Statistik og Statsøconomie, som fra Begyndelsen af 1871 sammensmeltedes med norsk Retstidende. I Ugebladet har han skrevet forskjellige Artikler, af hvilke enkelte ere

særskilt trykte, saasom: Om det borgerlige Ægteskab (1861), Om Forbrydelsers Sammenstød (1862), Om Mishandling af Dyr (1864), Nogle Reformer i Criminalretten (1866), Om Criminallovens Cap. 10 § 19 (1868), Nogle Oplysninger om Dødsstraffens Ophævelse (1868—1869), Fælles Brugsrettigheder og særskilte Rettigheder i Almenbrugsforholdet (1870), enkelte Opsatser om Fængselsvæsenet og Oversigter over juridisk Litteratur. Til den norske Retstidende har han i 1871 til 1875 meddelt en Række Artikler om den litteraire og kunstneriske Eiendomsret, der ere samlede i særskilt Aftryk. Af andre trykte Arbejder kan maaske nævnes en i det skandinaviske Selskabs Forhandlinger i Christiania optagen og derhos særskilt trykt Opsats om gjensidig Retshjælp mellem de tre skandinaviske Riger (1865) og et i Hamiltons nordisk Tidsskrift for 1868 optaget Forsøg om en norsk politisk Forfatter Oberst Tidemand.

Efter Valg af Stortinget har han i de senere Aar været Medlem af Administrationen for Norges Banks Afdeling i Christiania. I 1864 til 1865 deltog han i den i 1861 om Indførelse af Indkomstskat til Statskassen nedsatte kongelige Commissions Arbejder. Efter Opfordring af Kirkedepartementet gjorde han Udkast til de Lovforslag, som ligge til Grund for de norske Love af 8de Juni 1876 og 12te Mai 1877 om den saakaldte Skrifteiendomsret og om den kunstneriske Eiendomsret. I 1877 og 1878 var han Medlem af den kongelige Commission angaaende Vexellovgivningens Reform. Siden 1856 er han gift med Augusta Marie Kräuter, Datter af Hoiesteretsadvocat F. A. Kräuter i Heidelberg.

H. MATZEN.

Jeg, *Henning Matzen*, er født den 28. Decbr. 1840 i Landsbyen Rebbjærgskov i Satrup Sogn i Angel, hvor mine Forældre, af hvilke min Fader, Væver Marquard Nikolaj Matzen, er død den 27. Mai 1868, medens min Moder, Anna, født Hansen,

endnu lever, ejede et Kaadnersted, som de dog solgte et Par Aar efter, hvorpaa min Fader udelukkende ernærede sig og sine ved sit Haandværk. At jeg blev sat i Stand til at gaa den studerende Vej, skyldes min ældre Broder, nuværende Skoleinspektør i Kjøbenhavn, Dbm. Matz Matzen, i det han ved sin Dygtighed i en meget ung Alder havde opnaaet en selvstændig Stilling, der satte ham i Stand til at tage sig af min Opdragelse. Paaske 1855 optoges jeg i Flensborg Latin-skole og dimitteredes derfra i Aaret 1859 til Kjøbenhavns Universitet, hvor jeg i det følgende Aar, efter at have bestaaet den filosofiske Examen, begyndte mit juridiske Embedsstudium, som afsluttedes i Januar 1864, idet jeg bestod den fuldstændige juridiske Embedsexamen med Karakteren: Laudabilis. I Aaret 1867 vandt jeg Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af den for det foregaaende Aar udsatte retsvidenskabelige Prisopgave: „At fremstille Læren om Pant efter den ældre danske Ret“, og da Professor C. G. Holck døde i Aaret 1868, indstillede det juridiske Fakultet mig énstemmig til at blive hans Eftermand, dog med det Forbehold, at Pladsen maatte staa ledig, indtil jeg havde haft Lejlighed til at gjøre en længere Udenlandsrejse. Ministeriet bifaldt denne sidste Indstilling, og i Januar 1869 tiltraadte jeg Rejsen, paa hvilken jeg gjorde Ophold i London, Paris, Bruxelles, Zürich, München, Wien, Venedig, Florenz, Rom og Neapel. Efter at være vendt tilbage i April 1870 blev jeg den 29de s. M. udnævnt til Professor i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, hvilken Stilling jeg endnu beklæder.

Med skyldig Taknemmelighed mod de Velgjørere, hvis Gaver ogsaa ere komne mig til gode, skal jeg fremhæve, at jeg som Student har nydt F. T. Hurtigkarls Boglegat for juridiske studerende og Kammerherre Rønnenkamps Stipendium for slesvigske Jurister. Fra 1. Juni 1864 til 1. Februar 1869 var jeg Indehaver af en stipendieløs Eneplads paa Elers' Kollegium. I Aaret 1867 nød jeg en mindre og i det følgende Aar en større Lod af det Smith'ske Stipendium for viderekomne. Endelig

muliggjordes den ovenomtalte Udenlandsrejse mig ved Nydelsen af F. T. Hurtigkarls Rejsestipendium.

De af mig under Navn offentliggjorte Skrifter, Afhandlinger og Artikler ere følgende:

Den danske Panterets Historie indtil Kristian V.s Lov; Kjøbenhavn 1869; anmeldt af Kammerherre, Dr. juris Stemann i U. f. Retsv. 1869. S. 625—46, jfr. S. 913—65; af K. Maurer i Kritische Vierteljahrschrift für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft 1871 S. 360—75; jfr. Prof. jur. L. M. B. Aubert's Afhandling om „Kontraktantets historiske Udvikling, især i dansk og norsk Ret“ i Norsk Retstidende 1872 S. 81—83; 145—153; 161—73.

Grundloven og Folkets Selvstyrelse. Kjøbenhavn 1873. En Del deraf har under Titel: „Grundloven og Parlamentarismen“ været trykt i Dagbladet for 15., 16., 17. og 19. Maj 1873.

Til Gjensvar. Kjøbenhavn 1873; jfr. Dagbladet 29., 30. og 31. Decbr. 1873.

Om Statskassens Ansvar for Embedsmænds Forseelser; Forhandlingsæmne paa det andet nordiske Juristmøde. Kjøbenhavn 1875; jfr. „Förhandlingar vid andra nordiskå Juristmötet i Stockholm den 26—28 Aug. 1875.“ S. 148—90 og Bilag 9.

Anmeldelse af Prof. T. H. Aschehougs Fremstilling af den nugældende norske Statsforfatningsret; i 1ste Bind af det Letterstedtske Tidsskrift S. 80—87.

Den parlamentariske Ytringsfrihed. Dagbladet 18. April 1879.

Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479—1879, udarbejdet efter Konsistoriums Opfordring i Anledning af Universitetets Firehundredaars Fest; I—II. Kjøbenhavn 1879.

I. S. THOMLE.

Jeg, *Iver Steen Thomle*, er født 1ste Marts 1812 paa Frolands Jernværk, hvor min Fader, Erik Andreas Thomle, i 1807 gift i Kjøbenhavn med Mette Marie Binneballe, dengang var Bogholder. Da min Fader i 1814 etablerede sig som Handelsmand i Arendal og blev bosiddende der, indtil han Høsten 1830 flyttede til Christiania, blev jeg tidlig sat ind i Arendals offentlige Middel- og Realskole, hvis samtlige Klasser jeg gennemgik. Efterat jeg derpaa i nogen Tid havde nydt privat Undervisning af flere af Skolens Lærere, navnlig af daværende Overlærer, senere Statsraad Lange, underkastede jeg mig Sommeren 1829 det ved Forord. af 7de Novbr. 1809 § 103 foreskrevne Tentamen ved Christiania lærde Skole, hvorefter jeg i August s. A. absolverede Examen artium, i Juni 1830 Examen philologico-philosophicum og i Decbr. 1833 og Juli 1834 juridisk Embedsexamen — Alt med bedste Karakter. I Marts 1834 erholdt jeg Ansættelse som Extraskriver eller Kopist i Justitsdepartementet, men var i 1835 permitteret i 6 Maaneder, i hvilken Tid jeg midlertidig forrettede som autoriseret Fuldmægtig hos daværende Høiesteretsadvocat, senere Statsraad Sørensen, og udraadte af Departementet i August 1836, da jeg autoriseredes som Fuldmægtig hos daværende Høiesteretsadvocat, nu Statsminister Stang. I denne Stilling forblev jeg til September 1837, da jeg efter Opfordring atter indtraadte i Justitsdepartementet som konstitueret Bureauchef, og erholdt 30te Mai 1838 naadigst Ansættelse som saadan. 11te August 1840 udnævntes jeg til Expeditionssekretær i samme Departement og 3die Oktbr. 1846 til Byfoged i Arendal, men tiltraadte Byfogedembedet først fra September 1847, idet jeg indtil Udgangen af 1846 vedblev at fungere som Expeditionssekretær og derefter noget over et $\frac{1}{2}$ Aar forblev i Christiania som Medlem af en til at udarbeide Forslag til en ny Kreditlovgivning nedsat Kgl. Kommission. I Decbr 1848 overtog jeg som konstitueret Bestyrelsen af Nedenæs Amtmandsembede, der under 30te April 1849 naadigst an-

betroedes mig. Den 3die Marts 1860 blev jeg beskikket til ordentlig Assessor og 11te April 1878 til Justitiarius i Høiesteret.

Foruden af den foran nævnte Kgl. Kommission har jeg været Medlem af en i 1856 nedsat Kommission til Revision af Lovgivningens Bestemmelser om Adgangen til at blive Styrmand og føre Fartøi, i 1861 af en Kommission til Revision af Forslaget om ny Konkurslov, og i 1872—73 af en Kommission til Udarbejdelsen af Forslag til Forandringer i Lovgivningen om Mynt- og Pengevæsenet.

I 1838 blev jeg gift med Augusta Smith, Datter af forhenværende Eier af Frolands Jernværk S. Smith. Efter hendes Død i 1843 giftede jeg mig igjen i 1845 med min nulevende Hustru Juliane Marie Heyerdahl, Datter af afdøde Bankadministrator i Christianssand Thomas Heyerdahl. Af mit første Ægteskab har jeg en endnu levende, gift Datter, i det andet har jeg havt 8 Børn, 3 Sønner og 5 Døtre, hvoraf dog kun 1 Søn og 4 Døtre endnu ere ilive.

J. LYKKE.

Jeg, *Jacob Lykke*, er født den 7de Juli 1846 i Kjøbenhavn og er søn af afdøde skrædermester Gabriel Lykke og hustru Johanne Marie, født Hansen. I Juni 1864 dimitteredes jeg privat til universitetet (hand.), tog Juni 1865 examen philosophicum (præcet.) og året efter medicinsk forberedelsesexamen (haud.). I Juni 1871 tog jeg medicinsk embedsexamen (haud. I. gr.), blev 1ste Novbr. 1872 ansat som kandidat ved kommunehospitalet, i hvilken stilling jeg forblev til 1ste Juni 1875, da jeg udnævntes til reservelæge ved samme hospitals afdeling for hjerne- og nervesygdomme. Her forblev jeg til 1ste Juni 1878, da jeg tiltraadte mit nuværende embede som kommunelæge i Kjøbenhavn, til hvilken stilling jeg allerede udnævntes 1ste Maj samme år.

I „hospitalstidende“ for 7de og 14de Novbr. 1877 meddelte jeg „et sjældent tilfælde af hysteri hos et barn“; i samme tidende

for 12te Juni 1878 beskrev jeg „nogle former af sindssygdом, som skyldes alcoholisme“; i samme tidende for 27de Novbr. og 4de Decbr. 1878 offentliggjorde jeg en afhandling om „dipso-manien“.

Endelig har jeg forfattet en afhandling, „bidrag til læren om moral insanity“, hvilken jeg — efter forud indhentet kongelig tilladelse — forsvarede for Doctorgraden i medicinen den 10de Maj 1879.

C. H. SCHARLING.

Carl Henrik Scharling er født i Kjøbenhavn den 3die Mai 1836. Mine Forældre vare Professor Dr. theol. Carl Emil Scharling og Anna Petrea Abild f. Lund. Et Omrids af mit Levnet findes i Universitetets Indbydelsesskrift til Reformationsfesten 1866, hvortil her kan meddeles Følgende.

Efter i December 1865 at have erhvervet den theologiske Licentiatgrad ved Forsvar for min Afhandling: „Den nyere hollandske Theologi“ — benyttede jeg den herved erholdte Ret til at holde Forelæsninger paa Universitetet, idet jeg i Februar 1866 begyndte en Række Forelæsninger over christelig Sædelære. Ei længe efter blev der udskreven en Concurrence for en midlertidig Docentplads i samme Fag. Til denne Concurrence, som afholdtes i November 1866, mældte der sig syv Concurrenter, af hvilke jeg indstilledes til den omtalte Plads. Under 19de Januar 1867 blev jeg ansat som midlertidig Docent i christelig Ethik og virkede tre Aar i denne Stilling, indtil jeg den 16de April 1870 blev udnævnt til Professor ordinarius i Theologi. Herved traadte jeg ind i Facultetet og havde nu den Glæde at samvirke i nøie Forening med udmærkede Videnskabsmænd, til hvilke jeg fra min Barndom af havde seet op med Høiagtelse, og som i mine Studenteraar havde været mine Lærere og Veiledere. Særligt maatte dette gjælde overfor min Fader, med hvem jeg næsten daglig samtaledе om videnskabe-

lige Æmner eller om Facultetets og Universitetets Anliggender. Desværre varede det ikke længe, for mine Collegers stigende Alder og den dermed følgende Svagelighed fremkaldte en Forandring. H. N. Clausen og min Fader søgte deres Afsked, og i Foraarssemestret 1877 bortkaldtes tre af vore gamle theologiske Lærere: Fr. Hammerich den 9de Februar, H. N. Clausen den 28de Marts og endelig min dyrebare Fader den 17de Juni. Da samtidigt Prof. Hermansen ved en langvarig Sygdom holdtes borte fra Universitetet, var dette Semester overmaale trangt at komme igjennem for min yngre Collega P. Madsen og mig. Snart tilkaldtes dog unge og friske Kræfter, og da Prof. Hermansens Helbred bedrede sig, saa at han atter kunde optage sin Universitetsgjerning, kom Facultetets Virksomhed paa Ny i ordnet Gang. — I Februar 1877 blev jeg Medlem af Konsistorium.

Den 28de Mai 1868 ægtede jeg Elisabeth Maria f. Tuxen, Datter af Director for Orlogsværfterne N. E. Tuxen. — Af forskjellige mindre Udenlandsreiser, som jeg i de senere Aar har gjort, maatte særligt fremhæves et længere Ophold i Norge i Efter-sommeren 1869, under hvilket jeg holdt en Række Forelæsninger i Christiania, samt et Besøg i Upsala i September 1877, hvor jeg overværede Universitetets store Firehundredaarsfest, endelig et to Maaneders Ophold i Holland i Sommeren 1878, der gav mig Leilighed til at fornye ældre Bekjendtskaber og vinde nyt Kjendskab til den derværende theologiske og kirkelige Udvikling.

1865—68 udgav jeg „Ugeblad for den danske Folkekirke“. Da det kunde ønskes ogsaa at inddrage andre Æmner, vedrørende den christelige Culturudvikling, under Behandling, omdannede jeg det til „Dansk Tidsskrift for Kirke- og Folkeliv, Literatur og Kunst“, som udkom i to Aar (1869—70) under Medvirkning af flere ansete Videnskabsmænd. Samtidigt arbejdede jeg paa et større videnskabeligt Værk, som udkom 1872—74 under Titel af: „Menneskehed og Christendom i deres historiske Udvikling. En Fremstilling af Historiens Philosophi. I—II.“ Heraf udkom 1874—75 en tydsk Oversættelse ved A. Michelsen. Min Reise i Palæstina i Foraaret 1861 havde

vakt min Interesse for den nyere Videnskabs topographiske og archæologiske Undersøgelser i dette Land, og jeg nærrede det Ønske at gjøre en større Kreds bekendt med disses Udbytte. I dette Øiemed holdt jeg en Række Forelæsninger over dette Æmne paa Universitetet og udgav derefter „En Pilgrimsfærd i det hellige Land“ (1876). Tidens polemiske Rørelser fremkaldte et Par Smaaskrifter, nemlig „Jesuiternes Lære om at elske Gud og holde sit Ord“ (1873) og „Theologien og Universitetet“ (1875). Som Festskrift ved Universitetets Firehundredaarsfest udkom „Jakob Bøhmes Theosophi. En religionsphilosophisk og dogmatisk Undersøgelse“, hvilket Arbeide jeg den 15de Mai 1879 offentlig forsvarede for den theologiske Doctorgrad.

O. E. G. INGERSLEV.

Jeg *Ove Emmerik Gustav Ingerslev* er en Søn af afdøde Professor Ingerslev og Hustru Charlotte Marie f. Phister. Fra Aarhus Skole, hvor min Fader var Rektor, dimitteredes jeg som Student i 1862. Jeg valgte Medicinen til mit Studium og fuldendte Embedsexamen 1869. Efter at have været Candidat paa Frederiks Hospital blev jeg 1872 ansat som Korpslæge i Hæren, men følte mig saa lidet tilfredsstillet ved denne Virksomhed, at jeg Aaret efter søgte min Afsked. Jeg blev da ansat ved Fødselsstiftelsen først som Candidat senere som klinisk Assistent, og forsaavidt mit Ønske havde været en videre Uddannelse i et specielt Fag, fandt jeg her en rig Leilighed til saadan. Fra Januar til November var jeg Reservemedicus paa Fredr. Hospital, men ansattes da atter ved Fødselsstiftelsen som Underaccoucheur. Kort efter Udløbet af min 3aarige Funktions-tid her blev jeg konstitueret som Kommunelæge paa Nørrebro. Under mit Ophold ved Fødselsstiftelsen har jeg leveret en Del Bidrag hovedsagelig af obstetricisk Indhold til vore medicinske Tidsskrifter. I Februar d. A. indleverede jeg min Afhandling

for Doctorgraden i Medicinen: Bidrag til Eklampsiens Ætiologi, Prognose og Behandling, som jeg forsvarede den 27de Mai.

J. G. AGARDH.

Jacob Georg Agardh, född i Lund den 8 Dec. 1813. Philos. Doctor den 23 Juni 1832. Docent i Botanik vid Lunds Universitet den 4 Mars 1834, och Ord. Professor den 8 April 1854. Ledamot af de Svenska Riksdagarne ifrån år 1862 till och med år 1871. Ledamot af den af de 3 Nordiske Kongeriger anordnade Mont-Commission i Kjøbenhavn 1872. Ledamot af Kgl. Svenska Vetenskaps Akademien d. 12 Dec. 1849, af Kongl. Danske Videnskabernes Selskab i Kjøbenhavn d. 13 April 1873. Secreterare i Kgl. Physiographiska Sällskapet i Lund sedan den 15 Oct. 1859. Riddare af Kgl. Nordstjerne Orden den 3dje Maj 1861 och Kommendör af Kgl. Nordstjerne Orden, första Klassen den 1ste Dec. 1876. Har utgifvit *Species Genera & Ordines Algarum* Vol. I—III (1848—1876); *Theoria Systematis Plantarum* 1853; och en del mindre uppsatser i Tidskrifter m. m.

A. NYBLÆUS.

Axel Nyblæus, född i Stockholm den 20 Maj 1821. Student i Upsala 1839. Filosofie Kandidat 1830. Filosofie Doktor 1851. Docent i Filosofiens historia vid universitetet i Upsala 1852. Adjunkt i teoretisk och praktisk filosofi vid universitetet i Lund 1853. Professor i praktisk filosofi vid sist nämde universitet 1856. Har i vetenskapligt syfte företagit resor till Tyskland 1850 och 1859, samt till Tyskland och Frankrike 1862. Riddare af Kongl. Nordstjärneorden 1865. Erhöll af Svenska Akademien det så kallade Carl Johans priset 1876. Medlem af Fysiografiska Sällskapet i Lund 1878, af Kongl. Vetenskaps- och Witterhets-

samhället i Göteborg 1878, af Kongl. Vetenskapsakademien i Stockholm 1879.

Har af trycket utgifvit: Om statens Straffrätt. Undersökning från den Boströmske filosofiens ståndpunkt. Lund 1852, 2 Uppl. 1865, 3 Uppl. 1879. — Är en praktisk filosofi möjlig efter Hegels verldsåsig. Lund 1855, 2 Uppl. 1856, öfvers. på Danska af P. Klein. — Framställning och granskning af Aristoteles lära om det högsta goda. 1863. — Om statsmaktens grund och väsende (ofullbordad) 1864. — Om Pufendorfs plats i nyare praktiska filosofiens historia. 1868. — Trenne religionsfilosofiska uppsatser (Om den religiösa tron och vetandet; Teodor Parker och den religiösa frågan; Striden om Kristi gudom mellan Herr V. Rydberg och Biskop Backman) jämte en föreläsning om materialismen. 1872, 2 uppl. 1874. — Om politisk frihet och själfstyrelse. 1869. — Den filosofiska forskningen i Sverige från slutet af adertonde århundradet framsteld i sitt sammanhang med filosofiens allmänna utveckling. 1 Del. 1. och 2. afdeln. 1873—1875. — Utgifvit Sam. Grubbes filosofiska skrifter i urval. Bd. I. II. III. 1876—1878.

F. M. LEVY.

Jeg, *Fritz Martin Levy*, Søn af Professor, Overaccoucheur C. E. Levy og Hustru Hilda født Wulff, er født den 2den Febr. 1847 i Kjøbenhavn. Efter at have nydt privat Undervisning kom jeg 1862 ind i Roeskilde Cathedralsskole, hvorfra jeg dimitteredes med 1ste Charakter 1866.

Sommeren 1867 tog jeg Philosophicum (Laud. Laud. Præcet.) og Aaret efter medicinsk Forberedelsesexamen (Laud. Præ. Præ. Præ.), hvorefter jeg indskreves som Volonteur ved Frederiks Hospital. 1873 om Sommeren tog jeg medicinsk Embedsexamen med Laud. og tilbragte derefter de følgende 2 Aar, dels som surnumerair og constitueret Candidat ved Hospitalet og som Candidat ved nørrejydske Asyl for Sindssyge, dels som Vicar for practiserende Læger paa Landet.

December 1875 blev jeg ansat som fast Candidat ved Frederiks Hospital, i hvilken Stilling jeg forblev, indtil jeg i Februar 1877 blev Reservelæge paa Hospitalets medicinske Afdeling B.

Samtidig med denne practiske Virksomhed beskjæftigede jeg mig med videnskabelige Arbeider, idet jeg i det første Aar besvarede Universitetets Priisopgave i Medicinen for 1877—78 („Der ønskes en tildels paa selvstændige Undersøgelser grundet Bedømmelse af Salicylsyrens Værd som Antisepticum og Antipyreticum“), for hvilken jeg fik Guldmedaillen, og i det næste skrev den Afhandling („Om serøse Exsudater i Pleurahulen og disses operative Behandling“), som jeg den 12te Maj 1879 forsvarede for Doctorgraden.

Foruden disse to større Arbeider er jeg Forfatter til nogle mindre i medicinske Tidsskrifter.

Den 1ste Juli 1879 udløber min Functionstid som Reserve-læge ved Fred. Hospital, og det er da min Hensigt at begive mig paa en længere Studiereise til Udlandet, for at beskjæftige mig med den Green af Lægevidenskaben, som jeg ønsker at gjøre til min Specialitet.

Den 12te Maj 1875 ægtede jeg Emilie Smith, Datter af Jægermester Gustav Smith til Rudbjerggaard paa Lolland og Hustru Emma f. Tichy.

L. J. MYGGE.

Jeg, *Lauritz Johannes Mygge*, er født i Kjøbenhavn den 7de Januar 1850 og er en Søn af forhenværende Bagermester Carl August Mygge og Hustru Marie Frederikke f. Hansen, der Begge endnu ere i Live. I mit 11te Aar blev jeg Elev i Metropolitanskolen, hvor jeg i de sidste 4 Aar nød fri Undervisning og hvorfra jeg blev dimitteret i Sommeren 1868 med Karakteren haud illaud. Det paafølgende Aar absolverede jeg Examen philosophicum (3 Ug.) og i Sommeren 1870 medicinsk Forberedelses-

examen med laud. p. cet. i Botanik og laud. i de 3 andre Fag. Kort efter begyndte jeg at forrette Volontærtjeneste ved Kommunehospitalet, medens jeg samtidig forberedte mig til Embedsexamen, hvis første Del jeg absolverede i Sommeren 1874. Før dette skete, havde jeg imidlertid forsøgt mine Kræfter paa Besvarelsen af et af det lægevidenskabelige Fakultet udsat Prisspørgsmaal, der fordrede en Fremstilling af den nyere Tids Anskuelse om Planteparasiterne, nærmest med Hensyn til Sammenhængen mellem dem og de saakaldte zymotiske Sygdomme hos Mennesket. Afhandlingen blev indleveret den 30te November 1872, og Bedømmelsen, der afgaves i Marts Maaned det følgende Aar, tilkjendte mig efter en meget velvillig Motivering et hæderligt Accessit. Medens jeg var beskæftiget med ovennævnte Arbeide, blev Kommunitets-Stipendiet tilstaaet mig, og det blev mig forundt at nyde samme, indtil jeg i Sommeren 1875 absolverede anden Del af Embedsexamen med Hovedkarakteren laudabilis. Allerede i August Maaned s. A. blev jeg ansat som Reservelæge ved Armeen med Garnison i Odense, hvor jeg i de første 8 Maaneder gjorde Tjeneste ved Sygehuset og 16de Bataillon og derpaa fra 1ste April 1876 til 1ste Mai 1877 fungerede som Afdelingslæge ved 2det Dragonregiment; med denne sidste Stilling forbandt jeg en Plads som Amanuensis hos en privatiserende Læge, hvorved det blev mig muligt efter en større Maalestok end den, min Virksomhed som Militairlæge medførte, at stifte Bekjendtskab med den praktiske Udøvelse af mit Kald. Af den forholdsvis sparsomme Fritid, der under disse Forhold levnedes mig, anvendte jeg en Del til at gjøre mig fortrolig med forskjellige lægevidenskabelige Problemer, som jeg under mit Embedsstudium kun havde kunnet skjænke en flygtig Opmærksomhed. Blandt disse Problemer forekom Doktrinen om Farerne ved Ægteskaber mellem Blodbeslægtede mig at frembyde den største Interesse, og da jeg i Mai Maaned 1877 opnaaede at blive forsat til Garnisonen i Kjøbenhavn, besluttede jeg gjennem en udstrakt Benyttelse af de litterære Hjælpemidler, Hovedstaden byder, at erhverve mig et fyldigt Indblik i Spørgsmaalets Udvikling og nuværende

Standpunkt; først efterat Størstedelen af det hertil fornødne Materiale var indsamlet, og efterat det gennem Samtale og Korrespondance med forskjellige ældre og jævnaldrende Kolleger var blevet mig klart, at det omhandlede Spørgsmaal vilde kunne afgive et passende Emne for en medicinsk Doktordisputats, begyndte jeg Udarbejdelsen med dette Formaal for Øje. Afhandlingen blev indleveret i Januar d. A., og efterat den var antagen af Fakultetet, forsvarede jeg den den 28de Mai d. A. Foruden en kasuistisk Meddelelse i Ugeskrift for Læger, 3die Række, 20de Bind Nr. 21, har jeg i Nordiskt medicinskt arkiv Bind 10 Nr. 16 skrevet en Afhandling, betitelt: „Er Døvtumheden arvelig? en kritisk Undersøgelse“, hvis Indhold slutter sig nær til det i min Disputats behandlede Emne.

Den 1ste August 1878 hjemsendtes jeg fra min Stilling som Reservelæge i Armeen, deltog samme Efteraar i Sessionen i 1ste Udskrivningskreds og har forøvrigt virket som privatiserende Læge i Hovedstaden. 1ste Marts d. A. fik jeg Ansættelse som fast Lægekandidat ved Kommunehospitalet.

H. M. FENGER.

Jeg, *Hans Mathias Fenger*, er født den 9de August 1850 paa Nordgaard ved Ringsted; mine Forældre ere Kammerraad Hans Frederik Fenger og Frederikke Mathilde f. Fjelstrup. — Da Augustenborg Hovedgaard paa Als i 1860 var bleven mit Hjem, blev jeg Aaret efter sat i Flensborg Latinskole, hvor jeg forblev til Krigen 1864; samme Foraar kom jeg i Borgerdydskolen paa Christianshavn, hvorfra jeg dimitteredes i 1868 med første Karakter. — I Sommeren 1873 blev jeg theologisk Kandidat med Laudabilis og erholdt samme Efteraar en Alumneplads paa Elers' Collegium, som jeg Aaret efter ombyttede med en Eneplads sammesteds. — Jeg tog nu ved Siden af mine Informationer i Skoler og privat fat paa at studere kirkelig Konsthistorie, navnlig ledet dertil ved Prof. Høyens Foredrag

og Afhandlinger, og et mindre Arbejde vedrørende dette Fag optoges i Kirkehistoriske Samlinger for 1874 betitlet: „Efterretninger om hans Brüggemann og hans kirkelige Konstværker“. Men da jeg mere og mere kom til den Overbevisning, at jeg for at bringe det til noget i dette Studium maatte opholde mig længere Tid i Udlandet, og jeg ikke saa' mig i Stand dertil, lagde jeg Konsthistorien til Side og fordybede mig i Nordens Kirkehistorie. Under Studiet heraf henleddes min Opmærksomhed paa Grønlands Missionshistorie ved en Artikel af Dr. theol. Kalkar i „Theologisk Tidsskrift“, og da jeg her fandt et Æmne, hvortil vore Arkiver og Samlinger indeholdt væsentlige og for en stor Del hidtil ubenyttede Bidrag, saa kastede jeg mig derover med al den Tid, som mine Informationer levede mig.

Da jeg under min Syslen med de grønlandske Sager atter og atter mødte Herrnhuterne med deres ejendommelige Lærevis og Missionspraxis, men vore herværende Samlinger ikke indeholdt saa udførlige Oplysninger, som jeg kunde ønske, foretog jeg i Sommeren 1877 en Rejse til Herrnhut i Saxen, hvor jeg opholdt mig en Tid, og i Arkivet sammesteds fandt ikke faa, for mit Arbejde betydningsfulde, Oplysninger. — Det har været Maalet for mit Studium at give en udførlig og nøjagtig Fremling af den danske Mission i Grønland fra 1721 til 1821; den første Del heraf, „Bidrag til Hans Egedes og den grønlandske Missions Historie 1721—68 efter trykte og utrykte Kilder“, er det, jeg med det theologiske Fakultets Tilladelse forsvarede for den theologiske Licentiatgrad den 28de Mai 1879.

Den 28de Oktober 1878 udnævntes jeg til ordineret Kateket ved St. Stefans Kirke paa Nørrebro; den 25de November s. A. ægtede jeg Olivia Theodora Norup. — To ældre Brødre, Christian og Sophus Fenger, have tidligere disputeret for den medicinske Doktorgrad ved Kjøbenhavns Universitet.

G. A. V. SPARRE.

Grefve *Gustaf Adolph Vive Sparre*, — son till Majoren Grefve Gustaf Adolph Sparre och Grefvinnan Ebba Charlotte Bonde — är född på Trolleholm i Skåne den 4. September 1802 (postumus). Efter vid Upsala Universitet åren 1821 och 1822 undergångne examina, egnade han sig hufvudsakligen åt lagfarenheten, erhöll domare-förordnanden och arbetade förnämligast i Svea Hofrätt, der han blef 1831 tillförordnad och 1835 ordinarie Assessor. — Justitiæ Råd 1840. — President i Kammar-Kollegium 1847. — Justitiæ Stats Minister från 10. April 1848 till 24. September 1856. Derefter President i Svea Hofrätt 1856—1867. — Riks Marskalk 1864.

Deltagit, såsom ledamot af Ridderskapet och Adelen i Riksdagarne 1829—1866; derunder Landtmarskalk dels 1847—48 och dels 1859—60. — Ledamot af Riksdagens första kammare 1867—1875. — Blef Riddare af Seraphimer Orden 1850 och Ordens Kansler 1858; Riddare af Kungl. Danska Elefanter Orden 1869; Storkors af St. Olafs Orden 1852, etc. etc.

Förordnad i Januari 1857 att förträtte Kanslersembetet vid Upsala och Lunds universiteter, hvilket förordnande fortfor till 1859, da han blef Ordinarie kansler, hvilken befattning uphörde med året 1871. Var åren 1861—1871 tillika Kansler för kung. Carolinska Institutet.

Heders Juris-Doctor vid Jubelfesten i Lund 1868. — Ledamot af k. Vetenskaps Akademien (1855), af kungl. Witterhets-Historie och Antiqu. akad. (1848), af Vetenskaps Societeten i Upsala, Physiographiska Sällskapet i Lund, Videnskabernes Selskab i Throndhjem, o. fl.

O. T. BLOCH.

Oscar Thorvald Bloch, født den 15de November 1847 i Kjøbenhavn, er Søn af Grosserer J. P. Bloch og Hustru Hen-

riette, f. Weitzmann. 1866 dimitteredes jeg fra Borgerdydskolen i Kjøbenhavn. 1872 i Januar tog jeg den medicinske Embedsexamen. Fra Novbr. 1875 til Maj 1876 var jeg fast Kandidat paa det kgl. Frederiks Hospital, og fra Maj 1876 til Decbr. 1878 Reservechirurg sammesteds. Desuden har jeg som Prosector chir., hvortil jeg blev udnævnt 1. Maj 1874, havt Lejlighed til at foretage operative Øvelser paa Cadaver med de Studerende. Paa fire Udenlandrejser (hvoraf en med offentlig Understøttelse), som jeg paa mit Studiums Vegne har foretaget, har jeg besøgt forskjellige Hospitaler i Frankrig, England, Skotland, Tydskland og Italien. Foruden min Afhandling for Doctorgraden: „Om nogle Former af acut suppurativ Betændelse i de lange Rørknogler hos unge Individuer (acut infectiös osteo-lymphangitis)“, har jeg skrevet flere større og mindre Artikler i Hospitalstidende og Bibliothek for Læger.

A. FRIEDENREICH.

Alexander Friedenreich er født den 1ste Juni 1849 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Professor D. Vilh. Friedenreich, Bestyrer af Efterslægtselskabets Skole, hans Moder H. Birgitte Møller, Datter af Prof. theol. Jens Møller. Han har kun havt en Broder, der afgik ved Døden i en Alder af 28 Aar d. 28de Januar 1875. Han blev dimitteret fra Metropolitanskolen 1867 efter at have bestaaet Examen artium med Characteren Laudabilis, absolverede i Sommeren 1868 Examen philosophicum med samme Character, i Sommeren 1869 den medicinske Forberedelsesexamen, Januar 1873 første Del og Januar 1874 2den Del af medicinsk Embedsexamen med Characteren Laudabilis. Da hans Fader døde den 25de Maj 1851, efterlodes hans Moder i temmelig smaa Kaar, og han har derfor under sit Studium dels skaffet sig Indtægter ved at informere, dels nydt Understøttelse fra Universitetet, nemlig det Foss'ske Stipendium i 3 Aar. Den 1ste Septbr. 1875 blev han ansat som Candidat paa

Almindeligt Hospital, hvor han gjorde Tjeneste til 1ste Maj 1876, 1ste December 1876 ansattes han i samme Stilling paa Kommunehospitalet, 1ste Juli 1878 blev han Reservelæge ved samme Hospital, i hvilken Stilling han endnu er. Siden 1ste Januar 1878 har han deltaget i Redaktionen af „Hospitalstidende“. Han har tidligere kun publiceret to mindre Afhandlinger i „Bibliothek for Læger“.

F. K. NIELSEN.

Jeg, *Fredrik Kristian Nielsen*, Søn af afdøde Kjøbmand Laurits Nielsen og Hustru Andrea, f. Wølfherdt, er født i Aalborg den 30te Oktober 1846. I en meget tidlig Alder kom jeg i Skole hos nuværende Provst og Sognepræst i Snesere I. Paludan-Müller, dengang residerende Kapellan i min Fødeby, og i Avgust Maaned 1855 kom jeg, ved hans Forflyttelse, i Aalborg Latinskole. I den reglementerede Tid gennemgik jeg hele Skolen, saa at jeg i 1863 blev Student. Min Fader havde oprindelig været bestemt for Studierne, men forskellige Forhold havde bragt ham til at slaa ind paa en praktisk Vej. Det var imidlertid hans inderlige Ønske, at jeg, hans eneste Søn, skulde vælge boglig SysseL til min Livsgjærning, og med en alt opofrende Kjærlighed stræbte han, ofte under saare trykkende Omstændigheder, at jævne Vejen for mig. Da en snigende Sygdom lagde ham i Graven kort efter, at jeg havde taget første Del af Artium, stod min Moder ene med tre Born i den største Fattigdom. Ved Anbefaling fra mine Lærere fik jeg i de sidste Skoleaar nogle Meddisciple at undervise, og i Kjøbenhavn var jeg saa lykkelig meget tidlig at opnaa Timer, saa at jeg ved Betalingen for disse og ved de Spareskillinger, som min trofaste Moder sendte mig, kunde slaa mig igjennem, indtil jeg fik Kommunitet. I Aalborg havde jeg modtaget en stærk kristelig Paavirkning af Biskop Kierkegaard, og da jeg var bleven Student, kastede jeg mig strax med Iver over Theologien, især over Kirkehistorien. Ved

Juletid 1863 blev jeg Lærer i Mariboers Skole, og der underviste jeg i omtrent ni Aar, mest i Historie. En Tidlang drog den historiske Videnskab mig saa stærkt til sig, at jeg tænkte paa at opgive Theologien. Det var mig imidlertid umuligt i det afgjørende Øjeblik at lade Tanken om en fremtidig præstelig Virksomhed fare, og da en Kamp var gennemkæmpet, vendte jeg med Glæde tilbage til det theologiske Studium. Da Embedsexamen var overstaaet (1870), fik jeg Rejsestipendier og besøgte i Foraaret og Sommeren 1871 tyske og schweizserke Universiteter. Jeg mindes især med Taknemmelighed et længere Ophold i Leipzig, hvor jeg under Prof. Tischendorfs Vejledning studerede græsk Palæografi, og nogle Uger tilbragte i Jena, hvor Kirkehistorikeren Hase aabnede sit gjæstfrie Hus for mig. Ved min Hjemkomst optog jeg igjen Undervisningstimerne, dels i Mariboers Skole, dels hos Frk. Zahle, og i Vinteren 1871 og de tre følgende Vintre holdt jeg i Høresalen paa Borchs Kollegium for en Kreds af yngre og ældre Damer Foredrag over hele Kirkehistorien og enkelte Afsnit af Verdenshistorien, især af den nyeste Tid. Samtidig fortsatte jeg det theologiske Studium og vejlede enkelte Hold af yngre Medstuderende i de forskjellige theologiske Discipliner. I April 1873 blev jeg kaldet til Kateket ved Vor Frelasers Kirke paa Kristianshavn, og den 14de Maj s. A. blev jeg præsteviet i Vor Frue Kirke. Fire lykkelige Præsteaar har jeg tilbragt paa Kristianshavn under et forfriskende og frugtbart dagligt Samliv med Sognepræsten, nu afdøde P. A. Fenger, i hvem jeg fandt en Olding med en saare rig Livserfaring, som aldrig trættedes ved at dele en ung Præsts Glæder og Bekymringer. Trods den stadigt voxende Embedsgjerning stillede Forholdene sig dog saa gunstigt for mig, at jeg fik Tid til at fortsætte Studierne med Kraft. I Sommeren 1875 foretog jeg en kortere Udenlandsrejse, over Hamburg, Wolffbüttel og Jena til Dresden for i de nævnte Stæders Bogsamlinger at opsøge sjældnere Værker fra Reformationstiden. I 1876 holdt jeg, med Ministeriets Tilladelse, kirkehistoriske Forelæsninger paa Universitetet, og den 27de Marts 1877 blev jeg beskikket til Professor i det theologiske Fakultet med Kirkehistorie som Hoved-

fag. Den 24de Maj 1879 forsvarede jeg Afhandlingen „Tertullians Ethik“ for Erhvervelsen af den theologiske Doktorgrad. Den 23de April 1874 ægtede jeg Katrine Marie Magdalene Groth, Datter af Kapitaïnlieutenant i Marinen Eiler Groth og Hustru Margrete, en Datter af Præsten og Digteren C. I. Boye.

Foruden mindre Afhandlinger og Artikler i „Dansk Kirke-tidende“, som jeg siden Nyaar 1873 har udgivet i Forbindelse med Pastor C. G. Brandt, og i nogle andre Blade og Tidsskrifter har jeg udgivet:

Den kristne Tro og den frie Tanke. Kjøbenhavn 1872. Oversat paa Tysk i „Der Beweis des Glaubens“ for Decbr. 1873. — Historiske Oplysninger om Luthers lille Katekisme. Kbhvn. 1874. — Lærebog i Verden-shistorien til Brug for Realskoler og Pigeskoler. I—IV. Kbhvn. 1875—76. — Martini Lutheri liber qui inscribitur: Ein Traubüchlein. Ex editione antiquissima. Hafn. 1876. — Romer-Kirken i det nittende Hundredaar. I. Kbhvn. 1876. Oversat paa Tysk af A. Michelsen. Gotha 1877. — Aktstykker til Gudstjenestens og Liturgiens Historie Kbhvn. 1878.

Endvidere har jeg i Forening med Pastor C. G. Brandt udgivet: Salmer og Sange for Børn. Kbhvn. 1874. — En Aargang Prædikener af danske Præster. Kbhvn. 1875.

P. MADSEN.

Jeg, *Peder Madsen*, er født den 28de August 1843 af Forældrene daværende Sognefoged Mads Jensen og Hustru Mette Kirstine Pedersdatter af Gaarden Toustrup i Vinding Sogn ved Holstebro. Saa langt min Erindring rækker tilbage, har min Hu staaet til boglig Syssel; og navnlig stod det at blive Præst allerede for Drengen som alle Ønskers Maal. Men det varede længe, inden mine Forældre vilde skjænke dette noget alvorligt Hensyn; først da det under min Opvæxt mere og mere viste

sig, at min Lyst til landligt Arbeide bestandigt aftog, saa at det kunde befrygtes, at jeg aldrig vilde blive duelig dertil, til-
 lode mine Forældre mig at komme i Underviisning hos en Nabo-
 præst, den ikke ubekjendte Sønderjyde Nis Hanssen, senere
 (1866) død som Præst i Sattrup i Sundeved. Efter at have nydt
 hans Underviisning i henimod tre Aar, blev jeg 1858 optagen i
 Viborg Cathedralskole, hvorfra jeg 1862 dimitteredes til Univer-
 sitetet. I Januar 1868 absolverede jeg den theologiske Embeds-
 examen. De følgende fire Aar anvendte jeg paa fortsat Selv-
 studium og paa at veilede theologiske Studerende til Embeds-
 examen. I 1872 tiltraadte jeg med offentlig Understøttelse en
 videnskabelig Udenlandsreise til Italien, Schweiz, Frankrig og
 Tydskland. Det var mit Haab ogsaa at kunne naa England paa
 denne Reise; men i Sommeren 1874 tog Professor Clausen sin
 Afsked fra Universitetet, og Facultetets Indstilling om Besæt-
 telsen af denne Post fremkaldte min Hjemreise i Efteraaret 1874.
 Under 3die Decbr. 1874 blev det mig overdraget, midlertidigt
 for et Tidsrum af tre Aar at holde Forelæsninger over Dog-
 matik og nytestamentlig Exegese; og Aaret efter, den 23de
 Decbr. 1875, udnævntes jeg til Professor i det theologiske Fa-
 cultet. Det er i dette Embede at jeg siden har havt den Glæde
 at offre Tid og Kræfter. — Under 22de Juli 1878 blev jeg ud-
 nævnt til Ridder af Dannebrog.

T. A. J. REGENBURG.

Jeg, *Theodor August Jes Regenburg*, er født den 20de April
 1815 i Aabenraa, hvor min Fædreneslægt i flere Led har havt
 Hjem, og min Fader Jakob Regenburg var anden Præst (Dia-
 konus), som det paahvilede at holde Prædiken paa dansk. Med
 min Moder Anna Theodora Barbara, Datter af Sognepræst An-
 dreas Wetche i Starup ved Haderslev, havde han i 1805 ind-
 gaaet Ægteskab og efterlod ved sin Død den 21de Januar 1821
 af dette 6 Børn, for hvilke den ham til Sommeren 1860 over-

levende Enke sørgede med uforglemmelig Opoffrelse og Omhu. Efterat have nydt den første Underviisning i Aabenraa deels privat deels i Byens Skole og senere i Bjolderup Præstegaard, blev jeg den 1ste Septbr. 1829 optaget som Elev paa Sorø Akademi, hvor jeg i Juli 1835 tog Examen artium og i de følgende tre Semestre Examen philosophicum. Som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet blev jeg indskrevet den 23de Marts 1837. Efter ikke lang Tids Forløb erholdt jeg, som i Sorø havde haft en Friplads, det moltkeste Stipendium og blev derved sat istand til at anvende hele min Tid til videnskabeligt Arbeide. Til Fagstudium valgte jeg Lovkyndigheden og tog den 21de April 1841 juridisk Examen. Efter herpaa i nogen Tid at have øvet mig i praktiske Forretninger paa et Sagførerkontor, blev jeg den 28de Juli 1842 antaget som Volontør i det daværende Kongelige Danske Cancelli, og kort efter i Forbindelse hermed ansat hos Kollegiets Præsident, daværende Geheime- Stats- og Justitsminister Stemann, samt den 23de Februar 1843 til at føre Opsyn med Cancelliets Bogsamling. I Begyndelsen af 1845 blev jeg tillige Sekretær ved Fængselskommissionen ifølge dennes Valg, som stadfæstedes ved Kongelig Resolution af 24de April samme Aar, og var blandt andet sysselsat med Grundlæggelsen og Opførelsen af Straffeanstalten ved Horsens; den 24de Januar 1848 erholdt jeg Bestalling som Cancellist og i 1849 overtog jeg en kort Tid Sekretærforretningerne ved den under 9de Februar samme Aar nedsatte Landbokommission istedenfor sammes Sekretær Th. Rosenørn (senere Rosenørn-Teilmann); men den 9de August 1849 blev jeg efter Forlangende af daværende Kammerherre Tillisch, som var bleven beskikket til Medlem af Bestyrelseskommissionen for Hertugdømmet Slesvig, stillet til hans Disposition, og afreiste samme Dag med ham til hans Bestemmelse.

Min hidtilværende Stilling blev mig vel forbeholdt og endnu under 31te August 1850 erholdt jeg Bestalling som Fuldmægtig i Justitsministeriet, men jeg kom dog ikke til at vende tilbage til min gamle Virkekreds. Uden at opgive min Stilling hos Kammerherre Tillisch, som den 11te Juli 1850 blev beskikket

til overordentlig Regjeringskommissair for Hertugdømmet Slesvig, erholdt jeg den 1ste September 1850 det Hverv at overtage de til Kirke-, Skole- og Underviisningsvæsenet i Hertugdømmet hørende Sager, og skjøndt dette Hverv oprindelig var bestemt til at være midlertidigt, blev jeg, som imidlertid under 27de Februar 1852 var bleven udnævnt til Ridder af Dannebrog, efterat Grev Carl Moltke havde overtaget Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig, der kort efter blev flyttet til Kjøbenhavn, under 13de Februar 1852 udnævnt til Departementschef for de til Kirke- og Underviisningsvæsenet under dette hørende Sager (tredie Departement), hvorfor jeg samtidig erholdt Bestalling som Justitsraad og under 6te October 1852 som Etatsraad. I Forbindelse hermed overtog jeg gjentagne Gange Bestyrelsen af Ministeriets Sekretariat og undertiden af et af de andre Departementer under Ministeriet og fra 2den Decbr. 1859 til 31te Marts 1860 var jeg Direktør for samme; men jeg, som imidlertid under 5te Februar 1860 var bleven udnævnt til Commandeur af Dannebrog og under 31te Marts s. A. havde erholdt en særlig Tilkjendegivelse af Kongens Tilfredshed med min Embedsførelse, vedblev derfor uafbrudt at bestyre dettes tredie Departement indtil Slesvig blev løsrevet fra sit Stammeland. Den 24de October 1864 blev jeg entlediget fra min Stilling som Chef for Sekretariatet og tredie Departement under Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig. Dog vedblev jeg, efter en til mig rettet Anmodning, at have Tilsyn med dettes Archiver, og ifølge allerhøieste Resolution af 22de Marts 1865 blev det overdraget mig i Forbindelse med hidtilværende Chef for Sekretariatet under Ministeriet for Hertugdømmet Holsten, Grev W. C. J. J. Moltke at gaae Udenrigsministeriet tilhaande i Fredstraktatens Art. XX angaaende Afgivelse af Archivalier til Hertugdømmerne, og dette Hverv, som jeg, efterat Grev Moltke tidligere var fratraadt, vedblev at varetage alene, sysselsatte mig i de følgende Aar dog med Afbrydelser i Sommermaanederne 1867, 1868 og 1869, da jeg ved Badereiser til Norge maatte søge Helbredelse for en ved et Fald foraarsaget Hoftekontusion, indtil jeg under 16de Marts 1870 blev beskikket til fra den 1ste April samme Aar at være

Stiftamtmand over Aarhus Stift og Amtmand over Aarhus Amt, hvormed under 2den April s. A. blev forbunden Hvervet som Formand for Valgbestyrelsen for 10de Landsthingskreds, under 17de Mai s. A. Hvervet som fast Formand for Overlandvæsenskommissionerne i Aarhus og Skanderborg Amtsraadskredse, og under 2den Juli 1871 Varetagelsen af de med Posten som Direktør for Horsens Straffeanstalt forbundne Forretninger. Skjøndt praktiske Forretninger i overveiende Grad have optaget min Tid, har jeg dog stadig ved Siden deraf med Forkjærlighed hengivet mig til videnskabelige Studier, navnlig i Fædrelandets og i Særdeleshed i Slesvigs Historie. Jeg har ikke kunnet bringe disse til den Fuldendelse, som udkræves til selvstændig Produktion, men jeg har fremmet adskillige herhen hørende Arbejder og er derved kommet i Forhold til ikke faa af vore Videnskabsmænd. Disse for mig ligesaa kjære som frugtbare Forbindelser skylder jeg uden Tvivl, at jeg i Decbr. 1862 blev valgt til Medlem af det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, og at Universitetet nu har gjort mig den Ære at kaare mig til Doctor philosophiæ.